

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

VYBRANÁ PROBLEMATIKA ÚČTOVÁNÍ A ZDANĚNÍ V KONCERNU

Diplomová práce

Studijní program: N6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208T085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Bc. Pavla Honců**

Vedoucí práce: Ing. Martina Černíková, Ph.D.

SELECTED ISSUES OF ACCOUNTING AND TAXATION IN THE CONCERN GROUP

Diploma thesis

Study programme: N6208 – Economics and Management

Study branch: 6208T085 – Business Administration

Author: **Bc. Pavla Honců**

Supervisor: Ing. Martina Černíková, Ph.D.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Pavla Honců**
Osobní číslo: **E12000079**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Vybraná problematika účtování a zdanění v koncernu**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í

1. Koncern, jeho členění a podmínky jeho vzniku
2. Hospodaření koncernového seskupení
3. Režim účtování a zdaňování v koncernu
4. Modelová studie konsolidované účetní závěrky

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tom-to případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Diplomová práce „Vybraná problematika účtování a zdanění v koncernu“ zkoumá hospodaření koncernových celků z účetního a daňového hlediska. Práce v teoretické části shrnuje obecné právní předpoklady pro podnikatelská seskupení, pro vztahy mezi ovládajícími a ovládanými společnostmi a zabývá se jejich účetními a daňovými dopady. Práce analyzuje konsolidační pravidla konsolidované účetní závěrky a podává přehled o metodách, kterými může být konsolidovaná účetní závěrka realizována. V praktické části je zpracována modelová studie vybraných situací konsolidované účetní závěrky a z konsolidovaných účetních výkazů je proveden rozbor finanční situace společnosti Škoda Auto, a.s. K zobrazení finanční situace společnosti byla použita komparace absolutních ukazatelů. K prozkoumání budoucího vývoje společnosti byly použity vybrané bonitní a bankrotní modely.

Klíčová slova

Analýza absolutních ukazatelů, dceřiný podnik, finanční analýza, Index IN, konsolidační celek, konsolidační pravidla, konsolidovaná účetní závěrka, Kralickův quick test, mateřský podnik, odložená daňová povinnost, ovládací smlouva, podstatný vliv.

Annotation

The thesis “Selected issues of accounting and taxation in the concern group” explores financial and taxation problems of economic activities in the consolidated unit. The theoretical part of the thesis summarizes the legal requirements for business combination, for relations between controlling and controlled companies and deals with their accounting and taxation implications. The thesis analysis the consolidation rules of the consolidated financial statements and provides an overview of the methods by which the consolidated financial statements can be implemented. In the practical part is processed the model study of selected situations consolidated financial statement and is assembled the analysis of the financial situation of the Škoda Auto, a.s. To process the financial situation of the company was used the comparison of the absolute indicators. To assess future development were used selected credibility and bankruptcy models.

Key Words

Analysis of absolute indicators, consolidated financial statements, consolidation group, consolidation rules, control agreement, deferred tax liability, financial analysis, Index IN, Kralicek quick test, parent company, subsidiary, significant influence.

Obsah

Seznam obrázků	10
Seznam tabulek	11
Seznam zkratk	12
Úvod	13
1 Koncern – členění a podmínky jeho vzniku.....	16
1.1 Vymezení koncernu.....	17
1.2 Členění koncernu.....	20
1.3 Vztahy mezi ovládající a ovládanou osobou.....	21
1.3.1 Ovládací smlouva	22
1.3.2 Smlouva o převodu zisku.....	23
1.4 Vymezení mateřské a dceřiné společnosti podle zákona o daních z příjmů.....	25
1.5 Transferové ceny	28
2 Konsolidovaná účetní závěrka.....	32
2.1 Konsolidační celek	35
2.2 Koncepty konsolidace účetních výkazů.....	36
2.3 Konsolidační pravidla.....	37
2.4 Metody konsolidace	39
2.4.1 Metoda plné konsolidace	40
2.4.2 Ekvivalenční metoda	41
2.4.3 Konsolidace poměrnou metodou	42
2.5 Účetní závěrka konsolidačního celku	42
3 Daňová a účetní problematika koncernů.....	45
3.1 Splatná a odložená daňová povinnost	45
3.2 Zdaňování dividend a podílů na zisku	47
3.3 Test nízké kapitalizace	47
3.4 Hodnocení finanční situace koncernu	48
3.4.1 Horizontální a vertikální analýza	49
3.4.2 Bonitní a bankrotní modely	50
4 Modelová studie – konsolidovaná účetní závěrka a finanční analýza společnosti Škoda Auto, a.s.	55
4.1 Sestavení konsolidované účetní závěrky.....	58
4.1.1 Konsolidace velikosti goodwillu.....	59

4.1.2	Konsolidace účetní hodnoty podílu mateřské společnosti na vlastním kapitálu dceřiného podniku - konsolidace kapitálu	62
4.1.3	Konsolidace vnitroskupinových rozvahových zůstatků	66
4.1.4	Konsolidace výsledků hospodaření v položkách aktiv	70
4.2	Finanční analýza společnosti Škoda Auto, a.s.	76
4.2.1	Horizontální analýza	77
4.2.2	Vertikální analýza	80
4.3	Bonitní a bankrotní modely při finanční analýze společnosti Škoda Auto, a.s.	84
4.3.1	Kralickův quick test	84
4.3.2	Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)	85
4.3.3	Index IN01	86
Závěr		88
Citace		91
Bibliografie		95
Seznam příloh		98

Seznam obrázků

Obr. 1: Struktura společnosti ŠKODA AUTO, a.s.....	56
--	----

Seznam tabulek

Tab. 1: Stupnice hodnocení ukazatelů	51
Tab. 2: Výsledná tabulka – Interpretace hodnoty Z-skóre	53
Tab. 3: Klasifikace společnosti podle indexu IN01	54
Tab. 4: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	60
Tab. 5: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus.....	60
Tab. 6: Konsolidační proces při konsolidaci kapitálu	61
Tab. 7: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	63
Tab. 8: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH.....	64
Tab. 9: Tabulková forma zpracování konsolidace - součtový výkaz (v mil. Kč).....	65
Tab. 10: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti (v mil. Kč)	66
Tab. 11: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	67
Tab. 12: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd.	68
Tab. 13: Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	68
Tab. 14: Konsolidační operace (v mil. Kč)	69
Tab. 15: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	70
Tab. 16: Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	71
Tab. 17: Součtová výsledovka mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	72
Tab. 18: Konsolidační operace při konsolidaci zisku a ztráty v položkách aktiv (v mil. Kč)	72
Tab. 19: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.	75
Tab. 20: Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty mateřské společnosti Škoda Auto, a. s.	76
Tab. 21: Horizontální analýza konsolidované účetní rozvahy - aktiva	77
Tab. 22: Horizontální analýza konsolidované účetní rozvahy - pasiva	78
Tab. 23: Horizontální analýza konsolidovaného výkazu zisku a ztráty	79
Tab. 24: Vertikální analýza konsolidované účetní rozvahy - aktiva	81
Tab. 25: Vertikální analýza konsolidované účetní rozvahy – pasiva	82
Tab. 26: Vertikální analýza konsolidovaného výkazu zisku a ztráty	83
Tab. 27: Kralickův test – hodnoty pro společnost Škoda Auto, a.s.	84
Tab. 28: Kralickův test – hodnocení pro společnost Škoda Auto, a.s.	85
Tab. 29: Altmanův index: Společnost Škoda Auto	86
Tab. 30: Index IN01 - Společnost Škoda Auto.....	87

Seznam zkratk

CF	Cash flow
EBIT	Zisk před zdaněním a úroky
EHS	Evropské hospodářské společenství
FIFO	První do skladu, první ze skladu (First in first out)
GAAP	Všeobecně uznávané účetní principy
HV	Hospodářský výsledek
IAS	Mezinárodní účetní standardy
IFRS	Mezinárodní standardy finančního výkaznictví
LIFO	Poslední do skladu, první ze skladu (Last in first out)
MF	Ministerstvo financí
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
PDSUP	Průměrný denní stav úvěrů a půjček
ROA	Rentabilita aktiv
TUL	Technická Univerzita v Liberci

Úvod

Současné ekonomické prostředí naplno ovládá globalizace hospodářství. Pro úspěšné podnikání je tak stále větší nutností rozvrhnout si své aktivity do celosvětového měřítka a tím si zajistit mezinárodně rozložené portfolio činností. To je způsob, jakým se lze prosadit v narůstající mezinárodní konkurenci a uspět na strategicky významných trzích. Působením na mezinárodních trzích a vedením mezinárodního konkurenčního boje se charakterizují nadnárodní společnosti, často označovány jako koncern nebo holding.

Nadnárodní společnosti se vyskytují nejen v podnikatelském prostředí na území České republiky, ale na celý trh v mezinárodním měřítku. Společnosti, které se angažují napříč různými zeměmi, představují nejrozvinutější formu podnikání a jsou nezbytným motorem pro ekonomický i sociální pokrok v rámci současného globálního trhu. Společnost s mezinárodní působností je veřejností vnímána jako něco obrovitého, vymykající se běžným rozměrům s tajemnou až nevyzpytatelnou činností. Již samotný výraz nadnárodní je obvykle spojován s představou zahraniční společnosti. Je nezbytné si uvědomit, co odlišuje nadnárodní společnost od společnosti národní. Národní společnosti provozují svoji činnost pouze na území jednoho státu. Společnost, která exportuje své zboží do jiné země, je stále považována za národní v případě, kdy v takové zemi neprovádí přímé zahraniční investice a ani nezřizuje výrobní závody, které by ji umožňovaly působení v hostitelské zemi.

Cílem práce je prozkoumat problematiku koncernových společností z národního daňového a účetního pohledu. Ve čtyřech dílčích kapitolách se práce zabývá hospodařením konsolidačních celků a v závěru je zpracována modelová studie konsolidované účetní závěrky koncernu a rozbor finanční situace společnosti Škoda Auto, a.s.

První část této práce je zaměřena na deskripci současné legislativy v oblasti koncernového práva. V práci je řešen rozdíl mezi smluvním koncernem, jenž je založený na ovládací smlouvě a koncernem faktickým, který spočívá ve vlastnictví majoritní či významné majetkové účasti. V úvodní kapitole je definováno, jaké předpoklady musejí být podle

zákona o daních z příjmů ČR splněny, aby společnost mohla být považována za mateřskou, a naproti tomu za dceřinou společnost. Pozornost je věnována již zmiňované ovládací smlouvě, která je podstatným atributem legálního ovládní jedné společnosti druhou. V práci není opomenuta ani smlouvu o převodu zisku, mající podstatné dopady na daně jednotlivých společností z hlediska možnosti osvobození od srážkové daně.

Další část práce je zaměřena na teoretické aspekty konsolidované účetní závěrky. Formou deskripce byla popsána samotná podstata konsolidované účetní závěrky, povinnost jejího sestavování a potenciální metody pro zpracování konsolidované účetní závěrky. Pozornost je také věnována problematice konsolidačního celku, jenž je tvořen mateřskou společností a všemi jejími společnostmi dceřinými.

Třetí kapitola této práce je zaměřena na zkoumání účetních a daňových vlivů, které významně působí na koncernové společnosti. Kapitola se věnuje tomu, jak správně vyčíslit velikost daňově uznatelných úroků a rozebírá náležitosti splatné a odložené daňové povinnosti pro koncernové společnosti. Díky odložené dani lze v účetní závěrce uplatňovat účetní zásadu dodržení časové a věcné souvislosti nákladů a výnosů s účetním obdobím. Odložená daň zachycuje přechodné rozdíly mezi účetním a daňovým oceněním aktiv a pasiv a povinně o ni účtují takové účetní jednotky, které tvoří konsolidační celek, a dále ty jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu. Povinnost sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu mají vždy akciové společnosti. Dále je v této části zakomponována problematika zdaňování dividend a podílů na zisku. Mezi zdroje, ze kterých se nejčastěji získávají finanční prostředky na výplatu dividend, se řadí čistý zisk běžného roku a nerozdělený zisk minulých let. Vyplacení podílů na zisku (dividendy) se uskutečňuje obvykle jednou do roka, přičemž se čerpá ze zisku uplynulého účetního období.

Případová studie v rámci poslední kapitoly modeluje konsolidovanou účetní závěrku společnosti Škoda Auto, a.s. Studie zkoumá a analyzuje vybrané situace aplikované při sestavování konsolidované účetní závěrky. V závěrečné části jsou identifikovány jednotlivá konsolidační pravidla využívaná při konsolidování dceřiných podniků a současně jsou zachyceny majetkové podíly v rámci konsolidační skupiny. Pro zahrnutí

dceřiných podniků do konsolidované účetní závěrky mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. je aplikována metoda plné konsolidace. V praktické části je přiblížena plná metoda konsolidace nejprve při konsolidaci vzniklé hodnoty goodwillu, poté práce zkoumá konsolidaci účetní hodnoty podílu mateřské společnosti ve společnosti dceřiné, následuje eliminace vnitroskupinových zůstatků a na závěr je zachycena konsolidace výsledků hospodaření v položce aktiv. Pomocí komparace absolutních ukazatelů a bankrotních a bonitních modelů byl proveden rozbor finančního zdraví společnosti. Použitá účetní data jsou čerpána z výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s.

Koncernové společnosti působí ve stále větší míře na území České republiky a mají významný vliv na charakter podnikatelského prostředí v naší zemi. Současně roste počet nově založených firem ve vlastnictví těchto společností, což má zásadní význam pro rozvoj české ekonomiky. Působení koncernových společností je do dnešní doby relativně málo známou oblastí. Z tohoto důvodu je diplomová práce zaměřena na specifickou oblast koncernových společností a zkoumání specifických podmínek hospodaření v těchto společnostech.

1 Koncern – členění a podmínky jeho vzniku

Tato kapitola se zabývá fungováním kapitálově propojených podnikatelských seskupení. Samotný název podnikatelské skupení se vyskytuje v českém obchodním zákoníku relativně krátce, a to od 1. ledna 2001. Současně s tímto datem bylo zavedeno tzv. koncernové právo, které podle S. Černé¹ představuje soubor právních norem, které souvisejí s problematikou vzájemně kapitálově propojených obchodních společností. Tyto právní normy, které jsou součástí obchodního práva, mají za cíl ochraňovat nejen členy koncernu, ale i jejich společníky a věřitele a napomáhat tak, k vytváření efektivního fungování celého koncernu. Koncernové právo je reprezentováno i v oblasti pracovního práva, účetních předpisů a daní.

Mimo to, koncernové právo svými právními úpravami přesahuje i do problematiky práva na ochranu hospodářské soutěže ve vazbě na propojování podniků, neboť vytvářením silných koncernových celků může být významnou mírou oslabena hospodářská soutěž. Podle J. Dědiče² je to důvod, proč musí být vytváření podnikatelských seskupení posvěceno souhlasem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže či Evropskou komisí.

Vytváření podnikatelských seskupení je aktuálním celosvětovým trendem ve vyspělých tržních ekonomikách světa, neboť napomáhají ke zlepšení podnikatelského prostředí v zemi, vytváření synergického efektu a především umožňují čerpání daňových výhod.

Jak ve své publikaci uvádí S. Černá³, jedním z hlavních podnětů tvorby koncernových celků je diverzifikace podnikatelského rizika, což vychází z faktu, že každý jednotlivý člen koncernu disponuje právní subjektivitou, tzn., že každý jednotlivý člen koncernu odpovídá jen za své podnikatelské riziko a v zásadě neodpovídá za závazky ostatních členů koncernu. Společnostem, začleněným do hospodářsky silného seskupení, je umožněno

¹ ČERNÁ, S. *Faktický koncern, ovládací smlouva a smlouva o převodu zisku*. 2. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 39-40. ISBN 80-7201-416-1.

² DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 181. ISBN 978-80-7400-404-9.

³ ČERNÁ, S. *Koncernové právo v Německu, Evropské unii a České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 2-3. ISBN 80-7179-245-4.

profitovat dostupnějším přístupem k bankovním úvěrům, zlepšením své pozice na trhu vůči konkurenci či mohou využívat řadu daňových výhod. Podoba daňových výhod se např. týká využití možnosti osvobození dividendových a obdobných příjmů vyplácených mezi těmito společnostmi či převedení podstatné části zisku do společnosti, která je zatížena nejnižší daňovou sazbou.

Podle belgického ekonoma Daemse⁴, je významným stimulem pro vytváření podnikatelských seskupení snaha proniknout na zahraniční odbytiště a tím i možnost využívat odlišných právních a ekonomických výhod, platných v různých zemích. Respektování místních pravidel hostitelských zemí přitom společnosti umožňuje čerpat značných předností daného prostředí.

Začlenění do koncernového seskupení, na druhou stranu, sebou bezesporu nese i řadu negativních dopadů, mezi které lze zařadit z makroekonomického pohledu deformaci konkurenčního prostředí v důsledku snižujícího se počtu soutěžitelů na trhu. Omezený počet konkurentů v odvětví může v dlouhodobém horizontu vést k vytváření oligopolních či monopolních struktur. Podstatným defektem růstu velikosti společnosti je také pokles výkonnosti a kontrolních sil, v důsledku příliš složitých byrokratických organizačních struktur koncernového celku. To má za následek neúmyslnou deformaci vývoje produktivity práce, odrážející se v negativním vývoji rentability podnikání a následně v nepříznivých hospodářských výsledcích společnosti⁵.

1.1 Vymezení koncernu

Koncern v sobě zahrnuje společenství několika obchodních společností, jež jsou modelem hospodářsky významného a silného podnikatelského celku. Koncern bývá mnohdy nahrazován termínem holding, neboť oba názvy mají etymologické kořeny v anglických výrazech pro sdružení (koncern) a ovládání (holding)⁶. Koncern, jako uskupení

⁴ DAEMS, H. *The holding company and corporate control*. 1st ed. New York: Springer Science, 1978, s. 65-90. ISBN 978-1-4613-4056-0.

⁵ ČERNÁ, S. *Koncernové právo v Německu, Evropské unii a České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 3-4. ISBN 80-7179-245-4.

⁶ ELIÁŠ, K., et al. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 388. ISBN 978-80-7400-048-5.

podnikatelů, je definováno dle § 79 odst. 1 zákona o obchodních korporacích⁷ následovně: „Jestliže jsou jedna nebo více osob podrobeny jednotnému řízení (dále jen “řízená osoba”) jinou osobou (dále jen “řídící osoba“), tvoří tyto osoby s řídící osobou koncern (holding) a jejich podniky včetně podniku řídící osoby jsou koncernovými podniky. Není-li prokázán opak, má se za to, že ovládající osoba a osoby jí ovládané tvoří koncern.“

K výše uvedené citované definici je nutné doplnit určující znaky koncernu, kterými jsou jednotné řízení koncernových podniků mateřskou společností a skutečnost, že jednotliví účastníci koncernového seskupení mají neomezenou právní subjektivitu. Neomezená právní subjektivita opravňuje dceřiné společnosti (řízené společnosti) být nositelem práv a povinností.

Za jednotné řízení koncernu, se podle Rolfa Eicke⁸ považuje takové uspořádání, ve kterém řídící osoba realizuje jednotné centrální plánování, pomocí kterého sladuje podnikatelské činnosti svých jednotlivých členů koncernu, a to bez ohledu na jejich právní samostatnost. Dalším nezbytným znakem jednotného řízení je i jednotné finanční plánování všech koncernových společností. Jednotné řízení koncernu jako celku vytváří z jednotlivých právně samostatných účastníků silné ekonomické seskupení a umožňuje tak dosahovat stanovených koncernových cílů.

Jednotné řízení však sebou může přinášet i negativum, spojené se vznikem kolize zájmů mezi seskupením jako celku a jednotlivými členy koncernu, jak upozorňuje ve svém díle K. Eliáš⁹. Platí totiž, že blaho koncernového seskupení jako celku je nadřazené zájmům jednotlivých společností v koncernu. Toto pravidlo však nemusí vždy vést k paralelnímu prospěchu každého člena v seskupení. V důsledku toho, může řídící osoba zaangažovat uvolnění zajímavého tržního segmentu z jedné řízené osoby na druhou, což je sice pro některý podnik nevýhodné, ale dojde tak k posílení vlivu řídící osoby a posílení stability koncernu. Na druhou stranu, některá ustanovení eliminují majetkoprávní samostatnost jednotlivých článků koncernu například tím, že nařizují řídící osobě povinnost vyrovnat

⁷ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ust. § 79 odst. 1.

⁸ EICKE, R., *Tax Planning with Holding Companies*. 1st ed. New York: Kluwer Law International, 1998, s. 18-43. ISBN 978-9041127945.

⁹ ELIÁŠ, K., et al. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 389-340. ISBN 978-80-7400-048-5.

záporný výsledek hospodaření řízené společnosti či vymezit solidární odpovědnost řídící společnosti vůči závazkům jiného člena koncernového seskupení.

Jak již bylo zmíněno, jednotlivé koncernové články si zachovávají svoji právní subjektivitu, přičemž samotný koncern jako celek právní subjektivitu postrádá. Legislativa tedy není schopná nařizovat povinnosti či přiznávat práva koncernu jako celku, tzn., že koncern nemůže vstupovat do žádných závazkových ani věřitelských vztahů, nemůže vstoupit do konkursu či do likvidace a tím se stát platebně neschopným. Z toho lze vyvodit fakt, že ani statutární orgány řídící osoby nemohou jednat jménem celku, právě proto, že není právním subjektem.

O právní subjektivitě pojednává i ve své publikaci S. Černá¹⁰, která uvádí, že právě hledisko právní subjektivity hraje významnou roli při odlišování podnikatelských seskupení od rozdílných projevů koncentrace. Koncentrace přitom může mít podobu slučování či splývání, neboť ty v důsledku nejvyššího možného stupně spojení, vedou k zániku právní subjektivity. Právně samostatné celky, které koncernové seskupení ekonomicky řídí z jednoho centra, mohou mít podle S. Černé¹¹ libovolnou právní formu, přičemž zpravidla jsou tyto právně samostatné celky tvořeny kapitálovými obchodními společnostmi. V největší míře se jedná o společnosti akciové. Nespornou výhodou kapitálových obchodních společností je možnost relativně snadnějších úprav na majetkové účasti a hlasovacích podílech z hlediska jejich právní konstituce. Možnost úprav majetkových účastí je přitom považován za podstatný atribut při vytváření koncernových celků. Statutu člena koncernového svazku tak mohou nabývat i osobní obchodní společnosti, družstva nebo státní společnosti. Ovládající pozici v rámci koncernového celku může zastávat i fyzická osoba, přičemž není rozhodující, jedná-li se o podnikatele či nikoli.

¹⁰ ČERNÁ, S. *Faktický koncern, ovládací smlouva a smlouva o převodu zisku*. 2. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 16-25. ISBN 80-7201-416-1.

¹¹ ČERNÁ, S. *Koncernové právo v Německu, Evropské unii a České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, s. 7-18. ISBN 80-7179-245-4.

1.2 Členění koncernu

V závislosti na tom, zdali je v koncernovém celku uplatňováno jednotné řízení formou podnikové smlouvy, nebo na základě jiné právní skutečnosti, rozlišuje J. Dědič¹² mezi koncernem faktickým a koncernem smluvním.

Ve faktickém koncernu se jednotné řízení zakládá na existenci většinové či významné majetkové účasti. Výhradní právo uplatňovat řídicí vliv je dáno vahou hlasů řídicí osoby. Řídicí osoba má oprávnění rozhodovat o zásadních otázkách týkajících se podnikatelské politiky řízených společností a jednotnou metodou je tak koordinovat. Řídicí společnost přitom není oprávněna zneužít své výsadní postavení k tomu, aby řízeným společností nařizovala uzavírat takové smlouvy, v jejichž důsledku by jim byla způsobena majetková újma. Výjimka je povolena v případě, že by se řídicí společnost smluvně zavázala, že vzniklou újmu uhradí, a to nejpozději do konce příslušného účetního období včetně určení způsobu úhrady. Statutární orgán ovládané společnosti je povinen vypracovat zprávu o vztazích v koncernu, a to ve lhůtě do tří měsíců od skončení účetního období. Mezi povinné náležitosti zprávy patří údaje o právních úkonech, které společnost uskutečnila ve vztahu s ostatními začleněnými společnostmi v rámci celého koncernu. V závěru zprávy o vztazích nesmí chybět následné vyhodnocení spolupráce mezi jednotlivými společnostmi a podrobná analýza jejich úspěšnosti. Ovládací smlouvou je možné přeměnit faktický koncern na koncern smluvní.

Koncern založený na ovládací smlouvě mezi řídicí osobou a jí řízenými osobami se označuje jako smluvní koncern. Aktem uzavření ovládací smlouvy dávají řízené společnosti najevo, že se dobrovolně podřizují jednotnému vedení ze strany osoby řídicí koncern. Tímto je řídicí společnost oprávněna, vkládat se do vedení řízené společnosti bezprostředními pokyny vůči statutárnímu orgánu v souladu s ovládací smlouvou. Jelikož je koncern řízen v rámci celku, je řízená společnost povinna plnit i taková nařízení, která ji mohou způsobit hospodářskou újmu, vyjma takových nařízení, které by měly za následek úpadek řízené společnosti. Na rozdíl od faktického koncernu řídicí společnost není v koncernu smluvním povinna vyrovnat konkrétní újmu, která by vznikla řízené

¹² DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 183. ISBN 978-80-7400-404-9.

společnosti, v důsledku plnění příkazu od osoby řídící koncern. Pokud by takový příkaz nebyl ani v zájmu řídící společnosti, byl by příkaz považován za protiprávní.

Z výše uvedeného lze vyvodit nespornou výhodu smluvních koncernů v porovnání s koncernem faktickým, a to v podobě výraznější transparentnosti vztahů mezi jednotlivými členy koncernu. Tato transparentnost je garantována právě uzavřenou ovládací smlouvou, ze které vyplývají všechna podstatná ustanovení.

1.3 Vztahy mezi ovládající a ovládanou osobou

Podle § 71 odst. 1 zákona o obchodních korporacích¹³ je ovládání definováno jako takový vztah mezi ovládající a ovládanou osobou, kdy ovládající osoba fakticky nebo právně vykonává přímý nebo nepřímý rozhodující vliv na řízení nebo provozování podniku ovládané osoby.

Z definice lze vyvodit fakt, že ovládání vyjadřuje právo ovládající společnosti prosazovat svůj vliv ve vrcholném orgánu ovládané společnosti, přičemž mezi prostředky pro ovládnutí jiné osoby patří hlasovací podíl, majetkový podíl či dohoda s ostatními společníky. Z toho plyne, že ovládajícím subjektem může být jakákoli osoba fyzická či právnická, tuzemská nebo zahraniční, přičemž, jak uvádí J. Dědič¹⁴, nemá povinnost mít statut podnikatele. Naopak ovládanou osobou může být obchodní společnost, případně družstvo, jehož sídlo se nachází v tuzemsku či v zahraničí.

Pokud je ovládající společnost právnickou osobou, nazývá ji zákon¹⁵ jako mateřskou společnost, jí ovládané společnosti potom považuje za společnosti dceřiné. Označení vnukovská a pravnukovská společnost se užívá pro další ovládané osoby v sestupné řadě.

Rozhodujícím vlivem se podle S. Černé¹⁶ se rozumí takové působení na ovládanou společnost s vlastní právní suverenitou, kdy rozhodování o fungování jejího podniku

¹³ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ust. §71 odst. 1.

¹⁴ DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 184. ISBN 978-80-7400-404-9.

¹⁵ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ust. §75.

nejsou řízena členy jejího statutárního orgánu ale ovládající společností a řízení probíhá v rámci dlouhodobého horizontu. Rozhodující vliv aplikovaný ovládající společností na společnost ovládanou je přitom členěn na přímý nebo nepřímý. Za přímý vliv je považován takový vliv, který je vykonán přímo ovládající osobou, která disponuje buď rozhodujícím hlasovacím podílem, nebo svůj vliv vykonává prostřednictvím ovládací smlouvy, která ji opravňuje uplatňovat svůj mocenský vliv při udělování pokynů statutárnímu orgánu. Nepřímý vliv je naopak vykonáván nepřímo prostřednictvím jiné osoby či osob, přičemž se může jednat i o několikastupňový nepřímý vliv. Prakticky se jedná o řízení vnukovské společnosti, jež je ovládající osobou řízena prostřednictvím dceřiné společnosti.

1.3.1 Ovládací smlouva

J. Dědič¹⁷ výstižně definuje rozdíl mezi dvěma variantami výkonu rozhodujícího vlivu, a to výkonem faktickým a výkonem právním. Faktický výkon umožňuje prosazovat řídící moc ovládající společnosti a tím ovlivňovat řízení podniku jiné osoby i bez nutnosti nabytí právního titulu. Jedná se vliv, kterým někdo fakticky disponuje. Jako příklad lze uvést vitální závislost na poskytovateli úvěru či disponování skrytou informací, která by v případě odtajnění způsobila společnosti fatální následky. Protikladem faktického výkonu je již zmiňovaný výkon právní, jenž je založen na vlastnictví právního titulu, kterým může být například ovládací smlouva či jiná smlouva s ovládanou osobou, která se tak dobrovolně podřizuje vlivu osoby ovládající.

Vztah ovládající a ovládané osoby vzniká i uzavřením ovládací smlouvy. Touto smlouvou se podle zákona o obchodních korporacích¹⁸ ovládaná společnost zavazuje podříditi se jednotnému řízení ze strany osoby ovládací. Členové ovládající společnosti, kteří nařizují pokyny statutárnímu orgánu ovládané společnosti, mají přitom povinnost činit tak s péčí řádného hospodáře. V opačném případě jsou povinni vzniklou ztrátu uhradit společně a nerozdílně.

¹⁶ ČERNÁ, S. *Faktický koncern, ovládací smlouva a smlouva o převodu zisku*. 2. vyd. Praha: Linde, 2004, s. 17. ISBN 80-7201-416-1.

¹⁷ DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 185. ISBN 978-80-7400-404-9.

¹⁸ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ust. § 74.

Ovládací smlouva pokládána za právní nástroj jednotného řízení¹⁹, jejím uzavřením vždy vzniká koncern a jednotlivý subjekty, mezi kterými byla smlouva uzavřena, budou vždy považováni za členy koncernu. Volitelnou částí ovládací smlouvy může být i závazek ovládané osoby odvádět veškerý zisk nebo jeho část ovládací osobě, s ustanovením, jaký podíl nebo celá část čistého zisku po odvedení povinného přídělu do rezervního fondu bude odvedena ovládací osobě. V případě, kdy je v ovládací smlouvě obsažena takováto klauzule o odvedení zisku, je podle obchodního zákoníku nezbytné sjednat i smlouvu o převodu zisku. S uzavřením ovládací smlouvy nabývá ovládací společnost i povinnosti uhradit případnou celkovou hospodářskou ztrátu společnosti ovládané, což neplatí v případě, pokud může být ztráta uhrazena z rezervního fondu či z jiných disponibilních zdrojů, které má ovládaná společnost k dispozici. Aby ovládací smlouva nabyla platnosti, je nezbytné její schválení valnou hromadou, ve výši kvalifikované většiny hlasů.

1.3.2 Smlouva o převodu zisku

Jak již bylo uvedeno, smlouva o převodu zisku obsahuje závazek ovládané společnosti převést ve prospěch společnosti ovládající buď celou výši zisku či pouze její část, po odvedení povinného dílu do rezervního fondu.

Smlouva o převodu zisku je řešena v zákoně o obchodních korporacích²⁰, který podotýká, že předmětem převodu do ovládající společnosti je až zisk upravený o výši daně z příjmů. Smlouvu o převodu zisku je možné sjednat jak ve faktickém koncernu, tak i v koncernu smluvním. V situaci, ve které by smlouva o převodu zisku mezi zainteresovanými subjekty koncernu uzavřena nebyla, by se dosažený zisk přerozděloval tradiční výplatou podílů na zisku.

Lze se domnívat, že z uzavření smlouvy o převodu zisku nevyplývají pro ovládající společnost žádná pozitiva. Odvedený zisk od ovládaných společností je již ponížen o daňovou povinnost a případné ztráty u ovládaných společností je ovládající osoba povinna uhradit. Přitom ovládající společnost nesmí přebírat od ovládaných společností případnou

¹⁹ DAEMS, H. *The holding company and corporate control*. 1st ed. New York: Springer Science, 1978, s. 65-90. ISBN 978-1-4613-4056-0.

²⁰ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ust. § 82.

ztrátu, o kterou by si svůj vykázaný zisk mohla ponížít a optimalizovat tak výši své daňové povinnosti.

Podle výkladu J. Dědiče²¹ ovládající osobou je:

- většinový společník,
- osoba disponující kvalifikovanou účastí,
- osoba schopná prosadit jmenování či odvolání většiny členů statutárního orgánu,
- osoba jednající ve shodě.

Většinovým společníkem je ten, kdo má ve společnosti na základě své účasti většinu hlasů. Platné jsou takové hlasy, které přísluší ke společníkovým akciím s hlasovacími právy, přičemž se nebere v úvahu, zda již byly tyto akcie již vydány či nikoliv. Z tohoto vymezení lze odvodit, že se jedná o takové hlasy, které plynou z celkového podílu akcionáře na základním kapitálu společnosti. Kromě počtu hlasů plynoucích společníkovi z účasti na základním kapitálu, se při výpočtu rozhodujícího podílu na hlasovacích právech bere v úvahu i celkový počet hlasovacích práv ve společnosti.

Za osobu s kvalifikovanou účastí je považována taková ovládací osoba, jež disponuje alespoň 40 % hlasovacích práv na určité společnosti. V takovém případě se ovšem ve společnosti již nesmí vyskytovat další osoba, která vlastní stejný či vyšší počet hlasovacích práv. V situaci, ve které by jen jedna osoba disponovala čtyřiceti procenty hlasů, nelze automaticky vyvodit fakt, že se jedná o ovládající společnost. Příklad se posuzuje za pomoci tzv. vyvratitelné domněnky²². Vyvratitelné domněnky jsou významné při vedení rozporů, zda-li se jedná o vztah ovládající a ovládané společnosti či nikoliv, díky které lze předpoklad ovládání vyvrátit. Domněnky usnadňují důkazní pozici osobě, která tvrdí existenci vztahu ovládání. Podle vyvratitelné domněnky, není-li prokázán opak, tvoří ovládající a ovládaná společnost vždy koncern.

Aby byl určitý akcionář schopný prosadit volbu většiny společníků statutárního orgánu, musel by vlastnit většinou hlasovacích práv sám nebo v důsledku jednání ve shodě.

²¹ DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 188. ISBN 978-80-7400-404-9.

²² ELIÁŠ, K., et al. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 389-393. ISBN 978-80-7400-048-5.

Příčemž osoby jednající ve shodě, které dohromady vlastní rozhodující podíl na hlasovacích právech, jsou vždy považovány za ovládající osoby.

Podle § 78 odst. 1 zákona o obchodních korporacích²³ je za jednání ve shodě považováno jednání dvou a více osob uskutečněné ve vzájemném srozumění s cílem nabýt, postoupit nebo vykonávat hlasovací práva v určité společnosti za účelem prosazování společného vlivu na její řízení nebo provozování podniku této společnosti, volby statutárního či kontrolního orgánu nebo jiného ovlivnění této společnosti. Osoby, které jednají ve shodě, musejí společně a nerozdílně plnit povinnosti, jež jim z této pozice vyplývají.

1.4 Vymezení mateřské a dceřiné společnosti podle zákona o daních z příjmů

Jak je uvedeno výše, za mateřskou společnost je považována taková společnost, která má statut právnické osoby a osoby jí ovládané jsou označovány jako společnosti dceřiné. Je nutné upozornit na skutečnost, že definice ovládající (mateřské) a ovládané (dceřiné) společnosti, respektive řídící a řízené společnosti, podle zákona o obchodních korporacích, se liší od definice dané zákonem o dani z příjmů.

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie dne 1. 5. 2004 bylo nezbytné implementovat do českého právního řádu soubor právních předpisů, jež měly za cíl nastavit soulad českých norem se závaznými právními normami Evropské unie. V souvislosti s tím nastala i nutnost definovat pojmy mateřské a dceřiné společnosti přímo v zákoně o dani z příjmů.

Za mateřskou společnost je podle publikace H. Daemse²⁴ považována taková společnost, která má podobu obchodní společnosti. Konkrétně se může jednat o akciovou společnost nebo společnost s ručením omezeným či družstvo s tím, že společnost je daňovým rezidentem České republiky²⁵. Dále se za mateřskou společnost považuje ta společnost,

²³ Zákon č. 90/2012Sb., o obchodních korporacích, ust. § 78 odst. 1.

²⁴ DAEMS, H. *The holding company and corporate control*. 1st ed. New York: Springer Science, 1978, s. 65-90. ISBN 978-1-4613-4056-0.

²⁵ Daňovým rezidentem ČR se označuje každá právnická osoba, která má na území ČR sídlo nebo místo vedení.

která je rezidentem jiného členského státu Evropské unie a má nejméně po období 12 měsíců podíl 10 % na základním kapitálu jiné společnosti.

Naproti tomu, je dceřiná společnost vymezená I. Fučíkem²⁶ jako společnost s právní formou akciové společnosti či společnosti s ručením omezeným nebo družstva, jenž je daňovým rezidentem České republiky, popřípadě společnost, která je daňovým rezidentem jiného členského státu Evropské unie, jestliže má nepřetržitě po dobu nejméně 12 měsíců podíl na jejím základním kapitálu jiná mateřská společnost ve stanovené minimální výši 10 %.

Z výše uvedených definic mateřské a dceřiné společnosti je patrné, že další formy obchodních korporací, jako veřejná obchodní společnost či komanditní společnost, nemohou být podle zákona o dani z příjmů považovány za mateřské ani za dceřiné společnosti, stejně tak je to s fyzickou osobou, která se nikdy nemůže stát mateřskou ani dceřinou společností.

Nabízí se otázka, proč zákon o dani z příjmů odlišně definuje pojmy mateřské a dceřiné společnosti ve srovnání s definicí, kterou lze nalézt v zákoně o obchodních korporacích. Vysvětlení může být buď v možnosti využití osvobození dividendových příjmů, vyplácených mezi těmito společnostmi, od nutnosti zdanění. Další možná příčina se může týkat snahy o zabránění dvojího zdanění. Mezi hlavní důvod, proč je podstatné rozpoznat, zda se mezi společnostmi jedná o vztah mateřské a dceřiné společnosti pro účely daně z příjmů je příležitost využít osvobození určitých příjmů vyplácených mezi těmito společnostmi.

Již před vstupem České republiky do Evropské unie bylo nutné, aby do zákona o dani z příjmů byla vsunuta směrnice č. 90/435/EHS, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států Evropské unie. Posláním této směrnice je eliminace rozdílnosti daňových systémů jednotlivých členských států Evropské unie, které brání v podpoře myšlenky o jednotném evropském trhu. Důsledkem směrnice mělo být zamezení působení dvojího zdanění zisku, který dceřiné společnosti odvádějí své mateřské společnosti v případě, že mateřská společnost vlastní alespoň 25% podíl na základním

²⁶ FUČÍK, I., et al. *Daňové aspekty podnikání v koncernu*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 39-40. ISBN 978-80-7357-323-2.

kapitálu dceřiné společnosti a to nepřetržitě, po dobu minimálně 24 měsíců. V rámci průběžných novelizací, byl stanovený limit pro držbu podílu mateřské společnosti na dceřiné společnosti postupně snižován, a to z původních 25 % až na konečných 10 %. Povinný vlastnický podíl, který v současnosti činí zmiňovaných 10 %, má český právní řád v platnosti od 1. 1. 2007 a platí doposud²⁷.

Je nutné upozornit na významný rozdíl v požadavku na minimální dobu držby podílu na základním kapitálu, který má mateřská společnost ve společnosti dceřiné. Zatímco podle zákona o dani z příjmů tato minimální lhůta činí 12 měsíců, směrnice č. 90/435/EHS má tento požadavek nastavený pouze na poloviční dobu.

Použití časové podmínky 12 měsíců nepřetržité držby podílu mateřské společnosti na základním kapitálu společnosti dceřiné doplňuje ve své knize I. Fučík²⁸, podle kterého lze dvě společnosti považovat za spřízněné ve vztahu mateřské a dceřiné společnosti, i před splněním časového testu 12 měsíců, za předpokladu, že následně bude tato podmínka bez výhrady splněna. V případě, že tato podmínka nebude naplněna, a poplatník uplatní osvobození od daně z příjmů, bude to považováno za nesplnění povinnosti plátce daně s vyměřením odpovídající sankce.

V případě, kdy má mateřská společnost sídlo v jiné zemi, než její společnosti dceřiné, tedy v případy, kdy se jedná o koncernové seskupení s mezinárodní působností, může mezi těmito společnostmi docházet k vnitřním transferům zboží a služeb. Veškeré vnitřní transfery je přitom nutné ocenit za pomoci tzv. transferových cen. Tyto transferové ceny patří mezi vnitropodniková ocenění a v ideálním případě by měly sloužit především pro manažerskou kontrolu. Problémem ovšem je skutečnost, že u koncernových seskupení existují široké možnosti zneužívání těchto transferových cen s cílem minimalizovat svoji daňovou povinnost. V důsledku nesprávného stanovení velikosti transferové ceny, může koncernové seskupení vykazovat své zisky v takových zemích, které jsou pro ni z hlediska daňového zatížení nejpříživější. Národní vlády každé země se přitom snaží těmto

²⁷ Směrnice Rady ze dne 23. července 1990, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (90/435/EHS), ve znění směrnic Rady 2003/123/ES, 2006/98/ES.

²⁸ FUČÍK, I., et al. *Daňové aspekty podnikání v koncernu*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 44-45. ISBN 978-80-7357-323-2.

nežádoucím přesunům nezdaněného zisku zabránit. Spletité problematice transferových cen se věnuje i následující podkapitola.

1.5 Transferové ceny

Transferové ceny patří mezi jedny z nejsložitějších problémů, se kterými se nadnárodní společnosti potýkají. Této problematice se věnuje i člen skupiny Mezinárodní síť OECD pro daňový výzkum R. Avi-Jonah²⁹ v publikaci „International Tax as International Law“. Autor definuje transferovou (neboli převodní) cenu jako takovou cenu, která je běžná v odběratelsko-dodavatelských vztazích. Transferové ceny jsou vyměřovány u transakcí, které probíhají mezi dvěma ekonomicky spojenými daňovými subjekty (tedy mezi mateřskou a dceřinou společností). Transferové ceny se využívají např. při hodnocení výkonnosti jednotlivých společností v rámci koncernu nebo při transferu technologie, obchodních značek, služeb či půjček mezi spřízněnými společnostmi. Pohyb veškerých těchto transakcí je řízen mateřskou společností. Mateřská společnost rozhoduje o rozmístění zahraničních investic, o podobě organizačních struktur a veškerých strategických otázkách koncernového celku.

Pokud budou mateřská a dceřiná společnost mezi sebou prodávat zboží či služby, měly by se řídit podle velikostí obvyklé ceny. Obvyklá cena je taková cena, která by byla použita, kdyby se jednalo o dva zcela na sobě nezávislé subjekty. V případě, kdy by se transferová cena lišila od ceny obvyklé, správce daně by tento zjištěný nesoulad doměřil a tím by i upravil základ daně společnosti, která je poplatníkem. Jelikož postupná agregace společností do rozsáhlých ekonomických celků je často uskutečňována za účelem optimalizace daňového zatížení, vyskytuje se i zde snaha čerpat určité daňové výhody. Toto chování vychází z přirozené snahy každého ekonomického subjektu, jehož hlavní cíl bývá minimalizace celkové daňové povinnosti. Koncernové společnosti jsou ovšem rozmístěny v různých zemích světa, ve kterých existují různé daňové podmínky. Díky tomu využívají transferových cen k převádění zboží mezi jednotlivými společnostmi v rámci skupiny, a díky tomu optimalizují své daňové zatížení. Současně s tím koncernový

²⁹ REUVEN, Yonah A. *International tax as international law: an analysis of the international tax regime*. 1st ed. New York: Cambridge University Press, 2007, s. 102-121. ISBN 978-0-521-85283-8.

podnik usiluje o maximalizaci celokoncernového zisku. Jak již ale bylo zmíněno, přesuny nezdaněného zisku za pomoci transferových cen do států, ve kterých jsou platné výhodnější daňové či měnové podmínky, jsou při odhalení tvrdě trestány daňovými orgány. Manipulace s transferovými cenami má rozsáhlé makroekonomické dopady např. na platební bilanci země či na velikost jejího státního rozpočtu. Transferové ceny by měly být stanoveny na takové úrovni, ve které dojde ke shodě cílů jednotlivých společností v rámci koncernu a zároveň bude zajištěna co nejvyšší možná autonomie jednotlivých společností. V nejlepším případě, by transferové ceny měly vznikat na principu tržního odstupu³⁰. Princip tržního odstupu směřuje daňové subjekty (mezi kterými existuje vztah mateřská a dceřiná společnost) k tomu, aby vyčíslily transferové ceny svých vzájemných transakcí, jako by mezi nimi neexistovalo žádné právní pouto. Společnosti by tedy měly stanovovat tržní ceny jako při obvyklých tržních podmínkách a nikoliv na základě své vlastní „cenotvorby“³¹.

První oficiální dokument, který se zabýval problematikou transferových cen v České republice, byl vydán Ministerstvem financí (dále jen MF) v roce 2004 pod názvem: Pokyn MF č. D-258 k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny, č. j. 491/1554/2004. Pokyn stanovuje jednotný postup při zdaňování zboží či služeb v nadnárodních společnostech, které vlastní své dceřiné společnosti se sídlem v České republice. V důsledku špatně dostupných či neúplných informací byla oblast transferových cen do této doby velkou záhadou. Termín transferová cena nenajdeme ani v zákoně o dani z příjmů. Zákon o dani z příjmů totiž užívá jeho opis v podobě „cena sjednaná v běžných obchodních vztazích“. Finanční úřad v České republice nepožaduje při daňové kontrole přiložení dokumentace k transferovým cenám. Ovšem v zemích jako Německo či Rakousku je dokládání této dokumentace nutností. Tato dokumentace uvádí postup výpočtu transferové ceny, konkrétně objasňuje její velikost a napomáhá obhájit účelnost převodní transakce³².

³⁰ V anglickém originále: on arm's length principle.

³¹ ProQuest Central. *Transfer pricing in today's times: operational transfer pricing* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z:

<http://search.proquest.com/accounting/docview/1586092351/A042025041754DBEPQ/2?accountid=17116>.

³² SOJKA, V. *Mezinárodní zdanění příjmů: Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, s. 195-201. ISBN 80-7357-160-9.

Vymezení převodních cen se věnuje i britský odborník Ann Ogley³³, který ve své publikaci přibližuje možné zásahy státu k zabránění zneužívání transferových cen. Častým jevem mezi spojenými podniky je snaha upravovat transferové ceny vzájemných obchodů za účelem minimalizace daňového zatížení. Primárním účelem tohoto chování je úsilí vykazovat nejvyšší zisky právě v takových zemích (v sídlech dceřiných společností), které disponují nejnižším daňovým zatížením. V mnoha případech tak dochází i k modifikacím organizačních struktur nadnárodních společností ve snaze minimalizace zdanění dividend, úroků či licenčních poplatků. Cílem státu je eliminovat takto deformované hodnoty vzájemných transakcí. Stát proto ukládá daňovým subjektům povinnost chovat se tak, jako by tyto vzájemné obchody probíhaly mezi vzájemně nezávislými subjekty. Společnosti jsou tak povinny aplikovat pravidlo tržního odstupu, jak bylo zmíněno výše. Odhalení a usvědčení případných neoprávněných transakcí je pro finanční správy často velmi náročný a zdoluhavý proces. K identifikaci obchodů, které prošly záměrnou deformací, daňové správy využívají mezinárodní pomoc zahraničních států, se kterými mají uzavřené mezinárodní smlouvy. Jednotlivé daňové správy si tak mohou mezi sebou efektivně předávat potřebné informace, vedoucí k odhalení případných daňových úniků. Velice problematické je ovšem i samotné stanovení korektní transferové ceny daňovým subjektem tak, aby cena spadala do povoleného pásma, které správní úřad považuje za přiměřený. V důsledku toho může dojít i k nechtěnému daňovému úniku ze strany daňového subjektu, a to i přes nejlepší vůli dodržet princip tržního odstupu. Aby se takovéto situaci zabránilo, mají daňové správy zavedený režim tzv. „předběžných cenových ujednání“³⁴, díky kterým si daňový subjekt může od daňové správy předem nechat posoudit stanovenou transferovou cenu, a to za náležitý úplatek. Daňová správa posoudí, zdali se vypočtená transferová cena mezi spojenými osobami nachází v pásmu objektivní tržní výše. Institut závazného posouzení transferových cen je řešen v ustanovení zákona o dani z příjmů³⁵.

S vyčíslení daňové povinnosti a velikosti zisku při zakončení účetního období, souvisí i vypracování konsolidované účetní závěrky. Podle zákona o účetnictví³⁶ mají povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku takové účetní jednotky, které jsou emitentem

³³ OGLEY, A. *Principles of International Tax*. 1st ed. London: Intl Information Services Inc, 1993, s. 89-120. ISBN 978-0952044208.

³⁴ V anglickém originále: advance pricing agreement.

³⁵ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů § 38 nc.

³⁶ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

cenných papírů na evropském regulovaném trhu. Konsolidovanou účetní jednotku ovšem nesestavují dceřiné podniky zahraničních mateřských společností. Tyto dceřiné společnosti jsou pouze povinny připravit podklady k jejímu sestavení a poskytnout je své mateřské společnosti.

2 Konsolidovaná účetní závěrka

Konsolidovaná účetní závěrka je zákonem o účetnictví³⁷ definována jako: „Konsolidovanou účetní závěrkou se rozumí účetní závěrka sestavená a upravená metodami konsolidace³⁸; konsolidovaná účetní závěrka je ověřována auditorem.“

Relativně výstižnější definici konsolidované účetní závěrky je možné najít v českých účetních standardech pod pořadovým č. 020³⁹, která zní takto: „Konsolidovanou účetní závěrkou se rozumí účetní závěrky skupiny podniků (ekonomického seskupení účetních jednotek včetně zahraničních podniků), která slučuje stav majetku a závazků (dluhů) a dosažené výsledky hospodaření konsolidující účetní jednotky s jeho podílovou účastí v ostatních účetních jednotkách případně zahraničních podnicích, které jsou ovládanou, spoluovládanou nebo řízenou osobou nebo ve kterých vykonává podstatný vliv.“

S ohledem na výše zmiňované definice můžeme říci, že konsolidovaná účetní závěrka vytváří přehled o majetku, finanční situaci a hospodářských výsledcích koncernového seskupení jako ucelené ekonomické jednotky.

Základní povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku přinesl zákon o účetnictví v roce 1993, který byl vypracován s pomocí francouzských expertů, a proto je problematika konsolidace v naší zemi významně ovlivněna řadou francouzských vlastností. Protipólem k francouzskému přístupu ke konsolidaci je tzv. anglosaský přístup, který je dnes reprezentován mezinárodními standardy účetního výkaznictví (dále jen IFRS⁴⁰). Zásadním rozdílem mezi těmito dvěma vlivy je odlišnost v chápání povinnosti konsolidace. Zatímco podle anglosaského pojetí (IFRS) se konsolidace týká pouze mateřské společnosti a jejich dceřiných společností, francouzské pojetí zahrnuje do povinnosti konsolidace nejen mateřskou a její dceřiné společnosti, ale rovněž podniky pod společným vlivem (tzv. společné podniky) a podniky s podstatným vlivem (tzv. přidružené podniky). Průlomovou událostí pro pojetí konsolidace bylo vydání Nařízení o

³⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 22 odst. 1.

³⁸ Konsolidace je chápána jako účetní technika, která umožňuje sdružit informace z různých účetních výkazů.

³⁹ Oznámení MF čj. 28/115 402/2010-281 ve Finančním zpravodaji č. 8/2010.

⁴⁰ International Financial Reporting Standards – Mezinárodní standardy účetního výkaznictví.

mezinárodních účetních standardech (dále jen IAS⁴¹) v roce 2002 Radou Evropské unie. Toto nařízení ukládá povinnost všem společnostem kótovaným na evropských burzách vyhotovovat nejpozději od roku 2005 své individuální účetní závěrky podle jediného standardu IFRS (dříve nazývaného IAS). Přičemž kótovanou společností se rozumí obchodní společnost, která je emitentem cenných papírů, sloužících k obchodování na evropském regulovaném trhu. Pokud je navíc tato společnost konsolidující účetní jednotkou⁴², je povinna řídit se standardy IAS i při vyhotovování konsolidované účetní závěrky za celý koncern. Společnosti, na které se toto nařízení nevztahuje (tedy společnosti, které nejsou registrovány na evropském regulovaném trhu), sestavují svoji individuální účetní závěrku (a pokud jsou konsolidující účetní jednotku, tak také svoji konsolidovanou účetní závěrku) buď podle českých účetních předpisů pro podnikatele (dále jen ČR GAAP), nebo podle IFRS. České účetní předpisy mají svůj původ v amerických obecně uznávaných účetních zásadách (dále jen US GAAP). Účetní zásady US GAAP se řadí mezi nejstarší a nejpropracovanější soubor nařízení, týkající se účetního výkaznictví obchodních společností. Na rozdíl od evropské úpravy výkaznictví (IFRS), jenž je založeno na zákonné právní úpravě účetních výkazů, je US GAAP založeno na zvykovém právu. Harmonizace účetního výkaznictví, jak podle IFRS, tak podle US GAAP, formuluje zejména cíle účetní závěrky a její obsahové požadavky, přičemž ani jedny směrnice nic nenařizují, ani nestanovují žádné závazné normy ani vyhlášky⁴³.

Česká republika, jako členská země Evropské unie, reagovala na Nařízení o IAS zabudováním této aplikace do své národní úpravy účetnictví v roce 2002, a to významnou novelou zákona o účetnictví. Tato novela změnila pojetí konsolidované účetní závěrky, které bylo do té doby chápáno pouze jako doplněk výroční zprávy a spíše doplňovala individuální účetní závěrku mateřského podniku, v roce 2002 tak konsolidovaná účetní závěrka nabyla právního významu a stala se samostatnou účetní závěrkou⁴⁴.

⁴¹ International Accounting Standards – Mezinárodní účetní standardy, cílem přeměny názvu bylo zdůraznění poslání těchto standardů: harmonizace účetního výkaznictví.

⁴² Konsolidující účetní jednotka je společnost, která je povinna sestavit konsolidovanou účetní závěrku za celý koncern.

⁴³ KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012, s. 123-132. ISBN 978-80-7273-169-5.

⁴⁴ HARNA, L. Současná problematika konsolidace. *Metodické aktuality Svazu účetních*. 2006, 1(5), 3-5. ISSN 1211-41378.

V ustanovení § 22 zákona o účetnictví⁴⁵ jsou uvedeny rozhodující tři limity pro vznik povinnosti sestavovat konsolidovanou účetní závěrku:

- souhrnná suma aktiv dosahuje více než 350 mil. Kč,
- roční úhrn ročního obrátu dosahuje více než 700 mil. Kč,
- průměrný přepočtený stav zaměstnanců dosahuje v průběhu účetního období více než 250.

Jestliže konsolidující účetní jednotka a konsolidované účetní jednotky (viz dále) společně naplní alespoň dva uvedené limity, vzniká mateřské společnosti povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku již za daný rok.

Podle Weila⁴⁶ povinnost sestavovat sestavení konsolidované účetní závěrky se vztahuje nejen na akciové společnosti, ale i na všechny ostatní obchodní společnosti, nezávisle na druhu jejich právní formy. Jedná se tedy o obecnou povinnost.

Pokuta za nesestavení, nezveřejnění či neověření konsolidované účetní závěrky auditorem činí podle zákona o účetnictví až 3 % hodnoty celkových aktiv. Z uvedeného zákona však nevyplývá, z jaké hodnoty aktiv se pokuta ukládá, zdali z individuální účetní závěrky mateřského podniku či snad dokonce z konsolidované účetní závěrky, která sčítá hodnotu aktiv v celém konsolidačním celku⁴⁷?

Mezi uživatele konsolidované účetní závěrky se řadí zejména vlastníci mateřské společnosti (akcionáři), kteří z konsolidované závěrky dostávají mimo jiné informaci, s jakou celkovou velikostí majetku jejich společnost disponuje. Dále z konsolidované závěrky čerpají většinoví i menšinoví akcionáři dceřiných společností, kapitálový trh, banky, věřitelé či finanční analytici. Konsolidovaná účetní závěrka poskytuje především přesné ocenění kapitálových účastí v dalších podnicích v konsolidačním celku a prezentuje jejich finanční situaci. Konsolidované výkazy mají větší vypovídací schopnost než výkazy jednotlivých společností ve skupině nebo individuální účetní výkazy mateřské společnosti, i proto jsou v převážné míře považovány za rozhodující finanční informaci pro vedení společnosti. Při sestavení konsolidovaných účetních výkazů je nutné vyloučení všech vnitroskupinových vztahů (jako jsou např. vzájemné půjčky, směnky či vnitroskupinové zisky), a tím eliminovat všechny případné transfery, které by mohly mít vliv na finanční

⁴⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 22 odst. 2.

⁴⁶ WEIL R. L. a K. SCHIPPER. *Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods and Uses*. 13th ed. United States: Cengage Learning, 2009, s. 517-640. ISBN 9780324651140.

⁴⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 37 odst. 2.

výsledky mateřského podniku prezentovaného v jeho individuální účetní závěrce a tím zkreslovat výsledky celé skupiny. Finanční hodnoty z konsolidační účetní závěrky avšak nemají žádný význam pro daňové účely (konsolidační celek jako skupina podniků není daňovým subjektem) či rozdělování zisku mezi jednotlivými společnostmi konsolidačního celku. Jinými slovy, konsolidace účetních výkazů slouží pouze jako informační nástroj⁴⁸.

2.1 Konsolidační celek

Podle vyhlášky č. 500/2002 Sb.⁴⁹ je konsolidační celek tvořen jednak konsolidující účetní jednotkou, která je povinna sestavit konsolidovanou účetní závěrku za celý koncern a je představována ovládající či řídicí osobou, a jednak konsolidovanými účetními jednotkami, které mají povinnost podrobit se povinnosti konsolidované účetní závěrky, a to poskytnutím své vlastní individuální účetní závěrky a veškerých ostatních dokumentů potřebných pro sestavení účetních výkazů za celý konsolidační celek. Mateřská společnost tak do konsolidované účetní závěrky zahrne sama sebe, a současně všechny dceřiné společnosti, které ovládá. Konsolidované výkazy za celý koncern jsou tedy sestavovány takovým způsobem, jako by se jednalo o jedinou účetní jednotku. Je nutno připomenout, že koncern je pouze abstraktní seskupení, nemá tedy žádnou právní formu, nemůže tudíž nic vlastnit, nemá žádné zaměstnance a ani nemůže být žalována.

Z povinnosti konsolidace jsou vyřazeny takové konsolidované účetní jednotky, které jsou jednotlivě i v úhrnu pro konsolidovanou účetní jednotku všeobecně nevýznamné, a dále mateřská společnost do konsolidační účetní závěrky nebere v úvahu takové dceřiné podniky, které drží pouze za účelem jejich pozdějšího prodeje, který musí být uskutečněn do jednoho roku. Stanovení konsolidačního celku musí být ověřeno auditorem, jehož komentář se přikládá ke konsolidované účetní závěrce. Stěžejním úkolem auditora je prověření, zdali nebyly z konsolidačního celku vyloučeny takové dceřiné společnosti, mezi

⁴⁸ ŠKODOVÁ, R. Úvod do konsolidace. *Účetní poradenství*. 1994, 1(1), 2-4. ISSN neuvedeno.

⁴⁹ Vyhláška č. 500/2002 Sb.– prováděcí k zákonu o účetnictví pro podnikatele § 62 odst. 1.

nimiž a mateřskou společností došlo k významným finančním transakcím (např. za účelem přesouvání zisku či ztrát) a které nejsou prokazatelně mateřskou společností podložena⁵⁰.

2.2 Koncepty konsolidace účetních výkazů

Odlišné funkce, které konsolidované účetní výkazy plní, se podle D. Kovanicové⁵¹ odrážejí v následujících třech možných přístupech k jejich sestavování:

- vlastnický přístup,
- všeobecně uživatelský přístup,
- kombinovaný přístup.

Na konceptu vlastnického přístupu byl původně založen požadavek konsolidace. Vlastnický přístup vyzdvihává do popředí zejména zájmy mateřské společnosti (tedy vlastníka), pro kterého je zásadní znát finanční situaci a výkonnost jednotlivých podniků, i celého konsolidačního celku. Při tomto přístupu je konsolidovaná účetní závěrka brána jen jako příloha k samotné účetní závěrce mateřské společnosti. Negativem vlastnického přístupu je skutečnost, že v rozvaze je vyjádřena pouze poměrná část aktiv a pasiv, jenž je ve vlastnictví majitele. Podobně je majiteli nahlíženo na jejich podíl na výnosech a nákladech, v důsledku čehož se v konsolidovaných výkazech objevuje pouze poměrný podíl výnosů a nákladů (tedy hospodářského výsledku). Při aplikaci vlastnického přístupu se tedy v konsolidovaných účetních výkazech není možno seznámit s údaji o podílech ve vlastnictví menšinových akcionářů.

Všeobecně uživatelský přístup poskytuje věrohodné údaje o finanční situaci celého konsolidačního celku určené nejenom vlastníkům mateřského podniku, ale i všem ostatním uživatelům konsolidační účetní závěrky, jako jsou menšinoví společníci, obchodní partneři, potencionální investoři, banky aj. Při aplikaci všeobecně uživatelského přístupu je nutné, aby každá dceřiná společnost byla plně konsolidována, tzn., že veškeré její individuální účetní výkazy musejí být začleněny do souhrnných výkazů za celou skupinu podniků. Tím

⁵⁰ ProQuest Central. *Consolidated and Separate Financial Statements* [online]. 2004 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z:

<http://search.proquest.com/accounting/docview/192335951/84B4EBB0D174563PQ/1?accountid=17116>.

⁵¹ KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: světový koncept*. 4. vyd. Praha: Bova Polygon, 2003. s. 365-367. ISBN 80-7273-090-8.

se vylučují vnitřní transfery mezi podniky ve skupině a díky tomu se eliminují záměrné manipulace řídicích orgánů (ať již z daňových či finančních důvodů). Z tohoto důvodu je konsolidovaná účetní závěrka považována za důvěryhodnější ve srovnání s individuálními účetními výkazy jednotlivých společností.

Kombinovaný přístup zohledňuje jak finanční situaci celého konsolidačního celku, tak i finanční situaci jednotlivých společností ve skupině. Dceřiné společnosti sestavují své individuální účetní výkazy jako samostatné právní jednotky a mateřský podnik kompletuje konsolidované účetní výkazy za celý konsolidační celek. Kombinovaný přístup se řadí mezi současnou právní úpravu v naší zemi, přičemž v USA se konsolidovaná účetní závěrka považuje za substituci samotné závěrky mateřské společnosti, v důsledku čehož se v tamních koncernech nepublikují jednotlivé účetní výkazy za jednotlivé členy skupiny.

2.3 Konsolidační pravidla

Konsolidující mateřský podnik má podle českých účetních standardů⁵² povinnost vypracovat a vyhlásit před začátkem příslušného účetního období konsolidační pravidla, podle kterých konsolidované dceřiné společnosti upraví své vlastní účetní výkazy pro sestavení konsolidované účetní závěrky. V dokumentu je mimo jiné nezbytné stanovit konsolidační celek, doplněný organizačním schématem, sestavit soupis společností zařazených do konsolidace s vyčíslením příslušných podílů a ovládacích vazeb. Mezi zásadní aspekty, kterými se konsolidační pravidla zabývají, patří:

- rozdílné datum účetní závěrky,
- rozdílné účetní metody,
- kurzové přepočty.

Ideální případ nastává, pokud všechny společnosti, zahrnuté do konsolidačního celku, sestavují své individuální účetní závěrky ke stejnému termínu. V takovém případě je mateřskému podniku umožněno (bez dalších úprav) do konsolidované účetní závěrky zahrnout jednotlivé účetní závěrky dceřiných společností. Situace se ale komplikuje, jsou-li dceřiné společnosti ve skupině z různých zemí, ve kterých jsou přípustné odlišné termíny

⁵² České účetní standardy č. 020 odst. 3.

uzavírání účetních výkazů. Mezinárodní standardy IAS/IFRS povolují použití těchto účetních výkazů za podmínky, že časový rozdíl mezi rozvahovými dny, ke kterému byly sestaveny, není větší než 3 měsíce. V takovém případě je třeba dopočítat hodnoty majetku a závazků k rozvahovému dni konsolidované účetní závěrky a dále je nutné odečíst část nákladů a výnosů, uskutečněných před počátkem konsolidovaného účetního období, a naproti tomu přičíst náklady a výnosy za období do rozvahového dne konsolidované účetní závěrky. Konsolidující účetní jednotka je navíc podle zákona o účetnictví⁵³ povinna uvést informace o odlišných termínech jednotlivých účetních závěrek do přílohy konsolidované účetní závěrky. Jestliže je termín roční účetní závěrky dceřiné společnosti starší o více než 3 měsíce od data konsolidace mateřským podnikem, musí tato dceřiná společnost poskytnout aktuální data a zároveň je povinna, vypracovat mezitímní účetní výkazy. Taková společnost se tedy konsoliduje na základě prozatímních účtů sestavených k datu konsolidované závěrky.

Použití shodných účetních a konsolidačních pravidel ve všech společnostech, zahrnutých do konsolidačního celku, odráží splnění podmínky o věrném a poctivém obrazu finanční situace skupiny. Je žádoucí, aby individuální účetní výkazy vstupující do konsolidace byly obsahově srovnatelné a proto je nezbytné, aby se k jednotlivým finančním hodnotám došlo v podstatě stejnými způsoby. Aplikace totožné účtové osnovy ve všech jednotlivých společnostech ve skupině by představovala ideální způsob dosažení stejnorodých informací. Problém se ovšem vyskytuje v různých postupech účtování, které tvorbu shodné účtové osnovy omezují. Mezi nejtypičtějšími rozdíly, které je potřeba společnými účetními postupy eliminovat, se řadí:

- rozdílná terminologie (název každé položky musí být v konsolidačním celku shodný),
- rozdílné názory na lhůty krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé,
- rozdílné oceňovací principy zásob (FIFO, průměrné ceny, LIFO),
- rozdílné účtování leasingu,
- problematika tvorby rezerv a tvorba opravných položek jako daňově uznatelného nákladu,
- problematika tvorby odpisů dlouhodobého majetku jako daňově uznatelného nákladu.

⁵³ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 63 odst. 9.

Kurzy, které jsou nutné pro přepočet účetních výkazů společností z různých zemí, řeší mezinárodní standardy IAS/IRFS⁵⁴. Tato metodika rozlišuje závěrkový a průměrný kurz, v závislosti na tom, které položky z účetních výkazů v cizí měně se přepočítávají:

- rozvahové položky → závěrkový kurz,
- výsledkové položky → průměrný kurz.

Při metodě závěrkové kurzu, se všechny hodnoty vstupující do konsolidace přepočítají ke dni konsolidované závěrky. Průměrný kurz se vypočítává buď z jednotlivých kurzů platných k poslednímu dni v příslušném měsíci za dané účetní období, přičemž jejich součet se vydělí číslem 12. Druhá možnost, jak získat průměrný kurz, je pomocí součtu všech denních kurzů za dané účetní období vyděleným počtem dnů v účetním období. Konečný rozdíl, daný z rozdílného závěrkového a průměrného kurzu se vykazuje na kapitálovém účtu „Ostatní kapitálové fondy“.

2.4 Metody konsolidace

Optimální výběr konsolidační metody je závislý na velikosti míry vlivu, se kterou mateřský podnik disponuje vůči jednotlivým dceřiným společnostem ve skupině. Míra vlivu je zjišťována pouze ve společnostech, charakterizovaných vztahem mateřská – dceřiná společnost a vyjadřuje přitom velikost práva mateřské společnosti na rozhodování o vývoji společnosti, do které vložila finanční prostředky. Míra vlivu se stanovuje pouze verbálně, přičemž podle výkladu D. Kovanicové⁵⁵ jsou rozlišovány 3 druhy vlivu: rozhodující, podstatný a vyrovnaný. Vlastní-li mateřský podnik v jiném podniku nejméně 50 % hlasovacích práv, je jeho vliv považován za rozhodující. Mateřskému podniku je tímto umožněno ovládat vývoj dceřiné společnosti takovým způsobem, jakým sám uzná za vhodné. Podstatným vlivem se rozumí takový vliv, při kterém má mateřská společnost vliv na řízení či provozování jiného podniku, a to s vyšším než 20% podílem na hlasovacích právech. Mateřský podnik má tak právo účastnit se rozhodování o finanční politice společnosti, ale není oprávněna samostatně rozhodovat. Vyrovnaným neboli společným vlivem se rozumí takový vliv, kdy dva a více spoluvlastníků vybudují společný podnik, ve kterém se společně podílejí na jeho ovládnutí. Vyrovnaný vliv je dokládán smluvní

⁵⁴ IAS 21 – Dopady změn směnných kurzů cizích měn.

⁵⁵ KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: světový koncept*. 4. vyd. Praha: Bova Polygon, 2003, s. 367-370. ISBN 80-7273-090-8.

dohodou, např. smlouvou mezi spoluvlastníky či stanovami. Žádný z jednotlivých spoluvlastníků přitom není oprávněn k subjektivnímu ovládnutí společnosti. Podle Hornické⁵⁶ je nutné ještě před samotným výběrem metody konsolidace nutné, aby mateřská společnost rozhodla, zdali se bude konsolidovat přímo či nepřímo. Nepřímá neboli postupná konsolidace se zahajuje na nejnižší úrovni skupiny podniků a pokračuje se dále, přes subkonsolidaci, až k ovládajícímu podniku (mateřské společnosti). Přímá konsolidace nezahrnuje výkazy za individuální konsolidační celky a konsolidují se současně za jednotný konsolidační celek (koncern).

Metody konsolidace jsou uvedeny v Českém účetním standardu⁵⁷, který rozlišujeme mezi 3 možnými postupy. Zvolená metoda se přitom nesmí měnit od jednoho účetního období na druhé.

2.4.1 Metoda plné konsolidace

Metoda plné konsolidace naplňuje základní definici konsolidace, neboť vytváří konsolidovanou účetní závěrku za skupinu jako za jediný podnik. Jednotlivé položky účetních výkazů (rozvahy a výsledovky) dceřiných společností jsou do konsolidované účetní závěrky přičteny v plné výši (tedy v plném vykázaném rozsahu), přičemž se nebere na vědomí, velikost podílu mateřské společnosti. Metoda plné konsolidace se využívá při rozhodujícím vlivu mateřské společnosti vůči společnostem dceřiným. Nástin postupu konsolidace plnou metodou lze shrnout do několika bodů:

1. Sečtou se dohromady shodné položky aktiv, závazků, nákladů a výnosů všech jednotek zahrnutých do konsolidačního celku.
2. Následně se vyloučí vzájemné případy mezi účetními jednotkami konsolidovaného celku, které vyjadřují vzájemné vztahy. Vyloučení vzájemných vztahů se řadí mezi nejnáročnější fázi konsolidace, vzhledem ke složitosti získání všech potřebných podkladů. Výchoziskem pro toto vylučování je zásada významnosti, podle které se dohledávají pouze významné transakce. Zejména se vylučují:

⁵⁶ HORNICKÁ, R. a L. VAŠEK. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 11-18. ISBN 978-80-7357-969-2.

⁵⁷ Český účetní standard č. 020.

- a. Vzájemné pohledávky a závazky vzniklé z dodavatelsko-odběratelských vztahů či půjček mezi podniky uvnitř skupiny. Položky se vyloučí z konsolidovaných výkazů z aktiv i pasiv příslušných společností.
 - b. Vzájemné výnosy a náklady, vzniklé dodávkami výrobků, zboží či služeb, které byly u dodavatele plně spotřebovány. Dodavatel účtuje na výnosy, kdežto u odběratele je částka zúčtována v nákladech v rámci výkazu zisků a ztrát.
 - c. Nespotřebované dodávky výrobků nebo zboží u dodavatele. U dodavatele jsou zaúčtovány do výnosů, kdežto odběratel ponechává celou položku nebo její část v aktivech (v dlouhodobém majetku nebo v zásobách).
 - d. Podíly na zisku (dividendy), vyplacené dceřiným podnikem směrem do podniku mateřského. Výnos ve výkazu zisku a ztrát se vyloučí z hospodářského výsledku běžného období oproti zvýšení výsledku hospodaření minulých let.
3. Vykáže se případný konsolidační rozdíl, jenž se zahrne do odpisů. Definici konsolidačního rozdílu lze najít v Českém účetním standardu pro podnikatele⁵⁸, který zní takto: „*Konsolidační rozdíl je rozdíl mezi pořizovací cenou podílů konsolidovaného podniku a jejich oceněním podle podílové účasti konsolidující účetní jednotky na výši vlastního kapitálu vyjádřeného reálnou hodnotou, která vyplývá jako rozdíl reálných hodnot aktiv a reálných hodnot cizího kapitálu ke dni akvizice nebo ke dni dalšího zvýšení účasti.*“
 4. Rozdělí se vlastní kapitál dceřiných společností a jejich hospodářského výsledku na podíl připadající mateřské společnosti.
 5. Zhotoví se konsolidovaná účetní závěrka.

2.4.2 Ekvivalenční metoda

Ekvivalenční metoda je dnes již převážně chápána jako metoda používaná k ocenění přidruženého podniku v konsolidované účetní závěrce, než jako metoda konsolidace. Tato metoda se používá tehdy, pokud mateřská společnost disponuje podstatným vlivem vůči ostatním (přidruženým) společnostem, zahrnutých v konsolidačním celku. Jelikož má

⁵⁸ Český účetní standard č. 020.

mateřská společnost jako investor na přidružené společnosti podstatný vliv, zahrnuje do konsolidovaných účetních výkazů také svůj podíl na jejich výsledcích, ať už se jedná o zisk či o ztrátu. Výše podílu na hospodářském výsledku přidružené společnosti se zjistí na základě podílové účasti mateřské společnosti na společnosti přidružené a na základě skutečně dosaženého hospodářského výsledku přidružené společnosti za sledované období. Podíly na zisku (resp. dividendy) obdržené od přidružených společností je nutné vyloučit z výkazu zisku a ztráty mateřské společnosti, neboť snižují hodnotu investice a naproti tomu se o jejich velikost zvýší položka konsolidovaného rezervního fondu. Pro přidružený podnik naopak znamenají podíly na zisku snížení vlastního kapitálu a tím pádem i snížení podílu mateřské společnosti ve společnosti přidružené⁵⁹.

2.4.3 Konsolidace poměrnou metodou

Poměrná metoda, obdobně jako metoda ekvivalenční, je považována za metodu, jakou se zahrnuje společný podnik do konsolidované účetní závěrky, a neřadí se tak mezi způsoby konsolidace. Poměrná metoda se týká takových podniků, ve kterých kooperují minimálně dva spoluvlastníci, kteří mají vyrovnaný vliv. Kromě těchto vlastníků mohou ve společném podniku působit také menšinový podílníci neboli investoři. Tyto společnosti bývají často označovány jako tzv. joint-venture. Podstata poměrné metody spočívá v zahrnutí pouze poměrné hodnoty jednotlivých položek individuálních účetní závěrky do účetní závěrky konsolidované. Přičemž poměrná hodnota vyplývá z počtu spoluvlastníků nehledě na existenci menšinových podílníků.

2.5 Účetní závěrka konsolidačního celku

Podle zákona o účetnictví⁶⁰ je konsolidovaná účetní závěrka tvořena konsolidovanou bilancí, konsolidovaným výkazem zisku a ztráty a přílohou. Součástí konsolidované účetní závěrky může být i přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Tyto dokumenty tvoří jeden neoddělitelný celek. Konsolidovaná závěrka musí podávat věrný obraz majetku, finanční situace a výsledků všech společností, zahrnutých

⁵⁹ ProQuest Central. *Expanding the frontiers of the equity method* [online]. 2005 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/accounting/docview/201625335/2D492C78B02243A4PQ/1?accountid=17116>.

⁶⁰ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 64 odst. 1.

v konsolidačním celku. Hodnoty zahrnuté v konsolidované účetní závěrce vycházejí z individuálních účetních závěrek mateřské a dceřiné společnosti, příp. ze závěrek přidružených společností a společností pod společným vlivem. Konsolidovaná účetní závěrka musí být doložena popisem o způsobu přeměny samostatných účetních závěrek do závěrky konsolidované za celou skupinu. Podle Janouškové⁶¹ se v konsolidované závěrce musí provést především tyto úkony:

- vyloučit závazky a pohledávky mezi podniky zahrnutých do konsolidace,
- vyloučit náklady a výnosy vzniklé při transakcích uskutečněných mezi společnostmi zahrnutých do konsolidace,
- vyloučit zisky a ztráty vyplývající z operací prováděných mezi podniky ve skupině.

Krupová⁶² ve své publikaci upozorňuje, že při sestavování konsolidované účetní závěrky je nezbytné používat stejné metody, jaké byly použity při sestavení samostatné roční závěrky. V případě, že se používají při vyhotovování samostatných závěrek jiné metody, je nutné jednotlivé položky závěrky přepočítat podle metod použitých při konsolidaci. Při sestavování konsolidačních účetních závěrek se musí dodržovat požadavky regulérnosti, pravdivosti a věrného obrazu.

V konsolidované bilanci se uvádí velikost aktiv a pasiv podniků zahrnutých do konsolidačního celku, jejichž výše musí být snížena o opravné položky a oprávky odděleně za běžné účetní období a za minulé účetní období.

V konsolidovaném výkazu zisků a ztráty se vykazuje velikost nákladů a výnosů, provedených společnostmi zahrnutými do konsolidačního celku a to také odděleně za běžné účetní období a minulé účetní období. Vyhláška ministerstva financí z roku 2002 zrušila povinnost sestavovat konsolidovaný výkaz o peněžních tocích, což velice degraduje vypovídací schopnost konsolidované účetní závěrky. Zejména zahraniční investoři tento krok považují za nerozumný, neboť tento výkaz považují za velmi důležitou a nezastupitelnou informaci zveřejňované účetní závěrky⁶³.

⁶¹ JANOUŠKOVÁ, M. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – praktické aplikace*. 11. vyd. Praha: Svaz certifikace účetních, 2004, s. 124-136. ISBN 978-80-86716-91-6.

⁶² KRUPOVÁ, L. *IFRS. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Aplikace v podnikové praxi*. 1. vyd. Praha: VOX, 2009, s. 321-342. ISBN 9788086324760.

⁶³ HORNICKÁ, R. a L. VAŠEK. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 13-18. ISBN 978-80-7357-969-2.

Součástí konsolidované účetní závěrky je i příloha, která podle zákona o účetnictví⁶⁴ musí povinně obsahovat následující údaje:

- Způsob konsolidace, obsahové vymezení jednotlivých položek a použité metody při výpočtu korekcí příslušných hodnot (např. metody převedení cizí měny do měny použité v konsolidaci aj.).
- Jméno a sídlo společností zahrnutých do konsolidací vč. společností, které byly z konsolidace vyloučeny s patřičným odůvodněním tohoto stavu.
- Jméno a sídlo společností, které jsou k mateřské společnosti přidružené.
- Vyčíslení kladného a záporného konsolidačního rozdílu, vč. metody jejich stanovení.
- Průměrný počet členů personálu zaměstnaného v konsolidačním celku během účetního období, za které se sestavuje konsolidovaná účetní závěrka.
- Celková částka závazků, vyplývajících z konsolidované bilance, jejichž zbývajících lhůta splatnosti je delší než 5 let.
- Částka konsolidovaných výnosů z běžné činnosti, roztríděné např. podle druhu činnosti.
- Částka odměn (v peněžní i nepeněžní formě) vyplacených členům orgánů správy během příslušného účetního období.
- Částka záloh, půjček a úvěrů poskytnutých členům orgánů správy s uvedením úrokové sazby a případných podmínek splatnosti.

⁶⁴ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví § 67.

3 Daňová a účetní problematika koncernů

Finanční řízení koncernových seskupení je do dnešní doby řešeno odbornou literaturou relativně okrajově. Tuzemská odborná literatura, týkající se této oblasti, je velice skromná a těžko lze nalézt mnoho autorů, kteří se touto specifickou oblastí zabývají. Následující část je zaměřena na daňové a účetní aspekty podnikání typické pro koncernové seskupení, které ovlivňují rentabilitu společnosti a její hospodářský úspěch. Daně mají v dnešní době podstatný vliv na uspořádání koncernových vztahů i na samotnou strukturu koncernu. V této části analyzuji specifické daňové a účetní otázky týkajících se mezinárodních koncernových společností podnikajících v České republice. Jedná se zejména o zdanění vztahů mezi mateřskou a dceřinou společností, problematiku splatné a odložené daňové povinnosti a oblasti zdaňování dividend. Věnuji se také daňově neuznatelným nákladům z důvodu podkapitalizace. Důraz je rovněž kladen na zmapování finanční situace koncernového celku a to za pomoci vybraných ukazatelů finanční analýzy.

3.1 Splatná a odložená daňová povinnost

Pravidla pro zjišťování daně z příjmů právnických osob lze nalézt v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Pro účetní potřeby je nutné daň z příjmů rozdělit na daň za běžnou činnost (zahrnující provozní a finanční činnost) a na daň za mimořádnou činnost. Zjištěná splatná daňová povinnost (vycházející ze základu daně a sazby stanovené zákonem o daních z příjmů), je účetním nákladem daného účetního období.

Protože existují rozdíly mezi účetním a daňovým pojetím nákladů, je zapotřebí řešit problematiku odložené daně. Účetní a daňové předpisy rozdílně nahlíží na některé účetní položky. Z tohoto důvodu se může lišit velikost účetního výsledku hospodaření a základu daně z příjmů.

Rozhodujícím prvkem pro zjišťování velikosti odložené daně z příjmů je rozdíl mezi velikostí daňových a účetních nákladů. Díky účtování o odložené dani je dodržena časová a věcná souvislost nákladů s účetním obdobím v účetní závěrce. V průběhu závěrkových

operací musí účetní jednotky, které tvoří konsolidační celek a dále jednotky, které sestavují účetní závěrku v plném rozsahu (např. a.s.) účtovat o odložené dani z příjmů. Nicméně, odloženou daň lze zakomponovat do účetní závěrky i dobrovolně. Díky zahrnutí odložené daně do účetní závěrky je dodržena zásada časové a věcné souvislosti nákladů a výnosů v daném účetním období. Odložená daň se zjišťuje z dočasných rozdílů mezi účetním a daňovým charakterem položek rozvahy⁶⁵.

Mezi dočasné rozdíly se rozumí podle Českého účetního standardu č. 003 např. účetní a daňová zůstatková cena dlouhodobého odpisovaného majetku, opravné položky k zásobám, opravné položky k pohledávkám, rezervy tvořené nad rámec příslušných zákonů nebo hodnota nevyužité daňové ztráty z minulých let⁶⁶.

Podle Českých účetních standardů může odložená daň nabývat dvou podob, odloženého daňového závazku nebo odložené daňové pohledávky. Odložený daňový závazek představuje částku daně z příjmů k úhradě v budoucích obdobích. Těmito přechodnými rozdíly se rozumí zdanitelné částky k určení základu daně v příštích obdobích. Odložená daňová pohledávka naopak představuje částku daně z příjmů, která bude moci být uplatněna v budoucích obdobích. Tato pohledávka vzniká např. v důsledku přechodných rozdílů, neuplatněných daňových ztrát z minulých let a jiných nevyužitých daňových odpočtů⁶⁷.

Kopřivová⁶⁸ ve své publikaci uvádí vzorec (3.1) pro výpočet odložené daně. Odložený daňový závazek nebo odložená daňová pohledávka se získá jako součin přechodného rozdílu a sazby daně z příjmů, jak je znázorněno na následujícím schématu:

$$\text{Odložená daňová povinnost} = \text{přechodný rozdíl} \times \text{sazba daně z příjmů} \quad (3.1)$$

Sazba daně se použije v takové výši, která bude platná v období, ve kterém bude odložená daň uplatněna. Aktuální daňová sazba je stanovena zákonem o daních z příjmů. Názorný

⁶⁵ProQuest Central. *Deferred tax assets and liabilities: tax benefits, obligations and corporate debt policy* [online]. United States, 2012 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1059655602/5C377446499E4689PQ/14?accountid=17116>.

⁶⁶ Úplné znění: České účetní standardy pro podnikatele č. 003-Odložená daň, § 59 prováděcí vyhlášky.

⁶⁷ Úplné znění: České účetní standardy pro podnikatele č. 003-Odložená daň, § 59 prováděcí vyhlášky.

⁶⁸ KOPŘIVOVÁ, M. *Postup při zpracování účetní závěrky*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 1999, s. 40-42. ISBN 80-85856-70-0.

příklad výpočtu odložené daňové povinnosti, zkoumající přechodný rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou hmotného majetku lze nalézt v příloze A.

3.2 Zdaňování dividend a podílů na zisku

Podle § 19 odst. 1 zákona o dani z příjmů⁶⁹ jsou od daně osvobozeny příjmy z dividend plynoucí mateřské společnosti se sídlem na území České republiky od jejich společností dceřiných. Dceřinou společností přitom může být rezident České republiky, člen jiného členského státu Evropské unie, člen Švýcarské konfederace nebo člen jiného státu, se kterým má Česká republika uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění. Zisk rozdělovaný dceřinou společností její mateřské společnosti je přitom osvobozen od srážkové daně. Stát tedy nesmí po mateřské společnosti vyžadovat srážkovou daň ze zisků, které společnost obdrží od svých dceřiných společností. Osvobození výplat dividend je aplikováno i u převodů zisků od řízených osob osobám řídícím na základě smlouvy o převodu zisku. Základní podmínkou osvobození je přitom držba alespoň 10% podílu na základním kapitálu řízené osoby a také lhůta nepřetržitě držby podílu po dobu minimálně 12 měsíců. Osvobození lze uplatnit i před splněním podmínky doby držby 12 měsíců, ale podmínka musí být splněna následně.

3.3 Test nízké kapitalizace

Test nízké kapitalizace, někdy nazývaný jako test podkapitalizace vyčísluje daňovou uznatelnost úroků. Test konkrétně zjišťuje, zdali velikost přijatých úvěrových finančních nástrojů přesahuje určitý násobek vlastního kapitálu společnosti. Vlastní kapitál přitom účetní jednotka zjišťuje z účetnictví, a tvoří jednu ze složek základního kapitálu vykazovaných na straně pasiv. Tedy společnost, která je příjemcem úvěrového finančního nástroje, porovnává výši vlastního kapitálu s celkovým úhrnem úvěrových finančních nástrojů. Test nízké kapitalizace spočívá v matematickém výpočtu, který udává poměr daňově uznatelných úroků z úvěrových finančních nástrojů na celkové výši úroků. Zjištěná

⁶⁹ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů §19 odst. 1.

výše úroků neovlivňující základ daně se uvádí v daňovém přiznání jako položka zvyšující základ daně⁷⁰.

Návod výpočtu výše úroků neuznávaných jako daňový výdaj vysvětluje pokyn Ministerstva financí D-300 – čj. 15/107 705/2006 – k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, platného od 1. ledna 2007. Podle tohoto pokynu se výše úroků neuznávaných jako daňový výdaj podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů vyčísluje jako rozdíl mezi úroky a výší úroků vypočtenou jako součin úroků z úvěrových finančních nástrojů a koeficientu K. Částka úroků z úvěrových finančních nástrojů, kterou nelze v daném období uznat za daňový výdaj, se stanovuje podle podílu úvěrových finančních nástrojů na vlastním kapitálu poskytnutých mateřskou společností společnosti dceřiné, jak uvádí vzorec (3.2).

$$K = \frac{4 * \text{stav vlastního kapitálu}}{\text{průměr denního stavu úvěrů a půjček}} \quad (3.2)$$

Názorný výpočet daňově uznatelnosti úroků z úvěrů je uveden v příloze B.

3.4 Hodnocení finanční situace koncernu

K hodnocení finanční situace podniku jsou použity nástroje finanční analýzy se zaměřením na elementární metody. Finanční analýza patří mezi základní pomůcky finančního managementu. Jejím úkolem je zhodnocení finanční kondice společnosti a na základě toho, stanovení konkrétních kroků k dosažení cílů podniku. Nejdůležitějším zdrojem informací pro zhodnocení finanční výkonnosti koncernů je konsolidovaná účetní závěrka. Mezi další potřebné zdroje patří individuální účetní závěrka mateřské společnosti a jednotlivé účetní závěrky dceřiných a přidružených společností. V této části je pozornost věnována zejména klíčovým ukazatelům týkajících se vztahů v konsolidačním celku. Elementární metody finanční analýzy jsou poměrně rychlým a efektivním nástrojem k získání představy o finanční situaci podniku. Rozbor finančních dat koncernu je prozkoumán nejprve pomocí absolutních ukazatelů v podobě horizontální a vertikální analýzy. Prostřednictvím tohoto rozboru lze získat přehled o změnách v jednotlivých položkách rozvahy a výsledovky.

⁷⁰ FUČÍK, I. *Daňové aspekty podnikání v koncernu*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 199-214. ISBN 978-80-7357-323-2.

Dále následuje analýza pomocí soustav ukazatelů. Soustavy ukazatelů poskytují komplexní analýzu výkonnosti podniku a rovněž odstraňují nedostatky individuálních ukazatelů, které jsou zaměřené pouze na jednu konkrétní vlastnost podniku. Individuální ukazatele tedy disponují omezenou vypovídací schopností. Pro popsání celkové finanční situace koncernu byly vybrány bonitní a bankrotní modely, které spadají do skupiny soustav ukazatelů. Podle Weila⁷¹ jsou bonitní a bankrotní modely vytvořeny na základě zkoumání zahraniční ekonomické reality a pro jsou výsledky těchto analýz spojovány s určitými problémy. Mezi podstatné problémy, které se vyskytují při aplikaci výsledků analýz soustav ukazatelů, patří např. rozdílný vývoj sociálního a ekonomického prostředí nebo spolehlivost použitých dat.

3.4.1 Horizontální a vertikální analýza

Podle Sedláčka⁷² se horizontální analýza řadí mezi nejvíce používanou metodu pro zjištění finanční situace společnosti za minulé i budoucí období. Horizontální analýza přitom sleduje nejen změny absolutních hodnot v čase, ale také změny relativních hodnot pomocí techniky procentního rozboru. Horizontální analýza slouží ke zkoumání vývojových trendů v majetkové i kapitálové struktuře podniku. Při aplikaci této analýzy se porovnávají jednotlivé údaje z běžného období s údaji z období minulého. Změna daného ukazatele se přitom porovnává v rámci jednoho řádku rozvahy nebo výsledovky. Proto se tento rozbor nazývá horizontální.

Naproti tomu vertikální analýzu Kislingerová⁷³ definuje jako nástroj, který zkoumá velikost podílu jednotlivých absolutních ukazatelů k souhrnnému absolutnímu ukazateli. Suma celkových aktiv v rozvaze se bere za základ pro procentní vyjádření. Ve výkazu zisku a ztráty je za základ považována velikost tržeb. Účetní výkazy jsou při vertikální analýze rozebírány za jedno účetní období. Vertikální analýza nezávisí na velikosti meziroční inflace, a proto je možné porovnávat finanční situace podniku v různých letech či s jinými obdobně zaměřenými podniky.

⁷¹ WEIL, R. L. a K. SCHIPPER. *Financial Accounting: An Introduction To Concepts, Methods and Uses*. 13th ed. United States: Cengage Learning, 2009, s. 523-531. ISBN: 9780324651140.

⁷² SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. Computer Press, 2011, s. 13-29. ISBN 978-80-251-3386-6.

⁷³ KISLINGEROVÁ, E. a J. HNILICA. *Finanční analýza: krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005, s. 15-23. ISBN 80-7179-321-3.

3.4.2 Bonitní a bankrotní modely

Bonitní a bankrotní modely se řadí mezi vícekriteriální modely. Tyto modely mají za úkol zhodnotit současnou finanční stabilitu firmy a predikovat její možný budoucí vývoj. Podle Brabce⁷⁴ bonitní modely hodnotí podniky podle jejich finanční situace od velmi dobrých až po velmi špatné. Analýza nejenže odhaluje současný stav společnosti, ale také prozrazuje příčiny, které mohly vést ke stavu, ve kterém se společnost nachází. Bankrotní modely mají za cíl odhalit pravděpodobnost, se kterou se společnost může dostat do vážných existenčních problémů. Jak je uvedeno v publikaci Weila⁷⁵, bankrotní modely byly sestaveny ve druhé polovině 20. století na základě dat z amerických podniků, z nichž část zkrachovala. Bonitní i bankrotní modely rozlišují podniky na ty, kterým hrozí vážné existenční problémy a na ty, jejichž existence není v blízké době ohrožena. Navíc některé podniky mohou spadat do tzv. šedé zóny, která zahrnuje takové společnosti, u kterých se nedá úspěšně predikovat jejich budoucí vývoj. Podle Sedláčka⁷⁶ patří mezi nejvíce rozšířené bonitní a bankrotní modely následující testy.

Kralickův quick test

Kralickův test uděluje společnosti body, a to pomocí čtyř ukazatelů. Použité ukazatele věrohodně vypovídají o věcné náplni rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Kralickův quick test se řadí mezi nejoblíbenější nástroj k finanční analýze podniku, a to díky svému jasnému a spolehlivému výsledku. Z výsledku Kralickova quick testu lze snadno identifikovat finanční stabilitu společnosti a predikovat její výnosovou situaci. Kralickův test využívá následující ukazatele:

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.3)$$

⁷⁴ BRABEC, Z. *Účetní informace a vypovídací schopnost účetních výkazů a finanční analýzy*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011, s. 14-33. ISBN 978-80-7372-778-9.

⁷⁵ WEIL, R. L. a K. SCHIPPER. *Financial Accounting: An Introduction To Concepts, Methods and Uses*. 13th ed. United States: Cengage Learning, 2009, s. 525-536. ISBN: 9780324651140.

⁷⁶ SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera: finanční analýza v řízení firmy*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2001, s. 109-134. ISBN 80-7226-562-8.

Ukazatel vypovídá o kapitálové intenzitě firmy, tzn., udává velikost závazků v celkových aktivech a schopnost firmy hradit své dluhy vlastními zdroji.

$$\text{Doba splácení dluhu z CF} = \frac{\text{cizí kapitál} - \text{krátkodobý fin. majetek}}{\text{cash} - \text{flow}} \quad (3.4)$$

Ukazatel udává velikost časového období, za které je společnost schopna uhradit své závazky.

$$\text{Cash flow v \% tržeb} = \frac{\text{cash flow}}{\text{tržby}} \quad (3.5)$$

$$\text{Rentabilita celk. kapitálu} = \frac{\text{HV po zdanění} + \text{úroky} (1 - \text{daňová sazba})}{\text{celková aktiva}} \quad (3.6)$$

Cash flow v procentech tržeb a ukazatel rentability celkového kapitálu zkoumají ziskovou situaci společnosti.

Tab. 1: Stupnice hodnocení ukazatelů

Ukazatel	Výborně	Velmi dobře	Dobře	Špatně	Ohrožení
	1	2	3	4	5
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Doba splácení dluhu z CF	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
CF v tržbách	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
Rentabilita vlastního kapitálu	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

Zdroj: KISLINGEROVÁ, E. Finanční analýza krok za krokem, s. 77.

Každý ukazatel se podle dosaženého výsledku ohodnotí podle tab. 1. Výsledná bonita podniku se zjišťuje následným výpočtem aritmetického průměru ze získaných jednotlivých ukazatelů. Pokud je výsledná hodnota nižší než dva, podnik je považován za velmi dobrý. Pokud je výsledná hodnota Kralickova testu vyšší než tři, společnost se zřejmě nachází ve špatné finanční situaci a měla by hledat řešení, jak svoji kondici vylepšit.

Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)

Z-skóre neboli Altmanův index zahrnuje Kislingerová⁷⁷ mezi bankrotní modely, které předvídají, zda se jedná do budoucna o prosperující firmu. Hodnota Z-skóre charakterizuje finanční stav firmy a určuje, nakolik je pravděpodobný její eventuální finanční bankrot. Altmanova formule bankrotu se navíc používá jako doplňující faktor k finanční analýze. Koeficient Z-skóre se vypočítává pomocí pěti ukazatelů, díky kterým lze úspěšně předvídat potenciální bankrot firmy. Z-skóre pro společnosti, které nejsou veřejně obchodovatelné na burze, se zjišťuje podle vztahu (3.7).

$$Z_i = 0,717 \times A + 0,847 \times B + 3,107 \times C + 0,420 \times D + 0,998 \times E \quad (3.7)$$

kde platí: $A = \frac{\text{čistý provozní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.8)$

$$B = \frac{\text{nerozdělený zisk}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.9)$$

$$C = \frac{\text{zisk před zdaněním a úroky}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.10)$$

$$D = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celkové závazky společnosti}} \quad (3.11)$$

$$E = \frac{\text{celkový obrát}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.12)$$

Zhodnocení finanční situace zkoumané společnosti se provádí podle tabulky 2 na str. 53. Hodnota Z-skóre vyšší než 2,9 naznačuje uspokojivou finanční situaci společnosti. Pokud hodnota ukazatele vychází v rozmezí od 1,8 do 2,9 včetně, jedná se o tzv. nevyhraněnou finanční situaci neboli šedou zónu. Pro společnost v šedé zóně nelze predikovat budoucí vývoj a ani činit jakékoli závěry o její finanční situaci. Vychází-li hodnota Z-skóre nižší než 1,2 včetně, lze hovořit o velmi vážných finančních problémech firmy a velice pravděpodobném budoucím bankrotu společnosti.

⁷⁷ KISLINGEROVÁ, E. *Finanční analýza krok za krokem*. C. H. Beck, 2005, s. 76-83. ISBN 80-7179-321-3.

Tab. 2: Výsledná tabulka – Interpretace hodnoty Z-skóre

Z FAKTOR > 2,9	lze předpovídat uspokojivou finanční situaci
1,8 < Z FAKTOR ≤ 2,9	"šedá zóna" nevyhraněných výsledků
Z FAKTOR ≤ 1,8	společnost je ohrožena vážnými finančními problémy

Zdroj: KISLINGEROVÁ, E. Finanční analýza krok za krokem, s. 81.

Nejvyšší vypovídací schopnost má Altmanova formule bankrotu v časovém horizontu dvou let, přibližně 95 %.

Index IN01

Index IN01 poskytuje informaci o finanční výkonnosti a důvěryhodnosti zkoumané společnosti. Tento index vznikl na základě pozorování více než tisíce českých společností a díky tomu, slouží index IN01 jako výborný prostředek pro zkoumání situace českých společností. Úspěšnost indexu dosahuje více než 70 %. Obdobně jako Altmanovo Z-skóre obsahuje i index IN01 poměrové ukazatele z oblasti aktivity, výnosnosti, zadluženosti a likvidity. Index IN01 se zjišťuje podle vztahu (3.13)⁷⁸.

$$IN01 = 0,13 \times A + 0,04 \times B + 3,92 \times C + 0,21 \times D + 0,09 \times E \quad (3.13)$$

kde platí: $A = \frac{\text{aktiva}}{\text{cizí kapitál}} \quad (3.14)$

$$B = \frac{EBIT}{\text{nákladové úroky}} \quad (3.15)$$

$$C = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}} \quad (3.16)$$

$$D = \frac{\text{celkové výnosy}}{\text{celková aktiva}} \quad (3.17)$$

$$E = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky a úvěry}} \quad (3.18)$$

Závěrečné ohodnocení společnosti se provádí podle tabulky 3 na str. 54.

⁷⁸ SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011, s. 111-113. ISBN 978-80-251-3386-6.

Tab. 3: Klasifikace společnosti podle indexu IN01

IN01 >1,77	podnik dosahuje kladné hodnoty ekonomického zisku
$0,75 \leq \text{IN01} \leq 1,77$	"šedá zóna" podnik nevytváří hodnotu, ani mu nehrozí bankrot
IN ≤ 0,75	podnik je vážně ohrožen bankrotem

Zdroj: SEDLÁČEK, J. Finanční analýza podniku, s. 112.

Jak napovídá tab. 3, jestliže je hodnota indexu IN01 vyšší než 1,77, potom se dá hovořit o úspěšné společnosti, které se do budoucna nepředpovídá finanční krach. Hodnota indexu nižší než 0,75 naopak popisuje společnost, která se nachází ve velmi špatné finanční situaci a její budoucí existence je ve vážném ohrožení. Společnostem, kterým ukazatel indexu IN01 vychází v rozpětí od 0,75 do 1,77, se nacházejí v tzv. šedé zóně. Pro společnost v šedé zóně nelze úspěšně předvídat jejich budoucí vývoj a jejich předpověď ohledně ekonomického zisku nelze identifikovat.

Daně hrají významnou roli při rozhodování o uspořádání koncernu i při řešení jeho financování. V této souvislosti je test nízké kapitalizace velice častý nástroj při posuzování daňově neuznatelných nákladů. Lze říci, že účetní a daňové otázky koncernových seskupení, jsou specifickou a do jisté míry problematickou kapitolou. Koncernové celky se vyznačují komplikovanou organizační strukturou a v tom důsledku je i hodnocení jejich celkové výkonnosti problematičtější. Pomocí nástrojů finanční analýzy si lze vytvořit obraz o finančním zdraví společnosti, o její současné kondici, ale také o jejím pravděpodobném budoucím vývoji.

4 Modelová studie – konsolidovaná účetní závěrka a finanční analýza společnosti Škoda Auto, a.s.

Společnost Škoda Auto se může v současnosti pochlubit již 117letou historií a díky tomu patří mezi celosvětový nejstarší automobilový závod v historii. Počátky společnosti sahají až do roku 1895, kdy Václav Laurin a Václav Klement vytvořili podnik, který položil základy tradiční výroby českých automobilů. Předmětem podnikatelské činnosti společnosti je vývoj, výroba a prodej automobilů, jejich komponentů, náhradních dílů, originálních dílů a příslušenství značky Škoda a poskytování servisních služeb. Sídlo a zároveň hlavní závod společnosti je umístěn v Mladé Boleslavi. Společnost vlastní ještě navíc dva výrobní závody, ve Vrchlabí a v Kvasínách.

Jak uvádí výroční zpráva společnosti, Škoda Auto v roce 2013 zvýšila své tržní podíly téměř ve všech regionech a úspěšně prohlubuje svoji internacionalizaci. Společnost navíc masivně investovala do nových kapacit za účelem rozšíření a zkvalitnění výroby. Vysoké investice společnost směřovala nejenom do svých tuzemských závodů v rámci České republiky, ale i v mezinárodním měřítku. V České republice nese každý třetí prodaný nový automobil logo Škoda. Značka Škoda je tak na domácím českém trhu, ale i na Slovensku a Polsku jasnou jedničkou. Zhruba čtvrtina dodávek společnosti putuje každoročně zákazníkům do Číny, kde patří Škoda k nejsilnějším značkám na tamním trhu. Podle údajů za rok 2013 stoupl tržní podíl společnosti Škoda na území východní Evropy o 31 %. Tento nárůst je vzniklý především růstem prodeje automobilů v samotném Rusku, kde prodej za rok 2013 stoupl o 29 %. Po Číně a Německu je současně Rusko třetím největším odbytovým trhem pro společnost⁷⁹.

Ekonomická prognóza pro společnost Škoda Auto je zaměřena na splnění růstových cílů pro rok 2018. Přestože si je společnost vědoma tvrdé konkurence a prohlubující se krize na evropských trzích, ve svých odhadech vývoje prodeje nových vozů je velmi optimistická.

⁷⁹ ŠKODA AUTO. (2013). *Výroční zpráva 2013*. Mladá Boleslav: Škoda Auto, a.s.

Společnost plánuje průměrně každých šest měsíců uvést na trh nový či přepracovaný model a tímto postupem do roku 2015 obnovit celou svoji modelovou paletu.

Skupina Škoda Auto je zařazena mezi jedny z nejvýznamnějších uskupení na území České republiky. Skupina se skládá z mateřské společnosti Škoda Auto a jejich plně konsolidovaných dceřiných společností Škoda Auto Deutschland GmbH, Škoda Auto Slovensko, s.r.o., Skoda Auto India Private Ltd. a přidružené společnosti. Společnost Škoda Auto vlastní ve všech svých třech dceřiných společnostech 100 % hlasovacích práv plně rozhoduje o jejich provozních a finančních činnostech. Skupina Škoda Auto má výrobní závody v České republice a v Indii, mimo to vyrábí automobily také v Číně, Rusku, na Slovensku, na Ukrajině a v Kazachstánu. Skupina Škoda Auto dále vlastní 20 % – 50 % hlasovacích práv na své přidružené společnosti OOO VOLKSWAGEN Group Rus K podnikatelským aktivitám těchto společností patří nákup, výroba a prodej automobilů, originálních dílů a příslušenství. Aktuální podoba struktury společnosti Škoda Auto, a.s. je zobrazena na obr. 4.1⁸⁰.

Obr. 1: Struktura společnosti ŠKODA AUTO, a.s.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti ŠKODA AUTO, a.s. za rok 2013.

Jak vyplývá z obr. 4.1, společnost Škoda Auto vlastní celý podíl na základním kapitálu u společností Škoda Auto Deutschland GmbH, Škoda Auto Slovensko, s.r.o. a společnosti Skoda Auto India Private Ltd. Společnost Škoda Auto disponuje u těchto společností všemi hlasovacími právy. Prostřednictvím těchto hlasovacích práv může společnost Škoda ovládat finanční a provozní politiky těchto společností. Společnost Škoda je tak mateřským

⁸⁰ ŠKODA AUTO. (2013). *Výroční zpráva 2013*. Mladá Boleslav: Škoda Auto, a.s.

podnikem, který má povinnost sestavovat konsolidovanou účetní závěrku. Společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH, Škoda Auto Slovensko, s.r.o. a společnosti Skoda Auto India Private Ltd. jsou dceřinými společnostmi společnosti Škoda Auto, a.s. Společnost OOO Volkswagen Group Rus je přidruženou společností společnosti Škoda Auto, a.s., a k 31. 12. 2013 u této společnosti uplatňovala společnost Škoda Auto, a.s. podstatný vliv. Majetkový podíl u této společnosti zahrne Škoda Auto, a.s. do své konsolidované účetní závěrky jako menšinový majetkový podíl z důvodu držby 16,8 % hlasovacích práv. Společnost Škoda Auto navíc do 1. 1. 2012 vlastnila 51% podíl na dceřiné společnosti Skoda Auto Polska S. A. Tento podíl společnost Škoda Auto prodala své mateřské společnosti Volkswagen International Finance N. V. Zisk z prodeje této dceřiné společnosti byl v rámci finančního výsledku zahrnut do účetní položky Výnosy z účasti.

Společnost Škoda Auto dodává v rámci koncernu Volkswagen řadu dílů pro jiné koncernové značky a tím potvrzuje svoji důležitou roli v celosvětové síti koncernu Volkswagen.

Koncern Volkswagen

Za společností Škoda Auto stojí již více než 20 let nejdynamičtěji rostoucí automobilový koncern na světě Volkswagen. Společnost Škoda Auto se v roce 1991 stala dceřinou společností zahraniční ovládající společnosti Volkswagen International Finance N. V. se sídlem v Amsterdamu. Hlavním důvodem tohoto spojení byla snaha zajistit mezinárodní konkurenceschopnost. Během této doby se objemy prodeje skupiny Škoda Auto významně zvětšily a její produktové portfolio se podstatně rozšířilo. Společnost Volkswagen International Finance N. V. je zároveň jediným akcionářem mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. Společnost Volkswagen International Finance N. V. je nepřímou 100% dceřinou společností společnosti VOLKSWAGEN AG („koncern Volkswagen“) se sídlem ve Wolfsburgu, Spolková republika Německo. Přičemž společnost Volkswagen International Finance N. V. je jediným akcionářem společnosti Škoda Auto, a.s.

Společnost Škoda Auto, a.s. je jako dceřiná společnost zahrnuta do konsolidační skupiny své mateřské společnosti Volkswagen AG. V rámci konsolidace koncernu Volkswagen je nutné provedení konsolidace účetní závěrky společnosti Škoda Auto, a.s. a jejich dceřiných

společností, mezi které patří zmiňované Škoda Auto Deutschland GmbH, Škoda Auto Slovensko, s.r.o. a společnosti Skoda Auto India Private Ltd. a přidružené společnosti OOO Volkswagen Group Rus.

4.1 Sestavení konsolidované účetní závěrky

V rámci konsolidace koncernu Volkswagen je společnost Škoda Auto, a.s. jako ovládaná osoba, povinna účastnit se sestavení konsolidované účetní závěrky koncernu Volkswagen. Konsolidované účetní výsledky skupiny Škoda Auto jsou vykazovány v souladu s Mezinárodními standardy účetního výkaznictví, ve znění přijatém Evropskou unií („IAS/IFRS“), platnými k 31. 12. 2013. Konsolidované účetní výsledky v sobě zahrnují výsledky mateřské společnosti Škoda Auto a výsledky dceřiných společností Škoda Auto Deutschland, Škoda Auto Slovensko, Skoda Auto India a podíl výsledků na přidružených společnostech. Samostatnou účetní závěrku společnost Škoda Auto, a.s. sestavuje dle závazných pokynů vyplývajících z Mezinárodních standardů účetního výkaznictví ve znění přijatém Evropskou unií. Konsolidovaná účetní závěrka je sestavována na principu historických cen. Realizovaná finanční aktiva a závazky a derivátové nástroje jsou oceňovány reálnou hodnotou proti výnosům a nákladům. V konsolidované účetní závěrce jsou vykazována aktiva a pasiva dceřiných společností v souladu s jednotnými ucelenými účetními pravidly pro celý koncern⁸¹.

Následující subkapitoly jsou zaměřeny na aplikaci jednotlivých konsolidačních postupů při konsolidování dceřiných podniků. Pozornost je věnována zejména konsolidování majetkových účastí mezi společnostmi v konsolidačním celku. Rozebrán je také přístup k eliminaci vnitroskupinových rozvahových zůstatků a výsledků hospodaření v položkách aktiv. Aplikací metody plné konsolidace jsou dceřiné společnosti zahrnuty do konsolidované účetní závěrky mateřské společnosti. Rozsah této práce neumožňuje zaobírat se všemi oblastmi konsolidace. Z tohoto důvodu zde není řešena konsolidace výkazu peněžních toků nebo konsolidace výkazu změn vlastního kapitálu. Při konsolidování majetkových účastí se kombinují účetní výkazy mateřského podniku

⁸¹ ŠKODA AUTO. (2013). *Výroční zpráva 2013*. Mladá Boleslav: Škoda Auto, a.s.

s výkazy jeho dceřiných podniků a agregují se jednotlivé položky aktiv, závazků, vlastního kapitálu, výnosů a nákladů.

Při sestavení konsolidované účetní závěrky vycházím z konsolidované rozvahy a konsolidované výsledovky, která je součástí konsolidovaného výkazu úplného výsledku. Tyto dva výkazy jsou považovány za stěžejní při sestavování konsolidované účetní závěrky. Případová studie pracuje s daty z rozvahy a výkazu zisku a ztráty mateřského a dceřiného podniku. Při sestavování konsolidované účetní závěrky musí být navíc účetní závěrka mateřského podniku sestavena ke stejnému datu jako účetní závěrka jeho dceřiných podniků.

4.1.1 Konsolidace velikosti goodwillu

Nehmotný dlouhodobý majetek vykazuje společnost Škoda v pořizovacích nákladech snížených o oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty. Snížení hodnoty u položek aktiv se vyskytuje v takovém případě, kdy hrozí, že účetní hodnota aktiva nebude realizována. Tato situace může nastat při nečekané změně okolností či určité události, která ovlivní budoucí vývoj odepisovaného aktiva. Ztráta ze snížení hodnoty se účtuje ve výši, ve které účetní hodnota odepisovaného aktiva převyšuje jeho aktuální hodnotu. Nehmotná aktiva vytvořená vlastní činností a aktivované náklady na vývoj též společnost vykazuje na úrovni vlastních nákladů snížených o veškeré kumulované odpisy a ztráty ze snížení hodnoty. Aktivované náklady zahrnují přímé náklady a odpovídající část nákladů režijních. U veškerého dlouhodobého nehmotného majetku společnost uplatňuje rovnoměrné odpisy. Konkrétní sazby odpisů jsou přitom určeny na základě předpokládané doby životnosti jednotlivého nehmotného majetku. Společnost na konci každého účetního období ověřuje odpovídající doby životnosti a metodu odpisování nehmotného majetku.

Goodwill oceňuje a vykazuje mateřský podnik ke dni akvizice. Goodwill představuje nehmotný finanční majetek, který mateřská společnost vykazuje ve svém konsolidovaném výkazu. Goodwill vzniká zejména při nákupu nebo vkladu podniku do jiného podniku. Goodwill může být kladný nebo záporný a jeho velikost se zjišťuje jako rozdíl mezi kupní cenou a cenou stanovenou na základě znaleckého posudku. Goodwill je vykazován

v aktivech jako dlouhodobý nehmotný majetek. Podle Hornické⁸² je goodwill možné také chápat jako nehmotný majetek, který představuje budoucí ekonomický užitek vzniklý z majetku, vlastněného v dceřiné společnosti. Tento majetek není možné samostatně identifikovat a vykázat. Konsolidovaný výkaz mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. a individuální výkaz dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus, potřebné k vyčíslení velikosti goodwillu, jsou znázorněny pomocí tabulek 4 a 5 ve zjednodušeném rozsahu.

Tab. 4: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz rozvahy mateřské společnosti k 1. 6. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	10 462	Základní kapitál	90 000
Zboží	120 000	Nerozdělené výsledky	50 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	70 000	Zisk	65 300
		Závazky	46 973
Aktiva celkem	252 273	Pasiva celkem	252 273

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda-Auto, a.s.

Podle tab. 4 vlastnila mateřská společnost Škoda Auto, a.s. k 1. 6. 2013 podíl v dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus v hodnotě 10 462 mil. Kč. Společnost Škoda má přitom 16,8% podíl na základním kapitálu společnosti OOO Volkswagen Group Rus, Rovněž vlastní společnost Škoda 16,8 % hlasovacích práv na této dceřiné společnosti. Společnost Škoda vykonává ve společnosti OOO Volkswagen Group Rus podstatný vliv, tzn., že se účastní tvorby politik, rozhoduje o významných transakcích a účastní se rozhodování o rozdělení zisku.

Tab. 5: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus

Aktiva	Výkaz rozvahy dceřiné společnosti k 1. 6. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Pozemky, budovy a zařízení	27 000	Základní kapitál	31 000
Zboží	22 000	Nerozdělené výsledky	3 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	4 000	Zisk	5 000
		Závazky	14 000
Aktiva celkem	53 000	Pasiva celkem	53 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda-Auto, a.s.

⁸² HORNICKÁ, R. a L. VAŠEK. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 45-55. ISBN 978-80-7357-969-2.

V tab. 5, ve výkazu rozvahy dceřiné společnosti ООО Volkswagen Group Rus, odpovídá ocenění položek aktiv a závazků reálné hodnotě. Ve společnosti ООО Volkswagen Group Rus přitom neexistují aktiva ani závazky, které by společnost ООО Volkswagen Group Rus nevykazovala v individuální účetní závěrce. Výpočet hodnoty goodwillu ve společnosti ООО Volkswagen Group Rus je proveden nejprve za pomoci vyloučení účetní hodnoty investice v dceřiné společnosti a následně přiznáním jeho kontrolního podílu ke dni 1. 6. 2013. Velikost hodnoty goodwillu se zjišťuje v rámci konsolidačního procesu, znázorněného v tab. 6.

Tab. 6: Konsolidační proces při konsolidaci kapitálu

1. Eliminace účetní hodnoty investice s podílem na vlastním kapitálu dceřiného podniku	MD	D
Základní kapitál dceřiné společnosti (16,8 % z 31 000)	5 208	
Nerozdělený zisk minulého roku (16,8 % z [3 000 + 5 000])	1 344	
Goodwill (výpočet viz níže)	3 910	
Investice v dceřiné společnosti		10 462
2. Uznání nekontrolních podílů k datu akvizice		
Základní kapitál dceřiné společnosti (83,2 % z 31 000)	25 792	
Nerozdělený zisk minulého roku (83,2 % z [3 000 + 5 000])	6 656	
Nekontrolní podíly (83,2 % z 39 000)		32 448

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda-Auto, a.s.

Konsolidační proces, uvedený v tab. 6, názorně uvádí potřebné operace, které jsou nutné ke zjištění hodnoty goodwillu. V rámci konsolidačního procesu se předpokládá, že mateřská společnost Škoda Auto oceňuje nekontrolní podíly poměrným podílem na čistých aktivech dceřiného podniku. V prvním kroku je nutné konsolidovat účetní hodnotu investice mateřské společnosti s podílem na vlastním kapitálu ve společnosti dceřiné. Tzn., z hodnoty základního kapitálu dceřiné společnosti (31 000 mil. Kč) musí být vyjádřen podíl připadající společnosti mateřské ve výši 16,8 %. Výpočet hodnoty goodwillu se provádí dle vzorce (4. 1), uvedeného na str. 62. Velikost investice v dceřiné společnosti byla zjištěna z výkazu konsolidované rozvahy mateřské společnosti. V dalším kroku konsolidačního procesu je nutné vyčíslit velikost nekontrolních podílů, a to ke dni akvizice dceřiné společnosti ООО Volkswagen Group Rus.

$$\begin{aligned} \text{Goodwill} = & \\ & (\text{poskytovaná protihodnota} + \text{nekontrolní podíly}) - \\ & \text{reálná hodnota nabývaných čistých aktiv}^{83} \end{aligned} \quad (4.1)$$

Goodwill (hodnoty v mil. Kč) = (10 462 + 32 448) – 39 000 = 3 910 mil. Kč

Jak uvádí vzorec (4.1), nejprve se k velikosti vlastněného podílu mateřské společnosti na společnosti OOO Volkswagen Group Rus přičte velikost základního kapitálu společnosti OOO Volkswagen Group Rus. Výše těchto položek se přitom zjistí z výkazů uvedených v tabulkách 5 a 6. Od této sumy se poté odečte velikost čistých aktiv dceřiného podniku v reálné hodnotě.

V konsolidovaném výkazu je vykázána hodnota položky goodwill v celkové výši 3 910 mil. Kč. V konsolidované účetní závěrce společnosti Škoda Auto, a.s. je velikost goodwillu vykázána pouze na takové úrovni goodwillu, která je přiřaditelná mateřskému podniku. Jelikož je goodwill považován za aktivum s neurčitou dobou použitelnosti, není společností Škoda Auto, a.s. odepisován.

V případě, kdy by hodnota goodwillu vyšla v záporných hodnotách, jednalo by se o vznik zisku z výhodné koupě. Negativní goodwill se promítá do výkazu zisku a ztráty.

4.1.2 Konsolidace účetní hodnoty podílu mateřské společnosti na vlastním kapitálu dceřiného podniku - konsolidace kapitálu

Veškeré investice mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. v jejích dceřiných společnostech představují finanční aktiva, která je povinna evidovat ve své individuální účetní závěrce. Přijaté dividendy z držby podílů v dceřiných společnostech, jsou pro mateřskou společnost součástí finančních výnosů. V dceřiných společnostech se vložená investice mateřské společnosti eviduje jako součást vlastního kapitálu. Investice realizované v dceřiných společnostech jsou účtovány ekvivalenční metodou a jsou vykazovány v pořizovací ceně. Jelikož je koncern Volkswagen považován za jediný ekonomický subjekt, nevykazuje se investice mateřské společnosti se současným podílem na vlastním kapitálu dceřiné

⁸³ Označení čistá aktiva se používá pro rozdíl mezi celkovými aktivy a krátkodobými závazky.

společnosti. Investice do dceřiných společností, ve kterých Škoda Auto, a.s. vlastní 100% podíl na vlastním kapitálu, oceňuje společnost metodou koupě. V případě podílu v dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus, ve kterém mateřská společnost Škoda Auto, a.s. nedisponuje plným počtem hlasovacích práv, je oceňován poměrným podílem na hodnotě čistých aktiv nabytého podílu.

Individuální výkazy finanční situace mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. a její dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH, potřebné k sestavení konsolidovaného výkazu, jsou znázorněny v tab. 7 a v tab. 8. Výkazy jsou uvedeny ve zjednodušeném rozsahu, potřebném pro eliminaci účetní hodnoty investice v dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH.

Tab. 7: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz rozvahy mateřské společnosti k 1. 1. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	50 000	Základní kapitál	90 000
Zásoby	72 100	Nerozdělené výsledky	42 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	33 300	Závazky	23 400
Aktiva celkem	155 400	Pasiva celkem	155 400

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Ve výkazu uvedeného v tab. 7 je za stěžejní považována položka investice v dceřiné společnosti, která je předmětem eliminace při konsolidaci. Upsaný vklad mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. ve výši 50 000 mil. Kč byl splacen v plné výši. Datum konsolidace kapitálu bylo stanoveno ke dni 1. 1. 2013. V průběhu konsolidačních postupů je nutné eliminovat účetní hodnotu investice mateřské společnosti na vlastním kapitálu dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH. Pro vyčíslení podílu na vlastním kapitálu dceřiného podniku se používá skutečný vlastnický podíl. Výkaz dceřiného podniku Škoda Auto Deutschland GmbH je znázorněn pomocí tab. 8 na str. 64.

Tab. 8: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH

Aktiva	Výkaz rozvahy dceřiné společnosti k 1. 1. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Peníze a peněžní ekvivalenty	50 000	Základní kapitál	50 000
Aktiva celkem	50 000	Pasiva celkem	50 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Jak uvádí tab. 8, velikost základního kapitálu dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH je 50 000 mil. Kč. Mateřská společnost Škoda Auto, a.s. vlastní 100% podíl na základním kapitálu dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH a díky tomu je v dceřiné společnosti jediným akcionářem. Mateřská společnost Škoda zároveň vlastní 100 % hlasovacích práv dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH, tzn., že je oprávněna rozhodovat o všech finančních i provozních záležitostech v této dceřiné společnosti. Mateřská společnost Škoda vložila do dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH peněžní prostředky na bankovní účet ve výši 50 000 mil. Kč. Jelikož je mezi společnostmi Škoda Auto, a.s. a společností Škoda Auto Deutschland GmbH vztah mateřský podnik – dceřiný podnik, je mateřská společnost Škoda povinna sestavovat konsolidovanou účetní závěrku.

Součtový výkaz, uvedený v tab. 9 na str. 65, agreguje jednotlivé položky mateřské a dceřiné společnosti do jednoho výkazu, před samotnou konsolidací. Součtový výkaz je pomocný výkaz, který vedle sebe uvádí položky, které jsou předmětem vzájemného vyloučení, tj. eliminace při konsolidaci.

Tab. 9: Tabulková forma zpracování konsolidace - součtový výkaz (v mil. Kč)

Rozvahové položky	Rozvaha M k 1. 1.	Rozvaha D k 1. 1.	Součtová rozvaha M k 1. 1.	Konsolidační úpravy		Konsolidovaná rozvaha M k 1. 1. 2013
				A	P	
Investice v dceřiné společnosti	50 000	–	50 000	<50 000>		–
Zásoby	72 100	–	72 100			72 100
Peníze a peněžní ekvivalenty	33 300	50 000	83 300			83 300
Aktiva celkem	155 400	50 000	205 400	<50 000>	–	155 400
Základní kapitál	90 000	50 000	140 000		<50 000>	90 000
Nerozdělené výsledky	42 000	–	42 000			42 000
Závazky	23 400	–	23 400			23 400
Pasiva celkem	155 400	50 000	205 400	–	<50 000>	155 400

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

M - mateřská společnost

D - dceřiná společnost

Při konsolidačním procesu dochází k vzájemnému vyloučení investice v dceřiném podniku, která je ve vlastnictví mateřské společnosti a odpovídající části základního kapitálu dceřiné společnosti. V rámci konsolidačních operací tedy dochází k následujícímu vyloučení:

Eliminace účetní hodnoty investice s podílem na vlastním kapitálu dceřiného podniku (v mil. Kč)	MD	D
Investice v dceřiné společnosti	50 000	
Základní kapitál dceřiné společnosti (100 % hlasovacích práv)		50 000

Konsolidovaný výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. po eliminaci hodnoty investice v dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH je znázorněn v tab. 10 na str. 66.

Tab. 10: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti (v mil. Kč)

Aktiva	Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti k 1. 1. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	–	Základní kapitál	90 000
Zásoby	72 100	Nerozdělené výsledky	42 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	83 300	Závazky	23 400
Aktiva celkem	155 400	Pasiva celkem	155 400

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda-Auto, a.s.

Konsolidovaný výkaz finanční situace mateřské společnosti Škoda Auto, a.s., uvedený v tab. 10, neobsahuje její investici v dceřiné společnosti Škoda Auto Deutschland GmbH. Rovněž konsolidovaný výkaz neobsahuje základní kapitál dceřiného podniku, který byl v daném období vytvořen. Tato investice mateřského podniku je vykázána v jeho individuální účetní závěrce a je nahrazena čistými aktivy dceřiného podniku ve výši 50 000 mil. Kč.

4.1.3 Konsolidace vnitroskupinových rozvahových zůstatků

Mezi mateřskou společností Škoda Auto, a.s. a jejími dceřinými společnostmi ve velké míře probíhají vnitroskupinové transakce. Tyto vnitroskupinové transakce mají podobu vzájemných pohledávek a závazků, a zároveň ovlivňují velikost nákladů a výnosů a výsledek hospodaření. V důsledku těchto operací dochází ke zkreslování dat v individuálních účetních závěrkách jednotlivých dceřiných společností v konsolidačním celku. Aby se tomuto zkreslení zabránilo, je nutné tyto transakce při sestavování konsolidované účetní závěrky vyloučit. Odstraněním vnitroskupinových rozvahových zůstatků se v plné výši vyloučí vzájemné pohledávky a závazky mezi mateřským podnikem Škoda Auto, a.s. a všemi jejími dceřinými společnostmi. Jelikož je konsolidační celek považován za jediný ekonomický subjekt, musejí být veškeré vzájemné pohledávky a závazky vyloučeny pomocí konsolidačních postupů. Při konsolidaci vnitroskupinových rozvahových zůstatků je nejprve nutné vzájemné odsouhlasení mezi mateřským podnikem Škoda Auto, a.s. a jejími dceřinými společnostmi a mezi dceřinými společnostmi navzájem. V průběhu konsolidace vnitroskupinových rozvahových zůstatků vznikají dočasné rozdíly, které jsou předmětem odložených daní.

Výkazy konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. a výkaz individuální rozvahy dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. v tab. 11 a 12 zahrnují položky, které obsahují vnitroskupinové zůstatky, které jsou předmětem eliminace v rámci konsolidačních postupů.

Tab. 11: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	79 000	Základní kapitál	303 000
Pozemky, budovy, zařízení	210 000	Nerozdělené výsledky	25 000
Materiál	39 000	Zisk	58 000
Pohledávky z obchodních vztahů	16 000	Závazky z obchodních vztahů	21 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	85 000	Ostatní závazky	22 000
Aktiva celkem	429 000	Pasiva celkem	429 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Jak uvádí výkaz rozvahy v tab. 11, mateřská společnost Škoda Auto, a.s. realizovala ke dni 31. 12. 2013 investice ve své dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. ve výši 79 000 mil. Kč. Společnost Škoda Auto, a.s. zároveň vlastní 100% podíl na základním kapitálu společnosti Skoda Auto India Private Ltd, což ji poskytuje 100 % hlasovacích práv. Mateřská společnost Škoda Auto, a.s. vykazovala ke dni 31. 12. 2013 pohledávku z obchodního vztahu vůči své dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. ve výši 5 000 mil. Kč. Zároveň vykazuje mateřská společnost Škoda vůči dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. závazek z obchodních vztahů ve výši 8 000 mil. Kč. Dceřiná společnost Skoda Auto India Private Ltd. eviduje jako protistrana stejné nesplacené zůstatky. Mateřská společnost Škoda Auto, a.s. vykazuje přijatou krátkodobou půjčku od dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. ve výši 4 500 mil. Kč zahrnutou do položky „Ostatní závazky“. Tato poskytnutá půjčka byla společností Skoda Auto India Private Ltd. odsouhlasena a je součástí jejího výkazu, uvedeného v tab. 12 na str. 68.

Tab. 12: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd.

Aktiva	Výkaz rozvahy dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Pozemky, budovy, zařízení	62 000	Základní kapitál	79 000
Zboží	15 000	Zisk	24 000
Pohledávky z obchodních vztahů	5 000	Závazky z obchodních vztahů	8 000
Poskytnuté půjčky	4 500	Ostatní závazky	6 500
Peníze a peněžní ekvivalenty	31 000		
Aktiva celkem	117 500	Pasiva celkem	117 500

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Předmětem konsolidace vnitroskupinových závazků jsou vzájemné pohledávky a závazky mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. a dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. Jednotlivé položky pohledávek a závazků, které jsou ve výkazech v tab. 11 a v tab. 12 uvedeny, se nazývají souhrnnými položkami. Souhrnné položky zahrnují vzájemné pohledávky a závazky za celý konsolidační celek, tzn. pohledávky a závazky uskutečněné mezi mateřskou společností a jejími dceřinými společnostmi, ale i mezi jednotlivými dceřinými společnostmi navzájem. Vzájemné vnitroskupinové pohledávky a závazky mezi mateřskou společností a dceřinými společnostmi jsou plně vyloučeny. Konsolidace kapitálu ke konci účetního období, tj. 31. 12. 2013 je zobrazena pomocí součtových výkazů mateřské společnosti v tab. 13.

Tab. 13: Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	79 000	Základní kapitál	382 000
Pozemky, budovy a zařízení	272 000	Nerozdělené výsledky	25 000
Materiál	39 000	Zisk	82 000
Zboží	15 000	Závazky z obchodních vztahů	29 000
Pohledávky z obchodních vztahů	21 000	Ostatní závazky	28 500
Poskytnuté půjčky	4 500		
Peníze a peněžní ekvivalenty	116 000		
Aktiva celkem	546 500	Pasiva celkem	546 500

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Součtový výkaz, uvedený v tab. 13, vznikl postupnou agregací jednotlivých položek rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. a dceřiné společnosti Skoda Auto India

Private Ltd. Při aplikaci konsolidačních postupů v konsolidovaném výkazu finanční situace mateřské společnosti je zobrazena velikost pohledávek a závazků vůči subjektům mimo konsolidační celek. Náзорný postup konsolidačních operací, které jsou nutné k vytvoření závěrkových konsolidačních výkazů, jsou uvedeny v tab. 14. Díky provedeným konsolidačním operacím se získají hodnoty položek do závěrečných konsolidačních výkazů.

Tab. 14: Konsolidační operace (v mil. Kč)

1. Eliminace účetní hodnoty investice s podílem na vlastním kapitálu dceřiného podniku	MD	D
Základní kapitál dceřiné společnosti (100 % ze 79 000)	79 000	
Investice v dceřiné společnosti		79 000
2. Eliminace vnitroskupinových pohledávek a závazků z obchodních vztahů		
Závazky z obchodních vztahů	29 000	
Pohledávky z obchodních vztahů		21 000
Zisk v rozvaze		8 000
3. Eliminace vnitroskupinových pohledávek a závazků z titulu půjčky		
Ostatní závazky	4 500	
Poskytnuté půjčky		4 500

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Konsolidační operace uvedené v tab. 14 slouží jako pomocný nástroj ke zjištění potřebných hodnot do výkazu konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. Nejprve je nutné vyčíslit hodnotu investice mateřské společnosti na vlastním kapitálu společnosti dceřiné. Dále je nutné eliminovat veškeré vnitroskupinové pohledávky a závazky vzniklé z obchodních vztahů i z titulu půjčky.

Posledním krokem konsolidace vnitroskupinových rozvahových zůstatků je vytvoření konsolidovaného výkazu rozvahy. Konsolidovaný výkaz rozvahy je nedílnou součástí konsolidované účetní závěrky konsolidačního celku. Konsolidovaný výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. ke dnu 31. 12. 2013 je uveden v tab. 15 na str. 70.

Tab. 15: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Pozemky, budovy a zařízení	272 000	Základní kapitál	303 000
Materiál	39 000	Nerozdělené výsledky	25 000
Zboží	15 000	Zisk	90 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	116 000	Nekontrolní podíly	0
		Ostatní závazky	24 000
Aktiva celkem	442 000	Pasiva celkem	442 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Poznámka (údaje v mil. Kč)

Ostatní závazky = 28 500 – 4 500 = 24 000 mil. Kč

Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. v tab. 15 je součástí konsolidované účetní závěrky. Ve výkazu jsou eliminovány veškeré vzájemné pohledávky a závazky, které ovlivňují velikost nákladů a výnosů. Tyto vnitroskupinové transakce mají také dopad na velikost konečného výsledku hospodaření, a mohou proto zkreslovat vypovídací schopnost individuální účetní závěrky dceřiné společnosti Skoda Auto India Private Ltd. Výsledky transakcí v konsolidovaném výkazu rozvahy mateřské společnosti jsou vykázány tak, jakoby celá konsolidovaná skupina byla jedna účetní jednotka.

4.1.4 Konsolidace výsledků hospodaření v položkách aktiv

Základním předpokladem konsolidace zisku a ztrát je jejich vzájemné odsouhlasení mezi mateřskou a dceřinou společností nebo mezi dceřinými společnostmi mezi sebou. V průběhu tohoto procesu se zjišťují účetní hodnoty prodaného majetku uvnitř konsolidačního celku a jejich realizovaná prodejní cena. Na základě zjištěných dat, se vyčíslují konsolidační úpravy aktiv, a to za předpokladu existence koncernu jako jediné ekonomické jednotky. Tyto vyčíslitelné úpravy mají podobu mezivýsledků, tj. mezizisku nebo meziztráty. Pokud je hodnota aktiv vyšší než hodnota aktiv za předpokladu jediné ekonomické jednotky, vzniká mezizisk. A naopak, pokud je hodnota aktiv nižší než jejich hodnota za předpokladu jediné ekonomické jednotky, vzniká meziztráta. Mezivýsledek je nutné v rámci konsolidačních postupů zcela vyloučit.

Uskutečněný zisk nebo ztráta, které vznikají mezi společnostmi v rámci konsolidačního celku při vzájemném prodeji, mají vliv na ocenění aktiv. Realizovaný zisk hodnotu aktiv zvyšuje, ztráta hodnotu aktiv snižuje. Tento zisk nebo ztráta se v rámci konsolidované skupiny podniků považuje za nerealizovaný zisk nebo nerealizovanou ztrátu. Dopad nerealizovaného zisku či nerealizované ztráty musí být v rámci konsolidačních operací vyloučen⁸⁴.

K provedení konsolidace výsledků hospodaření je nejprve nutné vytvořit součtový výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. Data k vytvoření součtového výkazu jsou získána z výkazu konsolidované rozvahy mateřské společnosti a výkazu rozvahy dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus. Tyto výkazy jsou uvedeny v příloze C. Výkazy slouží jako výchozí nástroj k sestavení součtového výkazu mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. Součtový výkaz rozvahy a výkazu zisku a ztráty mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. je znázorněný v tab. 16 a 17.

Tab. 16: Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva		Součtový výkaz rozvahy mateřské společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	18 000	Základní kapitál	457 143	
Pozemky, budovy a zařízení	262 050	Nerozdělené výsledky	25 000	
Zboží	113 000	Zisk	70 000	
Pohledávky z obchodních vztahů	72 000	Závazky z obchodních vztahů	26 000	
Peníze a peněžní ekvivalenty	113 093			
Aktiva celkem	578 143	Pasiva celkem	578 143	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Součtový výkaz rozvahy v tab. 16 vzniká sečtením jednotlivých položek mateřské a dceřiné společnosti dohromady, jako by se jednalo o jeden ekonomický subjekt.

⁸⁴ HORNICKÁ, R. a L. VAŠEK. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 24-144. ISBN 978-80-7357-969-2.

Tab. 17: Součtová výsledovka mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Náklady	Součtová výsledovka mateřské společnosti za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Výnosy
Náklady	250 000	Výnosy	377 113
Zisk	127 113		
Náklady a zisk celkem	377 113	Výnosy celkem	377 113

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Zjištěné částky v součtových výkazech uvedených v tab. 16 a 17 se použijí k zaúčtování konsolidačních operací, které jsou dalším krokem k vytvoření konsolidačních výkazů. Konsolidační operace, které jsou nutné k provedení konsolidace zisku a ztráty v položkách aktiv uvádí tab. 18.

Tab. 18: Konsolidační operace při konsolidaci zisku a ztráty v položkách aktiv (v mil. Kč)

1. Eliminace účetní hodnoty investice s podílem na vlastním kapitálu dceřiné společnosti	MD	D
Základní kapitál dceřiné společnosti (16,8 % z 107 143)	18 000	
Investice v dceřiné společnosti		18 000
2. Nekontrolní podíly oceněné poměrným podílem		
Základní kapitál dceřiné společnosti (83,2 % z 107 143)	89 143	
Zisk dceřiné společnosti (83,2 % z 21 000)	17 472	
Nekontrolní podíly		106 615
3. Konsolidace mezivýsledku na úrovni pořizovací ceny		
Zisk ve výkazu finanční situace	6 200	
Výrobní zařízení		6 200
Výnosy (prodejní cena výrobního zařízení)	38 200	
Náklady (pořizovací cena výrobního zařízení)		32 000
Zisk ve výsledovce		6 200
4. Konsolidace mezivýsledku na úrovni nákladů		
Výrobní zařízení (viz výpočet níže)	516	
Zisk ve výkazu finanční situace		516
Zisk ve výsledovce	516	
Náklady (odpisy)		516
5. Odložená daň z konsolidace mezivýsledků		
Odložená daň ve výkazu finanční situace (viz výpočet níže)	1 080	
Zisk ve výkazu finanční situace		1 080
Zisk ve výsledovce	1 080	
Odložená daň ve výsledovce		1 080

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Pro účely sestavení konsolidované účetní závěrky byla realizovaná investice mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. v její dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus vyloučena, jako by nikdy nevznikla. Eliminace této investice je pomocí konsolidačních postupů znázorněna v tab. 18 na str. 72. Nutnost vyloučení investice v dceřiné společnosti vychází z myšlenky ekonomické jednotky, tj. z předpokladu, že mateřský a dceřiný podnik jsou jedním podnikem. Rovněž v konsolidačních postupech dochází k ocenění a zachycení nekontrolních podílů. Jelikož ve sledovaném období nedošlo u mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. k akvizici, nevzniká goodwill ani zisk z výhodné koupě.

Doplňující údaje k individuálním účetním výkazům:

Ve sledovaném období mateřská společnost Škoda Auto, a.s. pořídila od svého dodavatele výrobní zařízení za cenu 32 000 mil. Kč. Toto zařízení společnost Škoda prodala své dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus za cenu 38 200 mil. Kč. Dceřiná společnost určila dobu použitelnosti tohoto zařízení na 3 roky, počínaje 1. 10. 2013. Dceřiná společnost užívá lineární metodu odpisování aktiva. Pro účely konsolidačních operací je nutné určit hodnotu ročního odpisu výrobního zařízení a následně ze zjištěné částky vyčíslit výši připadající na období, ve kterém bylo zařízení ve vlastnictví dceřiné společnosti, tj. od 1. 10. 2013 do 31. 12. 2013.

Úprava ocenění výrobního zařízení:

Roční odpis v individuálním účetnictví dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus:

$$38\,200 \text{ mil. Kč} / 3 \text{ roky} = 12\,733 \text{ mil. Kč}$$

Odpis za období 1. 10. 2013 až 31. 12. 2013:

$$12\,733 \text{ mil. Kč} / 12 \times 3 = 3\,183 \text{ mil. Kč}$$

Roční odpis v konsolidovaném účetnictví:

$$32\,000 \text{ mil. Kč} / 3 \text{ roky} = 10\,667 \text{ mil. Kč}$$

Odpis za období 1. 10. 2013 až 31. 12. 2013:

$$10\,667 \text{ mil. Kč} / 12 \times 3 = 2\,667 \text{ mil. Kč}$$

Úprava ocenění výrobního zařízení a odpisů: $3\,183 \text{ mil. Kč} - 2\,667 \text{ mil. Kč} = \underline{516 \text{ mil. Kč}}$.

O částku 516 mil. Kč je navýšeno ocenění výrobního zařízení a snížena hodnota odpisů v konsolidovaných výkazech.

V důsledku uskutečněné vnitropodnikové transakce – přeprdeje výrobního zařízení, vznikl na straně prodávajícího subjektu mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. zisk vůči její dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus. Z pohledu konsolidačního celku je tento tzv. mezizisk považován za nerealizovaný zisk a jeho hodnota musí být v rámci konsolidačních úprav vyloučena v plné výši. V průběhu konsolidace mezivýsledku na úrovni nákladů je nejprve nutné provést výpočet odložené daně z titulu rozdílné výše účetních a daňových odpisů výrobního zařízení.

Výpočet odložené daně z titulu rozdílné výše účetních a daňových odpisů výrobního zařízení (v mil. Kč):

Účetní hodnota aktiva v konsolidovaném výkazu = 32 000 – 2 667 = 29 333 mil. Kč

Daňová hodnota aktiva = 38 200 – 3 183 = 35 017 mil. Kč

Odčitatelný přechodný rozdíl = daňová hodnota – účetní hodnota (4.2)

Odčitatelný přechodný rozdíl = 35 017 – 29 333 = 5 684 mil. Kč

$0,19 \times 5\,684 = \underline{1\,080 \text{ mil. Kč}}$

V průběhu procesu vyloučení nerealizovaného zisku z vnitroskupinové transakce vznikl přechodný rozdíl, konkrétně odložená daňová pohledávka. Odložená daňová pohledávka ve výši 1 080 mil. Kč k 31. 12. 2013 byla zjištěna vynásobením přechodných rozdílů mezi účetními hodnotami aktiv a závazků a daňovou sazbou 19 %. Použitá daňová sazba 19 % je sazba, která bude platná v účetních obdobích, ve kterých dojde k vypořádání přechodných rozdílů. Odložená daňová pohledávka je ve výkazu konsolidované rozvahy vykazována odděleně od ostatních pohledávek, a to v rámci dlouhodobých aktiv. Společnost Škoda Auto, a.s. přitom vykazuje odloženou daňovou pohledávku pouze do výše, ve které očekává její uplatnění proti budoucím zdanitelným ziskům. Zůstatková hodnota odložených daňových pohledávek je přezkoumávána ke každému datu konsolidované účetní závěrky odborným poradcem společnosti Škoda.

Výsledkem konsolidačních operací je sestavení konsolidačních výkazů, tj. konsolidované rozvahy a konsolidovaného výkazu zisku a ztráty mateřské společnosti Škoda Auto, a.s., znázorněných v tab. 19 a 20.

Tab. 19: Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz konsolidované rozvahy mateřské společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Pozemky, budovy a zařízení	224 336	Základní kapitál	350 000
Odložená daňová pohledávka	1 080	Nerozdělené výsledky	25 000
Zboží	113 000	Zisk	15 894
Pohledávky z obchodních vztahů	72 000	Nekontrolní podíly	106 615
Peníze a peněžní ekvivalenty	113 093	Závazky z obchodních vztahů	26 000
Aktiva celkem	523 509	Pasiva celkem	453 245

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Poznámky (hodnoty v mil. Kč)

Pozemky, budovy a zařízení = 262 050 – 38 200 (prodej zařízení) + 516 (úprava odpisů) = 224 336 mil. Kč

Aktiva, uvedená v tab. 19, jsou při konsolidačních postupech vykazována v účetní hodnotě, která platí pro konsolidovanou skupinu podniků jako jednu ekonomickou jednotku. Položka zboží je společností Škoda oceněna ve výši pořizovací ceny, která se skládá z ceny pořízení, dovozních cel, nerefundovatelných daní a nákladů na dopravu. Ve výkazu konsolidované rozvahy mateřské společnosti jsou zásoby z důvodu opatrnosti vykázány v nižší z jejich zůstatkové účetní hodnoty a čisté realizovatelné hodnoty⁸⁵.

Na eliminaci mezizisku z přeprodeje výrobního zařízení navazuje eliminace nákladů a výnosů spojených s uskutečněnou vnitroskupinovou transakcí. Pomocí této úpravy se vyloučí výnosy a náklady, které by nevznikly za předpokladu existence konsolidační skupiny jako jedné ekonomické jednotky. Eliminací výnosů a nákladů spojených s prodejem výrobního zařízení mezi mateřskou a dceřinou společností se vyloučí také výsledný zisk z uskutečněné vnitroskupinové transakce.

⁸⁵ Čistá realizovatelná hodnota se zjišťuje rozdílem prodejní ceny a nákladů nutných k uskutečnění prodeje.

Tab. 20: Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty mateřské společnosti Škoda Auto, a. s.

Náklady	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty mateřské společnosti za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Výnosy
Náklady	217 484	Výnosy	339 993
Zisk	122 509		
Náklady a zisk celkem	339 993	Výnosy celkem	339 993
Zisk přiřaditelný:			
Nekontrolním podílům	106 615		
Vlastníkům mateřské společnosti	15 894		

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti Škoda Auto, a.s.

Poznámky (hodnoty v mil. Kč)

Výnosy = 377 113 – 38 200 (prodej zařízení) + 1 080 (odložená daň) = 339 993 mil. Kč

Náklady = 250 000 – 32 000 (nákup zařízení) – 516 (úprava odpisů) = 217 484 mil. Kč

Konsolidovaná hodnota dosažených výnosů je snížena o prodejní cenu výrobního zařízení a zvýšena o hodnotu odložené daňové pohledávky. Konsolidovaná hodnota nákladů je snížena jednak o nákupní cenu výrobního zařízení a jednak o upravenou hodnotu odpisů zařízení. Výsledné částky výnosů a nákladů jsou dosazeny do konsolidovaného výkazu zisku a ztráty mateřské společnosti znázorněného v tab. 20. Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty uvádí hodnoty nákladů, výnosů a dosaženého zisku mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. za účetní období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013. Sestavení konsolidovaného výkazu zisku a ztráty je posledním krokem konsolidačních operací.

Výsledkem konsolidačních postupů je vykázání položky aktiva (výrobního zařízení) v účetní hodnotě, která je platná pro konsolidovanou skupinu podniků, jako by se jednalo o jeden ekonomický celek. Nerealizovaný zisk byl z ocenění výrobního zařízení eliminován a odpisy, tj. náklady spojené s tímto zařízením odrážejí jeho upravenou hodnotu.

4.2 Finanční analýza společnosti Škoda Auto, a.s.

Tato kapitola je zaměřena na vybrané ukazatele z oblasti finanční analýzy společnosti Škoda Auto, a.s. Finanční analýza je v dnešní tržní ekonomice nezbytným nástrojem k finančnímu řízení společností. Metody finanční analýzy použité v této práci slouží ke

zhodnocení finančního zdraví, podnikové kondice a posouzení finančního rizika společnosti Škoda Auto, a.s. Nejprve je pozornost věnována analýze absolutních ukazatelů, tj. velice rozšířené horizontální a vertikální analýze. Poté je společnost prozkoumána z hlediska vybraných bonitních a bankrotních modelů, které zjišťují finanční stav společnosti. Finanční analýza je vytvořena pomocí vstupních dat získaných z vytvořených výkazů konsolidované rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. Pomocí vstupních dat jsou provedeny vlastní výpočty ukazatelů a následně jejich vyhodnocení. Dalším zdrojem finančních informací jsou účetní výkazy čerpané z výroční zprávy koncernu Volkswagen a společnosti Škoda Auto, a.s.

4.2.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza uvádí vybrané položky z rozvahy a výkazu zisku a ztráty společnosti v časovém vývoji. Sloupec „relativních změn“ uvádí procentuální změny v roce 2013 oproti roku 2012 a změny v roce 2012 oproti roku 2011, neboli tempa růstu. Druhý sloupec „absolutních změn“ zachycuje difference v uvedených letech. Horizontální analýza aktiv konsolidované účetní rozvahy společnosti Škoda Auto, a.s. je znázorněna v tab. 21.

Tab. 21: Horizontální analýza konsolidované účetní rozvahy - aktiva

Konsolidovaná účetní rozvaha k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)	Relativní změna		Absolutní změna	
	2013	2012	2013	2012
Dlouhodobý nehmotný majetek	14,99%	37,60%	2 816	5 128
Pozemky, budovy a zařízení	10,83%	21,66%	6 097	10 023
Podíly v přidružených společnostech	19,59%	134,00%	431	1 260
Odložená daňová pohledávka	10,06%	-24,00%	204	-641
Dlouhodobá aktiva	7,45%	29,07%	6 224	18 807
Zásoby	-3,71%	15,93%	-691	2 558
Pohledávky z obchodních vztahů	1,89%	-10,49%	228	-1 408
Peníze a peněžní ekvivalenty	5,33%	29,49%	2 160	9 216
Krátkodobá aktiva	9,64%	-13,93%	7 374	-12 378
AKTIVA CELKEM	8,50%	4,19%	13 598	6 429

Zdroj: Vlastní práce na základě zpracování účetních výkazů podniku.

Z horizontální analýzy, uvedené v tab. 21, lze snadno vyčíst, že bilanční suma vzrostla v roce 2013 oproti roku 2012 meziročně o 8,50 %, tj. o 13 598 mil. Kč. Celková bilanční

suma, ve srovnání s předcházejícím rokem 2012, pokračuje v rostoucím trendu. Dlouhodobý majetek narostl o 7,45 %, což v absolutním vyjádření činí 6 224 mil. Kč. Oběžná aktiva vzrostla o 9,64 %, což bylo způsobeno společnými změnami položek oběžných aktiv. Jednotlivé položky oběžných aktiv se přitom měnily různě, např. zásoby poklesly o 3,71 %, kdežto pohledávky z obchodních vztahů vzrostly o 1,89 %. Ve sledovaném roce 2012 došlo k největší změně v rámci položky „peněz a peněžních ekvivalentů“, které narostly o 29,49 %. V období 2013, srovnávaném s rokem 2012, byl nárůst již nižší, a činil 5,33 %.

Horizontální analýza strany pasiv konsolidované účetní závěrky společnosti Škoda Auto, a.s. je vyčíslena v tab. 22.

Tab. 22: Horizontální analýza konsolidované účetní rozvahy - pasiva

Konsolidovaná účetní rozvaha k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)	Relativní změna		Absolutní změna	
	2013	2012	2013	2012
Základní kapitál	0,00 %	0,00%	0	0
Nerozdělený zisk	7,18 %	12,77%	5 203	8 210
Vlastní kapitál	2,70 %	11,94%	2 453	9 695
Dlouhodobé finanční závazky	0,00%	0,00%	0	0
Dlouhodobé rezervy	7,43%	-3,06%	794	-337
Dlouhodobé závazky	-10,32 %	-10,17%	- 1979	-2 171
Krátkodobé finanční závazky	803,74%	-24,11%	3 000	-34
Závazky z obchodních vztahů	19,41%	2,33%	5 980	702
Krátkodobé rezervy	19,18%	-2,20%	2 491	-292
Krátkodobé závazky	26,30%	-2,20%	13 124	-1 095
PASIVA CELKEM	9,50%	4,17%	13 598	6 429

Zdroj: Vlastní práce na základě zpracování účetních výkazů podniku.

Z tab. 22 vyplývá, že na straně pasiv došlo ve sledovaném roce 2013, v porovnání k roku 2012, k nepatrnému nárůstu vlastního kapitálu, konkrétně o 2,7 %. Ve výroční zprávě se lze dočíst, že tento nárůst vlastního kapitálu byl převážně způsoben zvýšením rezervních fondů a ostatních fondů ze zisku, tedy ze zisku minulého roku. Rovněž vzrostla i položka nerozděleného zisku, a to o 7,18 %, což indikuje nárůst o 5 203 mil. Kč. Současně se zvýšil objem krátkodobých cizích zdrojů, na úkor zdrojů dlouhodobých. Nárůst krátkodobých cizích zdrojů byl nejvíce ovlivněn růstem krátkodobých bankovních úvěrů a výpomocí a

krátkodobých rezerv. I když společnost zvýšila objem dlouhodobých rezerv „pouze“ o 7,43 procent, tak absolutně se jedná o částku 794 mil. Kč. Zatímco dlouhodobé závazky se snížily o 10,32 %, tak naproti tomu, krátkodobé finanční závazky se zvýšily o 803 %, což v absolutním vyjádření znamená zvýšení o 3 000 mil. Kč. Tento vývoj směřuje k vyššímu využití krátkodobých cizích zdrojů, které jsou levnější než dlouhodobé cizí zdroje. Dříve, než bude rozebrána vertikální analýza, bude ještě pozornost zaměřena na rozbor konsolidovaného výkazu zisku a ztráty, znázorněného pomocí tab. 23.

Tab. 23: Horizontální analýza konsolidovaného výkazu zisku a ztráty

Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty k 31. 12. (v mil. Kč)	Relativní změna		Absolutní změna	
	2013	2012	2013	2012
Tržby	2,23 %	3,99%	5 851	10 087
Náklady na prodané výroby, zboží a služby	3,03 %	2,68%	6 708	5 795
Hrubý zisk	-2,10 %	11,72%	-857	4 292
Odbytové náklady	-3,61 %	9,29%	-692	1 630
Správní náklady	8,56%	11,95%	587	732
Provozní výsledek	-24,43%	-1,86%	-4 378	-340
Finanční výnosy	0,95%	-38,74%	16	-1 068
Finanční náklady	-38,32%	49,75%	-1 128	978
Finanční výsledek	91,16%	-258,66%	1 144	-2 046
Zisk před zdaněním	-22,27%	-6,96%	-3 994	-1 341
Daň z příjmů	-18,29%	-19,38%	-472	-620
Zisk po zdanění	-22,93%	-4,49%	-3 522	-721

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů podniku.

Z konsolidovaného výkazu zisku a ztráty v tab. 23 je vidět, že provozní výsledek za období 2013 klesl o 24,43 % oproti roku 2012, na absolutní částku 13 539 mil. Kč. Absolutní hodnoty provozního výsledku z roku 2012 ve výši 17 917 mil. Kč nebylo podle výroční zprávy dosaženo zejména z důvodu zvýšené konkurence na Evropském trhu.

Objem tržeb v obou sledovaných letech rostl, což bylo způsobeno zejména pozitivním vývojem v oblasti prodeje osobních automobilů Škoda na mezinárodních trzích. Společnost Škoda se tak může chlubit rekordním výsledkem pro svoji značku v historii objemu dosažených tržeb. V roce 2013 se tržby zlepšily o 2,23 % na 268 500 mil. Kč. Jelikož v roce 2013 vzrostly dodávky zákazníkům podle výroční zprávy o 6,8 %, lze říci,

že se tržby vyvíjely podproporcionálně k odbytu. Tato situace je způsobena tím, že dodávky automobilů do Číny nejsou započteny do tržeb značky Škoda. Společnost Shanghai Volkswagen je totiž konsolidována ekvivalenční metodou promítaném ve finančním výsledku koncernu Volkswagen.

Výsledek před zdaněním je nižší o 22,27 % než v předcházejícím období 2012 zejména z důvodu negativního vývoje finančního výsledku. Finanční výsledek sice vzrostl v roce 2013 o více než 1 144 mil. Kč z důvodu účetního ocenění devizových terminovaných obchodů na konci roku 2012, ale i přesto se stále pohybuje v červených číslech. Značka Škoda dosáhla v roce 2013 výsledku před zdaněním 13 940 mil. Kč. Po odečtení daní dosáhla Škoda výsledku 11 832 mil. Kč. Nižší daňové zatížení oproti roku 2012, konkrétně o 18,29 %, je způsobeno jednak nižším hospodářským výsledkem a rovněž vysokými realizovanými investicemi společnosti, které byly částečně daňově zvýhodněné.

4.2.2 Vertikální analýza

Základem vertikální analýzy je výpočet procentního podílu individuálních položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty na celkové sumě. Přičemž jako základ pro procentní vyjádření je ve výkazu zisku a ztráty velikost tržeb (= 100 %) a v rozvaze hodnota celkových aktiv společnosti. Následující vertikální analýza, uvedená v tab. 24 na str. 81, zkoumá položky aktiv z konsolidované účetní rozvahy společnosti Škoda Auto, a.s. Vertikální analýza je poměrně efektivní a umožňuje vytvořit odraz o ekonomice společnosti, nezávisle na velikosti meziroční inflace.

Tab. 24: Vertikální analýza konsolidované účetní rozvahy - aktiva

Konsolidovaná účetní rozvaha	31. 12. 2013		31. 12. 2012	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Dlouhodobý nehmotný majetek	21 598	12,44	18 782	11,74
Pozemky, budovy a zařízení	62 385	35,94	56 288	35,18
Podíly v přidružených společnostech	2 631	1,52	2 200	1,38
Ostatní dlouhodobé pohledávky a finanční aktiva	872	0,5	4 196	2,62
Odložená daňová pohledávka	2 231	1,29	2 027	1,27
Dlouhodobá aktiva	89 717	51,69	83 493	52,19
Zásoby	17 928	10,33	18 619	11,64
Pohledávky z obchodních vztahů	12 243	7,05	12 015	7,51
Pohledávky ze splatných daní z příjmů	280	0,16	447	0,28
Ostatní krátkodobé pohledávky a finanční aktiva	10 789	6,22	4 945	3,09
Peníze a peněžní ekvivalenty	42 627	24,56	40 467	25,29
Krátkodobá aktiva	83 867	48,31	76 493	47,96
AKTIVA CELKEM	173 584	100	159 986	100

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů podniku.

Podle údajů v tab. 24, snížila společnost Škoda Auto, a.s. nepatrně podíl dlouhodobých aktiv na celkových aktivech, z hodnoty 52,19 % na 51,69 % na úkor oběžných aktiv. Lze tedy říci, že podíl stálých aktiv se vyvíjí stabilně, což je pozitivní jev, který indikuje, že společnost Škoda Auto, a.s. efektivně nakládá se svými prostředky. Podle absolutních hodnot se velikost dlouhodobých aktiv zvýšila o 6 224 mil. Kč. Příčinou tohoto jevu je nárůst investic do pořízení produktů, motorů a převodovek, realizovaných v roce 2012 jako důsledek růstové strategie společnosti. Navíc samotná struktura majetku společnosti naznačuje, že se jedná o výrobní společnost, neboť zde převažují stálá aktiva nad oběžnými. Tento fakt naznačuje, že výrobní program je náročnější spíše na majetkové zabezpečení než na poskytování služeb.

Podíl oběžných aktiv na celkových aktivech společnosti se zvýšil ze 47,96 % na 48,31 %.

Na položce finančního majetku je vidět nárůst o 2 160 mil. Kč, přičemž podíl finančního majetku na celkových aktivech mírně poklesl z 25,29 % na 24,56 %. Rovněž podíl krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů na celkových aktivech poklesl ze 7,51 % na 7,05 %. V absolutním vyjádření se však tato položka zvýšila o 228 mil. Kč. Nárůst finančního majetku zvyšuje celkovou likviditu firmy. Tento pozitivní fakt ale zmírňuje skutečnost, že lze spekulovat o nevyužití peněžních prostředků společností. Následující

tab. 25 je zaměřena na vertikální analýzu strany pasiv v konsolidované účetní rozvaze společnosti Škoda Auto, a.s.

Tab. 25: Vertikální analýza konsolidované účetní rozvahy – pasiva

Konsolidovaná účetní rozvaha	31. 12. 2013		31. 12. 2012	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Základní kapitál	16 709	9,63	16 709	10,44
Emisní ážio	1 578	0,91	1 578	0,99
Nerozdělený zisk	77 714	44,77	72 511	45,32
Ostatní fondy	-2 642	1,52	108	0,07
Vlastní kapitál	93 359	53,78	90 906	56,82
Dlouhodobé finanční závazky	3 000	1,73	3 000	1,88
Ostatní dlouhodobé závazky	5 695	3,28	5 486	3,43
Ostatní závazky ze splatných daní z příjmů	15	0,01	-	-
Dlouhodobé rezervy	11 487	6,62	10 693	6,68
Dlouhodobé závazky	17 197	9,91	19 176	11,99
Krátkodobé finanční závazky	3 107	1,79	107	0,07
Závazky z obchodních vztahů	36 787	21,19	30 807	19,26
Ostatní krátkodobé závazky	7 552	4,35	5 933	3,71
Závazky ze splatných daní z příjmů	105	0,06	71	0,04
Krátkodobé rezervy	15 477	8,92	12 986	8,12
Krátkodobé závazky	63 028	36,31	49 904	31,19
PASIVA CELKEM	173 584	100	159 986	100

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti.

Struktura pasiv v tab. 25 ukazuje, že i vertikální analýza reflektuje závěry z analýzy horizontální. Mezi sledovanými roky došlo k významnému poklesu podílu vlastního kapitálu z 56,82 % na 53,78 %. V absolutním vyjádření hodnota vlastního kapitálu vzrostla o 2 453 mil. Kč. Tento fakt je způsoben vyšší sumou nerozděleného zisku společnosti, nevyplaceného v roce 2012. Společnosti Škoda poklesl v roce 2013 podíl dlouhodobých závazků, a to díky způsobu využívání vzájemných půjček v rámci koncernu Volkswagen. Naopak společnosti Škoda Auto, a.s. vzrostl podíl krátkodobých finančních závazků, a to výrazně z 31,19 % na hodnotu 36,31 %. Toto zvýšení krátkodobých finančních závazků vychází ze skutečnosti, že pro firmu je výnosnější a dostupnější financovat svá aktiva z krátkodobých cizích zdrojů, která jsou levnější než zdroje dlouhodobé. Z provedené vertikální analýzy vyplývá, že společnost Škoda Auto, a.s. není zbytečně zatěžována splacením dlouhodobých úvěrů a půjček bankovním institucím a tak nemá problémy se

svoji likviditou. Společnost Škoda je financována převážně z vlastních zdrojů a krátkodobými závazky. Vertikální analýza konsolidovaného výkazu zisku a ztráty společnosti Škoda Auto, a.s. je znázorněna v tab. 26.

Tab. 26: Vertikální analýza konsolidovaného výkazu zisku a ztráty

Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty	31. 12. 2013		31. 12. 2012	
	mil. Kč	%	mil. Kč	%
Tržby	268 500	100	262 649	100
Náklady na prodané výroby, zboží a služby	228 459	85,09	221 751	84,43
Hrubý zisk	40 041	14,91	40 898	15,61
Odbytové náklady	18 487	6,89	19 179	7,3
Správní náklady	7 442	2,77	6 855	2,61
Ostatní provozní výnosy	8 187	3,05	10 122	3,85
Ostatní provozní náklady	8 760	3,26	7 069	2,69
Provozní výsledek	13 539	5,04	17 917	6,82
Finanční výnosy	1 705	0,64	1 689	0,64
Finanční náklady	1 816	0,68	2 944	1,12
Finanční výsledek	-111	0,04	-1 255	0,48
Podíl na zisku přidružených společností	512	0,19	1 272	0,48
Zisk před zdaněním	13 940	5,19	17 934	6,83
Daň z příjmů	2 108	0,79	2 580	0,98
Zisk po zdanění	11 832	4,41	15 354	5,85

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti.

Podle tabulky č. 26 se podíl provozního výsledku hospodářství v roce 2013 klesl oproti roku 2012 o 1,8 % na 5,04 %. Výkonnost společnosti hodnocená podle dispozičního zisku se v obou letech pohybovala okolo 4 až 5 %. Pokles odbytových nákladů v roce 2013 si lze vysvětlit nižší velikostí potřebných nákladů, než jaké bylo nutné vynaložit v roce 2012 při uvedení dvou nových modelů, Citigo a Rapid na trh. Dále bylo v roce 2012 potřeba financovat náběh výroby nového modelu Octavia. Negativně tak působily náklady podpory prodeje, náklady na nové produkty a vlivy směnných kurzů. Finanční výsledek díky nižším odbytovým nákladům, vynaložených v roce 2013 oproti roku 2012, sice snížil svoji zápornou hodnotu, ale stále se pohybuje v červených číslech. Celkově vzato, výsledky za rok 2013 jsou i přes obtížnou situaci na trhu a silící konkurenční tlaky velice pozitivní.

4.3 Bonitní a bankrotní modely při finanční analýze společnosti Škoda Auto, a.s.

Metod hodnocení bonity firmy a předvídání eventuálního bankrotu lze nalézt velké množství. Ke všem těmto metodám jsou však zapotřebí finanční ukazatele. V následující kapitole bude objasněn postup hodnocení bonity firmy pomocí Kralickova quick testu. Bonitní modely mají přitom schopnost ohodnotit společnost od velmi špatné až po velmi dobrou. Bankrotní modely jsou sestaveny na základě skutečných dat takových firem, které v minulosti již zbankrotovaly. Právě u těchto firem se totiž vyskytují obdobné hodnoty finančních ukazatelů odrážející finanční stav firmy. Mezi bankrotní modely, kterým se věnuje tato práce, patří Altmanův Z-score model a Index IN01.

4.3.1 Kralickův quick test

Pro zhodnocení bonity společnosti Škoda Auto, a.s. je použit nejprve Kralickův quick test, který se skládá ze čtyř ukazatelů. Podle dosažených hodnot, kterých jednotlivé ukazatele nabývají, jsou společnosti přiděleny body a výsledná známka je stanovena prostým aritmetickým průměrem těchto bodů. Zhodnocení společnosti Škoda Auto Kralickovým testem bonity je znázorněno v tabulce č. 27.

Tab. 27: Kralickův test – hodnoty pro společnost Škoda Auto, a.s.

Ukazatel	2013	2012	2011
Kvóta vlastního kapitálu	53,8%	56,80 %	52,8 %
Doba splácení dluhu z CF	2,76	2,62	2,21
Cash flow v tržbách	10,82%	10,04 %	12,95 %
Rentabilita celkového kapitálu (ROA)	7,66%	11,09 %	11,51 %

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů společnosti.

Hodnota kvóty vlastního kapitálu neboli koeficientu samofinancování vypovídá o výrazné kapitálové síle firmy, o dlouhodobé vysoké finanční stabilitě a samostatnosti společnosti. Podle tab. 27 je ve všech třech zkoumaných letech ukazatel doby splácení dluhu z cash flow nižší než 3 roky. Na základě této skutečnosti lze konstatovat, že společnost Škoda Auto je zcela schopná uhradit své závazky v řádných termínech. Rentabilita tržeb měřená

pomocí cash flow dosahuje ve třech po sobě následujících letech hodnoty vyšší než 10 %, což značí velice pozitivní výnosovou situaci společnosti. Poslední ukazatel rentability celkového kapitálu odráží dobrou schopnost podniku dosahovat zisku. Obodování společnosti Škoda Auto, a.s. je znázorněno v tab. 28.

Tab. 28: Kralickův test – hodnocení pro společnost Škoda Auto, a.s.

Hodnocení firmy	2013	2012	2011
Kvóta vlastního kapitálu	1	1	1
Doba splácení dluhu z cash flow	1	1	1
Cash flow v tržbách	1	1	1
Rentabilita celkového kapitálu	4	3	3
Výsledná průměrná známka	1,75	1,5	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výkazů společnosti.

Podle hodnocení Kralickova quick testu v tab. 28 získává společnost Škoda Auto ve všech ukazatelích – kromě posledního ukazatele rentability celkového kapitálu – nejvyšší možné ohodnocení. Ukazatel ROA nevychází pro společnost v roce 2013 příliš příznivě, a to z důvodu nižší velikosti generovaného zisku.

Společnost Škoda Auto, a.s. dosahuje v roce 2013 průměrné známky 1,75. Průměr je ovlivněn zejména ukazatelem ROA, za nějž firma získala známku 4. Ohodnocení v roce 2013 je o čtvrt stupně horší, než známka vykazovaná v předcházejících dvou obdobích.

Celkově lze říci, že společnost Škoda ve sledovaném horizontu tří let dosahovala velmi dobrého ohodnocení, lze ji označit za velice prosperující firmu s vysokou finanční stabilitou a dobrou výnosností.

4.3.2 Altmanova formule bankrotu (Z-skóre)

Z bankrotních modelů je nejprve použita Altmanova formule bankrotu. Pro společnost Škoda Auto, a.s. byla zvolena upravená verze Altmanovy rovnice, která je určena pro akciové nevýrobní společnosti s veřejně neobchodovatelnými akciemi. Jednotlivé vypočtené ukazatele jsou seřazeny do tab. 29 na str. 86 a vynásobeny příslušnými váhami.

Tab. 29: Altmanův index: Společnost Škoda Auto

	Ukazatel	Jednotliví ukazatele			Váha	Celková hodnota		
		2013	2012	2011		2013	2012	2011
A	ČPK / AKTIVA	0,12	0,17	0,25	0,717	0,09	0,12	0,18
B	ZISK / AKTIVA	0,50	0,55	0,51	0,847	0,42	0,47	0,43
C	EBIT / AKTIVA	0,09	0,11	0,12	3,107	0,28	0,34	0,37
D	VK / CK	1,16	1,32	1,12	0,420	0,49	0,55	0,47
E	TRŽBY / AKTIVA	1,55	1,64	1,65	0,998	1,55	1,64	1,65
	Z-FAKTOR					2,83	3,12	3,10

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti.

Podle výpočtů v tab. 29 vychází hodnota Z-faktoru ve zkoumaných letech 2011 a 2012 pro společnost Škoda vyšší než 3 a tzn., že se společnost nachází v bezpečné zóně s vysokou pravděpodobností přežití. Hodnota Z-faktoru dosažená v roce 2013 nedosáhla těsně hranice 2,9 a tak se společnost pro daný rok nachází v tzv. šedé zóně, kdy o firmě nelze činit závěry. Celkově lze z výsledných hodnot Z-faktoru usuzovat, že se finanční situace společnosti Škoda Auto, a.s. bude i nadále pozitivně vyvíjet a společnost bude i nadále patřit mezi prosperující.

4.3.3 Index IN01

Model IN01, zkoumající pravděpodobnost bankrotu, jsem pro společnost Škoda zvolila z důvodu jeho vysoké úspěšnosti odhadování platební neschopnosti, která činí až 85 %. Zjištěná hodnota jednotlivých ukazatelů je seřazena do tab. 30 na str. 87 a následně je vypočten index IN01 pro každé jednotlivé sledované období. Výsledné hodnoty indexů jsou poté podrobeny kvalifikaci.

Tab. 30: Index IN01 - Společnost Škoda Auto

	Ukazatel	Jednotliví ukazatele			Váha	Výsledná hodnota		
		2013	2012	2011		2013	2012	2011
A	AKTIVA / CIZÍ KAPITÁL	2,16	2,32	2,12	0,13	0,28	0,30	0,28
B	EBIT / NÁKL. ÚROKY	8,68	7,09	10,8	0,04	0,35	0,28	0,43
C	EBIT / AKTIVA	0,09	0,13	0,14	3,92	0,35	0,51	0,55
D	VÝNOSY / AKTIVA	1,55	1,64	1,65	0,21	0,33	0,34	0,35
E	OA / KRÁTK. ZÁVAZKY	1,33	1,53	1,74	0,09	0,12	0,14	0,16
	INDEX IN01					1,43	1,57	1,77

Zdroj: Vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti.

Výsledky bankrotního modelu pro společnost Škoda Auto zkoumané pomocí indexu IN01 nabývají podle tab. 30 proměnlivých hodnot pro každý sledovaný rok. V roce 2011 se výše indexu vyhoupla až na hodnotu 1,77 což je výrazně kladná hodnota ekonomického zisku a společnost se zařadila do pásma prosperity. V důsledku vysokých realizovaných investic na konci roku 2012, které společnosti Škoda snížily nepatrně vytvářené zisky, upadla společnost opět do „šedé zóny“ nevyhraněných výsledků. Společnost Škoda Auto, a.s. byla zařazena do tzv. „šedé zóny“ i v roce 2013. Společnost vytvářela poměrně nevýraznou přidanou hodnotu, ale ani nebyla společností, které by hrozil úpadek. Tato nízká hodnota indexu je zapříčiněna snížením velikosti generovaného zisku v tomto roce. Je ovšem nutné podotknout, že společnost má stále hodně daleko do pásma, ve kterém by byla ohrožena bankrotem nebo jakýmkoli finančními problémy. Společnost dosahuje velmi dobrých výsledků ve všech třech zkoumaných letech a může být investory považována za důvěryhodnou společnost, vhodnou k umístění volných finančních prostředků. Kvalifikace společnosti skrze Indexu IN01 tak potvrzuje učiněné závěry, které byly provedeny u Altmanova modelu, že společnost vykazuje vysokou finanční stabilitu s velice nízkou pravděpodobností bankrotu. Podle výsledků obou použitých modelů, se společnost může i v následujících letech očekávat pozitivní výsledky ohledně svého budoucího vývoje.

Závěr

Koncernové společnosti vykazují stejné znaky chování jako společnosti podnikající v menším měřítku. I koncernové společnosti neboli konsolidační celky jsou zaměřeny na zisk, růst a budoucí vývoj. Aktuální vývojové trendy směřují k růstu nadnárodních společností a posilování jejich vlivu na ekonomiku České republiky. Dochází rovněž ke slučování nadnárodních společností a tím k dalšímu zvyšování jejich ekonomické síly. Nadnárodní společnosti se propojují se stále větším počtem kooperujících podniků a vytvářejí tak rozsáhlé a složité mezinárodní sítě, vedoucí k využívání výnosů z rozsahu, tj. výnosů ze všech použitých vstupů.

Cílem diplomové práce bylo zkoumání problematiky koncernových společností z účetního a daňového hlediska. Práce se zabývala hospodařením konsolidačních jednotek a řešila zpracování vybraných situací při konsolidování účetní závěrky koncernu.

Koncernová neboli holdingová společnost je většinou nadnárodní společnost, která má nad podíly ostatních společností výhradní postavení. Ovládající společnost ostatní společnosti buď zcela vlastní, nebo se účastní rozhodování o jejich současných aktivitách i budoucím vývoji. Ve své práci jsem se nejprve zabývala vztahy mezi ovládající a ovládanou společností včetně vymezení mateřské a dceřiné společnosti podle zákona o daních z příjmů ČR. Analyzovány byly věcné náležitosti smluv o rozdělení zisku a ovládacích smluv, které jsou v konsolidačních skupinách uzavírány. Shrnutá byla také problematika doložení a vyčíslení tzv. ceny obvyklé stanovené na základě tržního odstupu.

Dále jsem se věnovala definování pojmu konsolidované skupiny a určení povinnosti sestavení konsolidované účetní závěrky. Následně byly prozkoumány koncepty konsolidace účetních výkazů a metody sestavování konsolidované účetní závěrky. Identifikovala jsem problematiku účetní závěrky konsolidačního celku, jejíž vypracování je neodmyslitelnou součástí zakončení účetního období.

V následující části práce jsem zkoumala účetní a daňové aspekty typické pro podnikání koncernových společností. Jelikož daně mají zásadní vliv na strukturu konsolidačních

celků, zabývala jsem se problematikou zdanění podnikatelských subjektů mající mezi sebou vztah matka – dcera a strukturou splatné a odložené daňové povinnosti. Pozornost jsem věnovala také testu podkapitalizace, který je často využíván k vyčíslení daňově neuznatelných úroků u koncernových společností.

V závěrečné části práce jsem zkoumala a analyzovala vybrané situace v modelové studii konsolidované účetní závěrky. Pro praktickou část práce jsem si vybrala automobilovou společnost Škoda Auto, a.s., která je zastřešena koncernem Volkswagen Group. V rámci modelovaných konsolidací jsem aplikovala jednotlivé konsolidační kroky, mezi které patří konsolidace kapitálu, konsolidace vnitroskupinových rozvahových zůstatků a nakonec konsolidace výsledků hospodaření v položkách aktiv. Nejprve jsem provedla vyčíslení hodnoty goodwillu z pořízení kontrolních podílů. Pomocí konsolidačních úprav jsem vyloučila veškeré zůstatky a transakce mezi podniky ve skupině, tedy mezi mateřskou společností Škoda Auto, a.s. a jejími dceřinými společnostmi. Zároveň jsem eliminovala investice mateřské společnosti v dceřiných společnostech a nerealizované zisky. Veškeré transakce v konsolidovaných výkazech mateřské společnosti Škoda Auto, a.s. byly přitom vykazovány tak, jakoby celá konsolidovaná skupina byla jedna účetní jednotka. Z důvodu omezeného rozsahu této práce byly k nastínění konsolidačních postupů v koncernových společnostech vybrány pouze specifické položky konsolidované účetní závěrky.

Následně jsem zhodnotila finanční zdraví a výkonnost společnosti Škoda Auto, a.s. V rámci této práce jsem ke zmapování situace společnosti použila dva přístupy: analýzu absolutních ukazatelů, tj. horizontální a vertikální analýzu a analýzu bankrotních a bonitních modelů. Z provedené horizontální a vertikální analýzy společnosti Škoda Auto, a.s. vyplynulo, že se bilanční suma společnosti vyvíjela v rostoucím trendu. V rozvaze společnosti přitom dominoval dlouhodobý majetek před majetkem oběžným. Jako velice pozitivní prvek lze hodnotit zvýšení hodnoty tržeb v obou sledovaných letech 2013 a 2012. Růst tržeb byl především způsoben příznivým vývojem v oblasti prodeje osobních automobilů Škoda na mezinárodních trzích. Společnost Škoda se tak může chlubit rekordním výsledkem pro svoji značku v historii objemu dosažených tržeb. Výsledky všech bonitních a bankrotních modelů vycházejí pro společnost Škoda Auto, a.s. velice příznivě a potvrzují vedoucí postavení společnosti na tuzemském trhu. Všechny použité

ukazatele vypovídají o pozitivním finančním vývoji společnosti, s výjimkou ukazatele rentability aktiv, jehož hodnota v roce 2013 mírně poklesla. Tento pokles byl způsoben nižší velikostí realizovaného zisku v tomto roce.

Na základě vypracovaných analýz a modelů je možné společnost Škoda Auto, a.s. považovat za velice prosperující firmu s vysokou finanční stabilitou a dobrou výnosností. Podařilo se prokázat, že společnost Škoda Auto, a.s. je právem zařazena mezi vysoce prosperující společnosti se stabilním finančně-ekonomickým vývojem. Dle provedených bankrotních modelů lze předpokládat, že společnost Škoda Auto, a.s. není do budoucna ohrožena finančními problémy vedoucími k potenciálnímu úpadku společnosti.

Koncernové společnosti mají zásadní vliv na vývoj celosvětové ekonomiky a rozvoj podnikatelské sféry. Působení koncernových společností se ve velké míře projevuje i na území České republiky a proto je důležité věnovat této formě podnikání náležitou pozornost. Začleněním společnosti do rozsáhlého konsolidačního celku se zvyšuje její konkurenceschopnost i možnost působení v rámci mezinárodního měřítko. Vliv koncernových společností díky globalizačním procesům významně posiluje a koncernové celky se tak ve stále větší míře stávají podstatným atributem české ekonomiky.

Citace

BRABEC, Z. *Účetní informace a vypovídací schopnost účetních výkazů a finanční analýzy*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2011. 166 s. ISBN 978-80-7372-778-9.

ČERNÁ, S. *Koncernové právo v Německu, Evropské unii a České republice*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999. 140 s. ISBN 80-7179-245-4.

ČERNÁ, S. *Faktický koncern, ovládací smlouva a smlouva o převodu zisku*. 2. vyd. Praha: Linde, 2004. 244 s. 16-40. ISBN 80-7201-416-1.

České účetní standardy č. 020 odst. 3.

České účetní standardy pro podnikatele č. 003.

DĚDIČ, J., et al. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 672 s. ISBN 978-80-7400-404-9.

ELIÁŠ, K., et al. *Kurs obchodního práva: obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 542 s. ISBN 978-80-7400-048-5.

FUČÍK, I., et al. *Daňové aspekty podnikání v koncernu*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 235 s. ISBN 978-7357-323-2.

HARNA, L. Současná problematika konsolidace. *Metodické aktuality Svazu účetních*. Praha: Svaz účetních, 2006, roč. 1, č. 5, s. 3-5. ISSN 1211-41378.

HORNICKÁ, R. a L. VAŠEK. *Konsolidace a ekvivalence majetkových účastí dle IFRS*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 348 s. ISBN 978-80-7357-969-2.

JANOUSHKOVÁ, M. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – praktické aplikace*. 11. vyd. Praha: Svaz certifikace účetních, 2004. 230 s. ISBN 978-80-86716-91-6.

KISLINGEROVÁ, E. a J. HNILICA: *Finanční analýza - krok za krokem*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.

KOPŘIVOVÁ, M. *Postup při zpracování účetní závěrky*. 1. vyd. Praha: Pragoeduca, 1999. 134 s. ISBN 80-85856-70-0.

KOVANICOVÁ, D. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. vyd. Praha: Bova Polygon, 2012. 412 s. ISBN 978-80-7273-169-5.

KOVANICOVÁ, D. *Finanční účetnictví: světový koncept*. 4. vyd. Praha: Polygon, 2003. 526 s. ISBN 80-7273-090-8.

KRUPOVÁ, L. *IFRS. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví. Aplikace v podnikové praxi*. 1. vyd. Praha: VOX, 2009. 804 s. ISBN 9788086324760.

MACHOŇ, L. *Nadnárodní společnosti a jejich transferové ceny*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1999. 95 s. ISBN 80-7079-730-4.

Oznámení MF čj. 28/115 402/2010-281 ve Finančním zpravodaji č. 8/2010.

REUVEN, Y. A. *International tax as international law: an analysis of the international tax regime*. 1st ed. New York: Cambridge University Press, 2007. 659 s. ISBN 978-0-521-85283-8.

SEDLÁČEK, J. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.

SEDLÁČEK, J. *Účetní data v rukou manažera. Finanční analýza v řízení firmy*. 2. vyd. Praha: Computer Press, 2001. 220 s. ISBN 80-7226-562-8.

Směrnice Rady ze dne 23. července 1990, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států (90/435/EHS), ve znění směrnic Rady 2003/123/ES, 2006/98/ES.

SOJKA, V. *Mezinárodní zdanění příjmů: Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a o daních z příjmů*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006. 322 s. ISBN 80-7357-160-9.

ŠKODOVÁ, R. Úvod do konsolidace. *Účetní poradenství*. Praha: Gennex Holding, 1994, roč. 1, č. 1, s. 2-21. ISSN neuvedeno.

Vyhláška č. 500/2002 Sb. – prováděcí k zákonu o účetnictví pro podnikatele § 62 odst. 1.

WEIL R. L. a K. SCHIPPER. *Financial Accounting: An Introduction to Concepts, Methods and Uses*. 13th ed. United States: Cengage Learning. 2009. 960 s. ISBN 9780324651140.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Internetové zdroje

ProQuest Central. *Consolidated and Separate Financial Statements* [online]. 2004 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/accounting/docview/192335951/84B4EBB0D174563PQ/1?accountid=17116>

ProQuest Central. *Expanding the frontiers of the equity method* [online]. 2005 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/accounting/docview/201625335/2D492C78B02243A4PQ/1?accountid=17116>

ProQuest Central. *Deferred tax assets and liabilities: tax benefits, obligations and corporate debt policy* [online]. United States, 2012 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1059655602/5C377446499E4689PQ/14?accountid=17116>.

ProQuest Central. *Transfer pricing in today's times: operational transfer pricing* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://search.proquest.com/accounting/docview/1586092351/A042025041754DBEPQ/2?accountid=17116>

Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://new.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-auto-annual-report-2011.pdf>

Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://new.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-auto-annual-report-2012.pdf>

Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-annual-report-2013.pdf>

Bibliografie

GHERTMAN, M. *Nadnárodní společnosti*. 1. vyd. Paříž: Presses Universitaires de France, 1996. 78 s. ISBN 80-86009-06-8.

JÁČOVÁ, H. a M. PRSKAVCOVÁ. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. 122 s. ISBN 978-80-7372-424-5.

JÍLEK, J. a J. SVOBODOVÁ. *Účetnictví podle mezinárodních standardů účetního výkaznictví 2011*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 432 s. ISBN 978-80-247-3427-9.

KLEIN, Š. a K. ŽÍDEK. *Mezinárodní daňové plánování*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2002. 265 s. ISBN 80-247-0563-X.

KOPŘIVOVÁ, M. *Postup při zpracování účetní závěrky*. 1.vyd. Praha: Pragoeduca, 1999. 134 s. ISBN 80-85856-70-0.

KUNEŠOVÁ-SKÁLOVÁ, J. a P. POKORNÁ. *Obchodní zákoník: v účetnictví a daních kapitálových společností v příkladech*. 1. vyd. Jihlava: ANAG, 2001. 167 s. ISBN 80-7263-084-9.

LASÁK, J. a B. HAVEL. *Kompendium korporálního práva*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 226 s. ISBN 978-80-7400-018-8.

MACHOŇ, L. *Koncern, jeho cíle, organizační a řídicí struktura*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1997. 88 s. ISBN 80-7079-224-8.

MAREK, P., et al. *Studijní průvodce financemi podniku*. 2.vyd. Praha: Ecopress, 2009. 624 s. ISBN 978-80-86929-49-1.

NÝVLTOVÁ, R. a P. MARINIČ. *Finanční řízení podniku*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010. 204 s. ISBN 978-80-247-3158-2.

PILAŘOVÁ, I. a J. PILÁTOVÁ. *Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza podnikatelských subjektů za rok 2012*. 5. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. 474 s. ISBN 978-80-87480-06-9

RYLOVÁ, Z. *Mezinárodní dvojí zdanění: smlouvy o zamezení dvojího zdanění, určení rezidence, způsoby vybírání daně, příjmy zahraničních osob, příjmy rezidentů, smlouva se Slovenskem včetně komentáře, převodní ceny*. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 263 s. ISBN 978-80-7263-511-5.

SEKERKA, B. *Finanční analýza společnosti na bázi účetních výkazů*. 1. vyd. Praha: Profess, 1996. 152 s. ISBN neuvedeno.

SID, B. *Jak posoudit finanční zdraví firmy*. 3. vyd. Praha: Management Press, 2006. 194 s. ISBN 80-7261-145-3.

ŠEBESTÍKOVÁ, V. *Účetní operace kapitálových společností: daňové a právní souvislosti*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. 250 s. ISBN 978-80-247-4018-8.

ŠIMAN, J. a P. PETERA. *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 192 s. ISBN 978-80-7400-117-8.

ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 3. vyd. Praha: Linde, 2009. 354 s. ISBN 978-80-7201-746-1.

ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 301 s. ISBN 80-7179-413-9.

SKÁLOVÁ, J. a P. ČOUKOVÁ. *Účetní a daňové dopady transakcí v kapitálové společnosti*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2009. 430 s. ISBN 978-80-7357-485-7.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém 2012*. 11. vyd. Praha: 1. VOX, 2012. 368 s. ISBN 978-80-87480-05-2.

VODÁČEK, L. a O. VODÁČKOVÁ. *Strategické aliance se zahraničními partnery*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2002. 137 s. ISBN 80-7261-058-9.

VOMÁČKOVÁ, H. *Účetnictví akvizicí, fúzí a jiných vlastnických změn*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1997. 267 s. ISBN 80-7079-117-9.

Seznam příloh

Příloha A – Podstata odložené daňové povinnosti (2 stránky)	99
Příloha B – Test nízké kapitalizace (2 stránky)	101
Příloha C – Výchozí finanční výkazy ke konsolidaci výsledků hospodaření (2 stránky) .	103
Příloha D – Zásady sestavování konsolidované účetní závěrky (4 stránky)	105
Příloha E – Konsolidovaná rozvaha společnosti Škoda Auto, a.s. (2 stránky).....	109
Příloha F – Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty společnosti Škoda Auto, a.s. (2 stránky)	111
Příloha G – Konsolidovaný výkaz peněžních toků společnosti Škoda Auto, a.s. (2 stránky)	113

Příloha A – Podstata odložené daňové povinnosti

(2 stránky)

Na následujícím příkladu je názorně předveden výpočet odložené daňové povinnosti. Příklad zkoumá přechodný rozdíl mezi účetní a daňovou zůstatkovou cenou hmotného majetku:

Společnost X měla v roce 2013 velikost dlouhodobého hmotného majetku ve výši 200 000 Kč. Odpisový plán je stanoven v závislosti na využití tohoto majetku tak, že pro daňové odpisy je stanoven rychlejší způsob odpisování než pro odpisy účetní. Sazba daně je stanovena ve výši 19 %. Ke dni účetní závěrky jsou účetní odpisy 40 000 Kč a tomu odpovídající účetní zůstatková cena 160 000 Kč; daňové odpisy 80 000 Kč a tomu odpovídající daňová zůstatková cena 120 000 Kč. Výnosy z provozní činnosti dosahují výše 200 000 Kč.

Z výše uvedeného vyplývá, že účetní zůstatková cena je vyšší než daňová zůstatková cena. Odpisy jsou v daňovém základu uplatněny tedy ve vyšší částce, než ve které je účtováno. Tím vznikne přechodný zdanitelný rozdíl, tj. odložený daňový závazek. V budoucím období dojde k dodanění účetních odpisů v takové výši, ve které byl navýšen daňový základ v běžném období. Výsledek hospodaření před zdaněním je tvořen rozdílem mezi náklady z odpisů a výnosy z provozní činnosti.

Daň z příjmů splatná = 200 000 Kč – 80 000 Kč = 120 000 Kč

120 000 Kč * 0,19 % = 22 800 Kč

Daň z příjmů odložená = 160 000 Kč – 120 000 Kč = 40 000 Kč

40 000 Kč * 0,19 % = 7 600 Kč

Daň z příjmů celkem = 22 800 Kč + 7 600 Kč = 30 400 Kč

Pomocí odložené daně jsme tak dodanili částku 40 000 Kč, která je zahrnuta do daňového základu pro výpočet splatné daně z příjmů. Ale při dodržování účetního hlediska musíme

přiřazovat náklady do takového účetního období, se kterým věcně a časově souvisí. Částka 40 000 Kč tedy do tohoto daňového základu nepatří a tvoří základ pro zdanění odloženou daní. Zdanění odloženou daní tak způsobí zvýšení nákladů na daň z příjmů a celková daňová povinnost tak vychází ze skutečných účetních nákladů. Odložená daň v podobě odloženého daňového závazku tak způsobí snížení hospodářského výsledku běžného účetního období.

Pokud by neexistovaly dočasné rozdíly mezi účetními a daňovými náklady a účetní náklady by se tedy rovnaly daňovým nákladům, vypočtená daň z příjmů by byla v této velikosti:

$$\text{Daň z příjmů} = 200\,000 \text{ Kč} - 40\,000 \text{ Kč} = 160\,000 \text{ Kč}$$

$$160\,000 \text{ Kč} * 0,19 \% = 30\,400 \text{ Kč}$$

Daňová povinnost při neexistenci přechodných rozdílů je tedy ve stejné výši jako součet splatné a odložené daně z příjmů.

Příloha B – Test nízké kapitalizace (2 stránky)

Následující příklad je zaměřen na výpočet daňové uznatelnosti úroků z úvěrů za rok 2013.

Mateřská společnost A poskytla v lednu 2013 své dceřiné společnosti finanční prostředky ve výši 80 000 000 Kč. Sjednaná úroková sazba činí 3 % p. a. Ve smlouvě o poskytnutí úvěru bylo sjednáno, že úvěr bude splacen 5 shodnými splátkami, a to vždy k poslednímu dni v kalendářním čtvrtletí. Úroky z úvěru jsou splatné vždy za předchozí kalendářní čtvrtletí na základě faktury vystavené společností A.

Stav vlastního kapitálu k 1. 1. 2013 byl zjištěn z účetnictví ve výši 9 500 000 Kč.

Tab. B1: Průměrný denní stav úvěrů a půjček v roce 2013

Období	Počet dnů	Výše úvěru	Splátka	Úrok
1. 1. - 31. 3.	92	80 000 000	16 361 792	600 000
1. 4. - 30. 6.	91	64 238 208	16 361 792	481 787
1. 7. - 30. 9.	92	48 358 203	16 361 792	362 687
1. 10. - 31. 12.	92	32 359 098	16 361 792	242 693

Zdroj: Vlastní zpracování.

PDSUP = průměr denních stavů úvěrů a půjček ve zdaňovacím období

$$PDSUP = \frac{80\,000\,000 * 92 + 64\,238\,208 * 91 + 48\,358\,203 * 92 + 32\,359\,098 * 92}{365} \\ = 56\,525\,120$$

Výše průměrného denního stavu úvěrů a půjček vychází z předem plánovaného cash-flow společnosti a zároveň splácení a čerpání úvěrů probíhá podle stanovených pravidel.

Celkový počet dní v roce 2013 = 365 dnů.

$$K = \frac{4 * 9\,500\,000}{56\,525\,120} \cong 0,67$$

Výpočet koeficientu K ukazuje, že 67 % úroků z čerpaného úvěru budou daňově uznatelné, přičemž celkové finanční náklady činí 1 687 167 Kč.

Závěr: Pokud budou dodrženy podmínky smlouvy a nedojde ke změně stavu vlastního kapitálu v průběhu roku, budou úroky z úvěru ve výši 556 765 Kč daňově neuznatelných (33 % z celkových finančních nákladů). O tuto částku si společnost zvýší základ daně. Velikost daňově uznatelných nákladů činí 1 130 402 Kč. Výši daňově uznatelných úroků lze v průběhu roku ovlivnit pomocí změny vlastního kapitálu, který ovlivňuje velikost koeficientu nízké kapitalizace.

Příloha C – Výchozí finanční výkazy ke konsolidaci výsledků hospodaření (2 stránky)

Výkazy obsahují pouze položky, které jsou předmětem úprav při konsolidačních postupech eliminace zisku a ztráty v položkách aktiv.

Tab. C1: Výkaz rozvahy mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Aktiva	Výkaz rozvahy mateřské společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Investice v dceřiné společnosti	18 000	Základní kapitál	350 000
Pozemky, budovy a zařízení	210 000	Nerozdělené výsledky	25 000
Zboží	60 000	Zisk	49 000
Pohledávky z obchodních vztahů	72 000	Závazky z obchodních vztahů	21 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	85 000		
Aktiva celkem	445 000	Pasiva celkem	445 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Tab. C2: Výkaz zisku a ztráty mateřské společnosti Škoda Auto, a.s.

Náklady	Výkaz zisku a ztráty mateřské společnosti za období od 1. 1. do 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Výnosy
Náklady	198 000	Výnosy	322 000
Zisk	124 000		
Náklady a zisk celkem	322 000	Výnosy celkem	322 000

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Tab. C3: Výkaz rozvahy dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus

Aktiva	Výkaz rozvahy dceřiné společnosti k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Pozemky, budovy a zařízení	52 050	Základní kapitál	107 143
Zboží	53 000	Zisk	21 000
Peníze a peněžní ekvivalenty	28 093	Závazky z obchodních vztahů	5 000
Aktiva celkem	133 143	Pasiva celkem	133 143

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Tab. C4: Výkaz zisku a ztráty dceřiné společnosti OOO Volkswagen Group Rus

Náklady	Výkaz zisku a ztráty dceřiné společnosti za období od 1. 1. do 31. 12. 2013 (v mil. Kč)		Pasiva
Náklady	52 000	Výnosy	55 113
Zisk	3 113		
Náklady a zisk celkem	55 113	Výnosy celkem	55 113

Zdroj: Vlastní zpracování na základě výroční zprávy společnosti Škoda Auto, a.s. za rok 2013.

Příloha D – Zásady sestavování konsolidované účetní závěrky (4 stránky)

Přepočty cizí měny

Položky obsažené v samostatných účetních závěrkách jednotlivých společností jsou oceňovány v takové měně, která je zákonným platidlem na území, ve kterém společnost působí. Konsolidovaná účetní závěrka společnosti Škoda Auto je vykazována v českých korunách, která je pro společnost zároveň měnou funkční⁸⁶. Realizované transakce v cizích měnách, jsou přepočítávány do funkční měny pomocí směnných kurzů, které jsou platné k datu transakce. Směnné kurzy jsou vyhlášovány Českou národní bankou. Vzniklé kurzové zisky a ztráty, zjištěné na konci účetního období, jsou vykazovány ve výkazu zisku a ztráty. Dceřiné společnosti a přidružené společnosti, které působí v zahraničí, jsou vázány právními a účetními předpisy, platnými v místě svého působení. Za funkční měnu těchto dceřiných a přidružených společností je považována příslušná místní měna. Pro zahrnutí do konsolidované účetní závěrky se k přepočtu jejich individuálních účetních závěrek využívají devizové kurzy vyhlášované též Českou národní bankou. Aktiva a pasiva rozvahy jsou u každé jednotlivé dceřiné společnosti přepočítávána devizovými kurzy platnými k danému rozvahovému dni. Výnosy a náklady, uvedené ve výkazu zisku a ztráty, jsou pro každou samostatnou dceřinou společnost přepočítávány průměrným měsíčním devizovým kurzem jednotlivých funkčních měn vůči české koruně. Souhrnné kurzové rozdíly, zjištěné k danému rozvahovému dni, jsou evidovány jako samostatná položka ostatního úplného výsledku. Pro eliminaci měnového rizika využívá společnost Škoda Auto, a.s. zajišťovací nástroje, jako měnové forwardy a měnové swapy. Uvedené zajišťovací nástroje odpovídají směrnici koncernu Volkswagen. Směrnice koncernu zahrnuje mimo jiné seznam povolených finančních produktů.

Dlouhodobý nehmotný majetek

Nehmotný majetek vykazuje společnost Škoda Auto, a. s. v pořizovacích nákladech snížených o oprávky a kumulované ztráty ze snížení hodnoty. Nehmotná aktiva vytvořená vlastní činností a aktivované náklady na vývoj též společnost vykazuje v pořizovacích

⁸⁶ Funkční měna je definována jako měna primárního ekonomického prostředí, ve kterém podnik působí.

nákladech snížených o veškeré kumulované odpisy a ztráty ze snížení hodnoty. Aktivované náklady zahrnují přímé náklady a odpovídající část nákladů režijních. U veškerého nehmotného majetku společnost uplatňuje rovnoměrné odpisy. Konkrétní sazby odpisů jsou přitom určeny na základě předpokládané doby životnosti jednotlivého nehmotného majetku. Společnost na konci každého účetního období ověřuje odpovídající doby životnosti a metodu odpisování nehmotného majetku.

Obchodní značky a licence, které společnost nabyla, jsou oceňovány v historických cenách. Společnost veškerým obchodním značkám a licencím připisuje konkrétní životnost a vykazuje je v pořizovací ceně, která je snižená o oprávk. Oprávky jsou vypočítány metodou rovnoměrných odpisů s přihlédnutím k době jejich životnosti. Předpokládaná doba životnosti obchodních značek a licencí přitom v průměru činí 15 – 20 let. Náklady na licence k počítačovému softwaru jsou odepisovány také po dobu jejich předpokládané životnosti, která činí 3 – 5 let.

Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek společnosti Škoda Auto zahrnuje převážně výrobní haly, maloobchodní prodejny a kanceláře. Pozemky a stavby jsou vykazovány v reálné hodnotě, snížené o příslušné odpisy ze staveb. Reálná hodnota dlouhodobého hmotného majetku je přitom každý rok prozkoumávána nezávislými externími odborníky. Ostatní majetek, jako např. zařízení a vybavení, je vykazován v historických cenách, které jsou sniženy o oprávk. Historické ceny přitom vyjadřují takové náklady, které byly skutečně vynaloženy na pořízení daného majetku. Náklady na opravy a údržby majetku vykazuje společnost jako náklad běžného účetního období. Tyto náklady jsou zahrnovány do účetní hodnoty daného majetku. U veškerých aktiv jsou užívány rovnoměrné odpisy. Sazby k jednotlivým položkám jsou odhadovány na základě jejich předpokládané životnosti. U budov a staveb činí doba životnosti od 25 do 50 let, u strojů a jiného zařízení je doba životnosti stanovena v rozmezí od 2 do 18 let a dopravní prostředky se odepisují v rozmezí 3 až 5 let. Na konci každého účetního období je odhadovaná doba životnosti i metoda odpisování přezkoumávána nezávislým odborníkem. V případě, kdy určité okolnosti naznačují, že účetní hodnota odepisovaného majetku nebude realizována, je nutné, snížit těmto položkám hodnotu. Rozsah snížení hodnoty daného majetku je účtován ve velikosti, ve

které účetní hodnota majetku převyšuje jeho reálnou hodnotu sníženou o náklady z užívání.

Závazky

Pořízení závazků je ve společnosti Škoda Auto, a.s. oceňováno reálnou hodnotou k datu pořízení. Mezi dceřinými podniky společnosti Škoda Auto, a.s. jsou vyloučeny veškeré vnitroskupinové transakce, nerealizované zisky a nerealizované ztráty z transakcí mezi jednotlivými podniky. Podíly bez kontrolního vlivu představují pro společnost Škoda takové podíly, které společnost přímo nevlastní. Jedná se o část čistého zisku a vlastního kapitálu dceřiné společnosti, nad kterými nemá společnost Škoda Auto absolutní vliv. Podíly bez kontrolního vlivu představují samostatnou složku vlastního kapitálu celého koncernu. Zisky, které nebyly realizovány a plynou z transakcí mezi jednotlivými dceřinými společnostmi a společnostmi přidruženými, se vylučují v adekvátním poměru. Tento poměr musí přitom odpovídat vlastněnému podílu v dané přidružené společnosti. Stejným principem jsou vylučovány i nerealizované ztráty. Jelikož je v rámci koncernu Volkswagen využíván systém vzájemných půjček, není společnost Škoda Auto zatížena žádnými bankovními úvěry ani půjčkami.

Splatná a odložená daň z příjmů

Splatná a odložená daň z příjmů je vykazována ve výkazu zisku a ztráty jako daňový náklad. Taktéž je splatná a odložená daň evidována v ostatním úplném výsledku či přímo ve vlastním kapitálu skupiny. Daňové pohledávky a závazky, splatné za běžné a předchozí období, se oceňují v hodnotě očekávané platby finančním úřadům. Každý samostatný podnik přitom zohledňuje daňové zákony a daňovou sazbu, stanovenou pro příslušné období. Nesplacená splatná daň za běžné i předchozí období se eviduje jako závazek. Případný přeplatek na dani se účtuje jako aktivum. Odložená daň z příjmů se zjišťuje pomocí rozvahové závazkové metody z vyskytujících se přechodných rozdílů mezi daňovou hodnotou aktiv a pasiv a jejich účetní hodnotou v konsolidované účetní závěrce. V případě, že velikost odložené daně pochází z transakcí, které nemají dopad na daňový ani účetní zisk nebo ztrátu, tak není v konsolidované účetní závěrce účtována. Odložená daňová povinnost se stanovuje za pomoci aktuálních daňových sazeb a respektování daných daňových zákonů, které jsou platné k rozvahovému dni. Hodnota odložené daňové

pohledávky se vyčísľuje v takevé velikosti, která bude s největší pravděpodobností v příštím období realizována. V případě, kdy je odložená daň vztahující se k dani z příjmů evidována totožným správním orgánem, je povolené odložené daňové pohledávky a odložené daňové závazky vzájemně kompenzovat. Odložená daň se eviduje v položce ostatního úplného výsledku.

Zákonná sazba daně z příjmů za zdaňovací období 2012 v České republice byla stanovena ve výši 19 %. Velikost odložené daně z příjmů za rok 2012 byla též zjišťována pomocí 19% sazby, jež odpovídá sazbě platné pro budoucí období, ve kterém bude odložená daňová pohledávka či závazek uskutečněn. Zákonné sazby daně z příjmů pro jednotlivé zahraniční dceřiné společnosti se pohybují v rozpětí 19 % - 32,45 %.

Zásoby

Suroviny, pomocný a provozní materiál a zboží oceňuje společnost Škoda pořizovacími náklady. Pořizovací náklady přitom zahrnují cenu pořízení a veškeré ostatní náklady s pořízením související. Zásoby vytvořené vlastní činností jsou oceňovány vlastními náklady nebo čistou realizovatelnou hodnotou. Vlastní náklady zahrnují přímý materiál, přímé osobní náklady a výrobní režii. Pro oceňování úbytků zásob využívá společnost Škoda metodu váženého aritmetického průměru.

Zdroj: *Výroční zprávy - ŠKODA* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-annual-report-2013.pdf>

Příloha E – Konsolidovaná rozvaha společnosti

Škoda Auto, a.s. (2 stránky)

Tab. E1: Konsolidovaná rozvaha k 31. 12. 2012 (v mil. Kč)

	31. 12. 2012	31. 12. 2011
Aktiva		
Nehmotný majetek	18 782	13 654
Pozemky, budovy a zařízení	56 288	46 265
Podíly v přidružených společnostech	2 200	940
Ostatní pohledávky a finanční aktiva	4 196	1 159
Odložená daňová pohledávka	2 027	2 668
Dlouhodobá aktiva	83 493	64 686
Zásoby	18 619	16 061
Pohledávky z obchodních vztahů	12 015	13 423
Pohledávky ze splatných daní z příjmů	447	60
Ostatní pohledávky a finanční aktiva	4 945	28 076
Peníze a peněžní ekvivalenty	40 467	31 251
Krátkodobá aktiva	76 493	88 871
Aktiva celkem	159 986	153 557
	31. 12. 2012	31. 12. 2011
Pasiva		
Základní kapitál	16 709	16 709
Emisní ážio	1 578	1 578
Nerozdělený zisk	72 511	64 301
Ostatní fondy	108	– 1 517
Vlastní kapitál připadající na akcionáře Společnosti	90 906	81 071
Podíly bez kontrolního vlivu	–	140
Vlastní kapitál	90 906	81 211
Dlouhodobé finanční závazky	3 000	3 000
Ostatní dlouhodobé závazky	5 483	7 317
Dlouhodobé rezervy	10 693	11 030
Dlouhodobé závazky	19 176	21 347
Krátkodobé finanční závazky	107	141
Závazky z obchodních vztahů	30 807	30 105
Ostatní krátkodobé závazky	5 933	6 258
Závazky ze splatných daní z příjmů	71	1 217
Krátkodobé rezervy	12 986	13 278
Krátkodobé závazky	49 904	50 999
Pasiva celkem	159 986	153 557

Zdroj: Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://new.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-auto-annual-report-2012.pdf>

Tab. E2: Konsolidovaná rozvaha k 31. 12. 2013 (v mil. Kč)

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Aktiva		
Nehmotný majetek	21 598	18 782
Pozemky, budovy a zařízení	62 385	56 288
Podíly v přidružených společnostech	2 631	2 200
Ostatní dlouhodobé pohledávky a finanční aktiva	872	4 196
Odložená daňová pohledávka	2 231	2 027
Dlouhodobá aktiva	89 717	83 493
Zásoby	17 928	18 619
Pohledávky z obchodních vztahů	12 243	12 015
Pohledávky ze splatných daní z příjmů	280	447
Ostatní krátkodobé pohledávky a finanční aktiva	10 789	4 945
Peníze a peněžní ekvivalenty	42 627	40 467
Krátkodobá aktiva	83 867	76 493
Aktiva celkem	173 584	159 986

	31. 12. 2013	31. 12. 2012
Pasiva		
Základní kapitál	16 709	16 709
Emisní ážio	1 578	1 578
Nerozdělený zisk	77 714	72 511
Ostatní fondy	-2 642	108
Vlastní kapitál	93 359	90 906
Dlouhodobé finanční závazky	-	3 000
Ostatní dlouhodobé závazky	5 695	5 483
Ostatní závazky ze splatných daní z příjmů	15	-
Dlouhodobé rezervy	11 487	10 693
Dlouhodobé závazky	17 197	19 176
Krátkodobé finanční závazky	3 107	107
Závazky z obchodních vztahů	36 787	30 807
Ostatní krátkodobé závazky	7 552	5 933
Závazky ze splatných daní z příjmů	105	71
Krátkodobé rezervy	15 477	12 986
Krátkodobé závazky	63 028	49 904
Pasiva celkem	173 584	159 986

Zdroj: *Výroční zprávy - ŠKODA* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-annual-report-2013.pdf>

Příloha F – Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty společnosti Škoda Auto, a.s. (2 stránky)

Tab. F1: Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2012 (v mil. Kč)

	2012	2011
Tržby	262 649	252 562
Náklady na prodané výrobky, zboží a služby	221 751	215 956
Hrubý zisk	40 898	36 606
Odbytové náklady	19 179	17 549
Správní náklady	6 855	6 123
Ostatní provozní výnosy	10 122	10 040
Ostatní provozní náklady	7 069	4 717
Provozní výsledek	17 917	18 257
Finanční výnosy	1 689	2 757
Finanční náklady	2 944	1 966
Finanční výsledek	- 1 255	791
Podíl na zisku (+) / ztrátě (-) přidružených společností	1 272	227
Zisk před zdaněním	17 934	19 275
Daň z příjmů	2 580	3 200
Zisk po zdanění	15 354	16 075
Případající na:		
Akcionáře Společnosti	15 354	16 035
Podíly bez kontrolního vlivu	-	40
	15 354	16 075

Zdroj: Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://new.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-auto-annual-report-2012.pdf>

Tab. F2: Konsolidovaný výkaz za rok končící 31. 12. 2013 (v mil. Kč)

	2013	2012
Tržby	268 500	262 649
Náklady na prodané výrobky, zboží a služby	228 459	221 751
Hrubý zisk	40 041	40 898
Odbytové náklady	18 487	19 179
Správní náklady	7 442	6 855
Ostatní provozní výnosy	8 187	10 122
Ostatní provozní náklady	8 760	7 069
Provozní výsledek	13 539	17 917
Finanční výnosy	1 705	1 689
Finanční náklady	1 816	2 944
Finanční výsledek	- 111	- 1 255
Podíl na zisku (+) přidružených společností	512	1 272
Zisk před zdaněním	13 940	17 934
Daň z příjmů	2 108	2 580
Zisk po zdanění	11 832	15 354

Zdroj: *Výroční zprávy - ŠKODA* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-annual-report-2013.pdf>

Příloha G – Konsolidovaný výkaz peněžních toků společnosti Škoda Auto, a.s. (2 stránky)

Tab. G1: Konsolidovaný výkaz peněžních toků za rok končící 31. 12. 2012 (v mil. Kč)

	2012	2011
Stav peněz a peněžních ekvivalentů k 1. 1.	31 251	35 986
Zisk před zdaněním	17 934	19 275
Odpisy a znehodnocení dlouhodobých aktiv	11 932	12 746
Změna stavu rezerv	-910	3 875
Zisk z prodeje dlouhodobých aktiv	-10	-11
Čistý úrokový výnos (-) / náklad (+)	251	53
Změna stavu zásob	-3 747	-1 937
Změna stavu pohledávek	1 623	-3 701
Změna stavu závazků	1 219	2 355
Zaplacená daň z příjmů z provozní činnosti	-4 068	-3 561
Úroky placené	-614	-531
Úroky přijaté	694	652
Podíl na zisku (-) / ztrátě (+) přidružených společností	-1 272	-227
Výnosy z ostatních účastí	-84	-125
Nerealizované zisky (-) a ztráty (+) z derivátů a ostatní úpravy o nepeněžní operace	715	-612
Zisk (-) / ztráta (+) z prodeje dceřiné společnosti	-220	-
Peněžní toky z provozní činnosti	23 443	28 251
Výdaje spojené s nabytím dlouhodobých aktiv	-18 921	-13 558
Přírůstky aktivovaných vývojových nákladů	-6 104	-3 306
Navýšení (-) / snížení (+) krátkodobých úložek*	21 533	-11 500
Navýšení dlouhodobých úložek	-3 033	-
Příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv	44	14
Příjmy z ostatních účastí	84	125
Čistý peněžní přítok (+) / odtok (-) z prodeje dceřiné společnosti	-635	-
Peněžní toky z investiční činnosti	-7 032	-28 225
Peněžní toky netto (z provozní a investiční činnosti)	16 411	26
Vyplacené dividendy	-7 144	-4 767
Přijaté úvěry	-	33
Splátky úvěrů	-33	-120
Peněžní toky z finanční činnosti	-7 177	-4 854
Změna stavu peněz a peněžních ekvivalentů	9 234	-4 828
Kurzové ztráty (-) / kurzové zisky (+) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	-18	93
Stav peněz a peněžních ekvivalentů k 31. 12.	40 467	31 251

Zdroj: Výroční zprávy - ŠKODA [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://new.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-auto-annual-report-2012.pdf>

Tab. G2: Konsolidovaný výkaz změn peněžních toků za rok končící 31. 12. 2013 (v mil. Kč)

	2013	2012
Stav peněz a peněžních ekvivalentů k 1. 1.	40 467	31 251
Zisk před zdaněním	13 940	17 934
Odpisy a znehodnocení dlouhodobých aktiv	14 893	11 932
Změna stavu rezerv	2 329	- 910
Zisk z prodeje dlouhodobých aktiv	- 9	- 10
Čistý úrokový výnos (-) / náklad (+)	538	251
Změna stavu zásob	1 541	- 3 747
Změna stavu pohledávek	- 853	1 623
Změna stavu závazků	6 034	1 219
Zaplacená daň z příjmů z provozní činnosti	- 1 393	- 4 068
Úroky placené	- 523	- 614
Úroky přijaté	228	694
Podíl na zisku (-) přidružených společností	- 512	- 1 272
Výnosy z ostatních účastí	- 79	- 84
Nerealizované zisky (-) a ztráty (+) z derivátů a ostatní úpravy o nepeněžní operace	- 2 022	715
Zisk (-) / ztráta (+) z prodeje dceřiné společnosti	-	- 220
Peněžní toky z provozní činnosti	34 112	23 443
Výdaje spojené s nabytím dlouhodobých aktiv	- 20 163	- 18 921
Přírůstky aktivovaných vývojových nákladů	- 4 326	- 6 104
Navýšení (-) / snížení (+) krátkodobých úložek*	- 1 500	21 533
Navýšení dlouhodobých úložek	-	- 3 033
Příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv	14	44
Příjmy z ostatních účastí	79	84
Čistý peněžní odtok (-) z prodeje dceřiné společnosti	-	- 635
Peněžní toky z investiční činnosti	- 25 896	- 7 032
Peněžní toky netto (z provozní a investiční činnosti)	8 216	16 411
Vyplacené dividendy	- 6 629	- 7 144
Splátky úvěrů	-	- 33
Peněžní toky z finanční činnosti	- 6 629	- 7 177
Změna stavu peněz a peněžních ekvivalentů	1 587	9 234
Kurzové ztráty (-) / kurzové zisky (+) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů	573	- 18
Stav peněz a peněžních ekvivalentů k 31. 12.	42 627	40 467

Zdroj: *Výroční zprávy - ŠKODA* [online]. 2014 [vid. 2014-10-21]. Dostupné z: <http://www.skoda-auto.com/SiteCollectionDocuments/company/investors/annual-reports/cs/skoda-annual-report-2013.pdf>